

ICAC: MEMÒRIA 2019

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

ICAC: MEMÒRIA 2019

Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n, 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33
www.icac.cat – info@icac.cat

Tarragona, març del 2020

Imatge de coberta: Pinyols d'oliva manipulats com a artefactes trobats en una tomba micènica.
En el marc del projecte «Les plantes com a cultura material perible a l'Egeu al llarg del temps»,
de la investigadora Alexandra Livarda. Foto: Nikos Valasiadis.

Disseny i maquetació: Industries Gràfiques Gabriel Gibert

Dipòsit Legal: T. 507-2014

Índex

Presentació	5
Organització	9
Recerca	19
Activitat del personal investigador	
Personal investigador propi	37
Personal investigador adscrit	106
Resum de publicacions	161
Serveis científicotècnics	
Centre de documentació i biblioteca	163
Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG)	166
Unitat d'Estudis Arqueomètrics	171
Formació avançada	175
Publicacions	179
Activitats científiques	183
Activitats de divulgació	185
Transferència del coneixement	189
Comunicació	193

Presentació

Em plau enormement presentar la memòria d'activitats de l'ICAC del 2019. Aquest ha estat com sempre un any intens, ple d'activitats, caracteritzat pel creixement científic però també per l'estabilització institucional del centre. Això darrer és especialment important per a la recerca perquè aquesta requereix de planificació i d'estratègies de llarga durada. L'estabilitat ajuda a que el creixement pugui ser sostenible i acostuma a ser garant dels bons resultats.

En aquest sentit, sens dubte, una fita clau el 2019 ha estat l'obertura, el mes de setembre, de la convocatòria per a la plaça de director de l'ICAC. El concurs, coordinat per la Institució CERCA, ha clos amb el meu nomenament com a director del centre pel Consell de Direcció de l'Institut reunit el desembre, nomenament que s'ha fet efectiu a partir de l'1 de gener del 2020. Després de quasi un any

i mig exercint la direcció en funcions, el nou nomenament significa el reconeixement a la meua persona i a les activitats dutes a terme durant la direcció en funcions; i, ahora, clarifica el futur de l'ICAC: la consolidació del director per a liderar científicament i institucional l'Institut en un nou cicle que ha de ser de forta consolidació i creixement científic. Significa també haver completat amb èxit un cicle de relleu necessari iniciat anys anteriors, durant la direcció del Dr. Joan Gómez Pallarès.

L'estabilitat institucional s'ha traduït també en una important renovació del Consell Científic Assessor (SAB, en les seves sigles en anglès) aprovada el mes de juny. El SAB té l'objectiu d'assessorar l'Institut pel que fa a la seva activitat científica i participar en l'impuls i l'avaluació del centre de manera permanent. És per tant un element clau en l'organigrama dels centres CERCA. Creat el 2010, tres membres presents des de l'inici hi continuen: el Dr. Simon Keay, de la Universitat de Southampton; el Dr. Emilio Marin, de la Universitat Catòlica de Croàcia; i la Dra. Dirce Marzoli, de l'Institut Arqueològic Alemany de Madrid. Ara el SAB s'ha enriquit amb la incorporació del Dr. Marc Domíngue, de la Universitat de Princeton, el Dr. Dominique Garcia, de l'INRAP i la Universitat d'Aix-Marseille, i la Dra. Margarita Vallejo, de la Universitat d'Alcalá de Henares.

Una altra fita important de l'any s'ha produït l'octubre del 2019, data en què l'ICAC ha passat el procés d'avaluació del centre, per al període 2013-2018, coordinat per la Institució CERCA. L'informe d'avaluació elaborat per la Comissió d'Avaluació ha destacat de manera general un molt bon nivell de desenvolupament i una trajectòria científica consolidada. D'entre els punts forts, l'increment de la producció científica de l'ICAC en revistes internacionals indexades, així com uns resultats generals excel·lents i amb gran potencialitat de millora en els propers anys. Entre les recomanacions s'hi assenyalava especialment la necessitat de fomentar la internacionalització i la captació de finançament competitiu a través de convocatòries europees. La qualificació finalment obtinguda, una B, significa que hem

fet molt bé les coses i, sens dubte, aquesta és una gran fita. Les perspectives de millora són bones i no tenim dubte que la màxima qualificació ha de ser l'objectiu a assolir en el nou cicle que ara encetem.

En clau interna ha estat un any de millores en recursos humans, a través de modificacions en els llocs de treball del personal de gestió i suport a la recerca, així com dels serveis científics i tècnics. La majoria de llocs de treball de l'Institut foren creats a l'inici de la seva activitat, especialment entre els anys 2008 i 2010. Transcorreguts més de deu anys era necessari modificar alguns llocs de treball i procedir també a la reestructuració de l'organigrama de l'ICAC. En aquest marc, s'ha consolidat l'àrea de suport a la recerca amb l'oferta de treball per a cobrir una plaça de tècnic/a superior de suport a la recerca (A3), resolta el mes d'octubre. S'ha cobert també una plaça d'auxiliar de serveis generals i gestió econòmica, que havia quedat vacant per jubilació.

Del nou organigrama de l'ICAC convé destacar la creació d'una secretaria de direcció i la redefinició dels serveis científics i tècnics. Això afecta especialment l'antiga Unitat de Documentació Gràfica, que ha passat a denominar-se Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG). En el nou organigrama, els seus membres han estat assignats a diversos equips de recerca dels quals depenen orgànicament i funcional, sota la direcció de personal investigador responsable.

El 2019 ha estat un any en què l'ICAC ha continuat el seu creixement científic. L'increment de personal investigador postdoctoral ha estat molt rellevant. Destaca d'una manera molt especial la incorporació de dos investigadors postdoctorals a través de la convocatòria 2018 de les Accions Marie Skłodowska-Curie de la Unió Europea. Dues investigadores més han estat seleccionades per aquest mateix prestigiós programa d'accions en la convocatòria 2019. A aquestes noves incorporacions cal afegir-hi tres posicions postdoctorals assolides el 2019 a través dels programes Beatriu de Pinós (Generalitat de Catalunya) i Juan de la Cierva (Ministeri de Ciència i Innovació), i de la convocatòria de R+D de joves investigadors, JIN (també del Ministeri de Ciència i Innovació).

El personal investigador s'ha vist especialment reforçat, a més, amb la incorporació de dues investigadores a través del programa, altament competitiu, Ramon y Cajal (de nou, del Ministeri de Ciència i Innovació). Per a l'Institut, tot aquest nou personal investigador significa, juntament amb les incorporacions que ja es van produir el 2018, un veritable relleu generacional i una obertura de noves línies de recerca; amb major transversalitat, innovació, talent i internacionalització.

Aquesta, la internacionalització, i una recerca de tipus més transversal són dos importants eixos estratègics de futur. En aquest àmbit, destaca especialment la participació de personal investigador de l'ICAC en un projecte internacional finançat pel Consell Europeu de Recerca (ERC, en les seves sigles en anglès) amb la convocatòria Consolidator Grant i dirigit des del McDonald Institute for Archaeological Research de la Universitat de Cambridge. El projecte TwoRains se centra en la problemàtica de la resiliència i l'adaptació cultural al canvi climàtic de la civilització de l'Indus (nord-est d'Índia), que a l'edat del bronze va haver d'adaptar-se a diversos contextos ambientals. El canvi climàtic també és motiu de discussió en un altre projecte internacional en què participa l'ICAC: Palaikastro (Creta, Grècia), centrat també en la capacitat humana de transformar el paisatge i adaptar-se a circumstàncies ambientals diverses ja a l'edat del bronze.

Durant el 2019 hem iniciat també un nou cicle de renovació de projectes finançats a través de les convocatòries de R+D del Ministeri de Ciència i Innovació: han començat quatre nous projectes, tres més han acabat el desembre i cinc de nous estan pendents de resolució de concessió per iniciar-se el 2020. La possibilitat d'assolir una xifra de fins a nou projectes de R+D actius finançats pel Ministeri de manera simultània és, de nou, un bon indicador de la intensa activitat de recerca duta a terme i del dinamisme i excel·lència de l'Institut.

La presència internacional de l'ICAC s'ha vist també reflectida en l'organització d'activitats científiques com el congrés internacional 7th International Conference on Late Roman Coarse Wares, Cooking Wares and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and Archaeometry (LRCW 7), celebrat a València, Riba-roja de Túria i Alacant el mes d'octubre; o la reunió internacional en homenatge a Isabel Rodà Barcino-Tarraco-Roma. Poder i prestigi en marbre, celebrada a Barcelona el mes de novembre.

L'àmbit del Màster Interuniversitari en Arqueologia Clàssica ens porta un record molt emotiu i especial per l'organització del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria, que va esdevenir la celebració d'un acte d'homenatge en memòria de Rosa M. Mercado, una jove arqueòloga que traspassà l'estiu del 2018 poc després d'assolir brillantment el seu títol de màster. Pensem en ella i no l'oblidem.

En el marc de les relacions entre els centres CERCA, cal destacar la creixent col·laboració amb el Centre de Visió per Computador (CVC) en projectes de formació i recerca en intel·ligència artificial i tractament d'imatge aplicats a l'arqueologia. I ja per acabar, l'estabilitat de l'ICAC el 2019 s'ha vist reforçada per una nova orientació del projecte SUMA, fonamentada ara en impulsar una aliança estratègica entre els tres centres CERCA d'humanitats (ICAC, IPHES i ICRPC) que impliqui una col·laboració en projectes comuns de recerca, en l'ús d'infraestructures i en el desenvolupament d'activitats de transferència del coneixement. Per a la ciutat de Tarragona i per a la Universitat Rovira i Virgili això últim és especialment important, pensant concretament en la reforma en curs de l'edifici de l'antic Banc d'Espanya que ha de convertir-se en un centre de divulgació de la ciència al centre de Tarragona.

Josep Maria Palet Martínez
Director

Organització

CONSELL DE DIRECCIÓ

- **Presidència**

Maria Àngels Chacón i Feixas

Consellera d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya

- **Vicepresidència**

María José Figueras Salvat

Rectora de la Universitat Rovira i Virgili

- **Vocals de la Generalitat de Catalunya**

Joan Gómez Pallarès

Director general de Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya

Elsa Ibar Torras

Directora general de Patrimoni Cultural del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya

- **Vocals de la Universitat Rovira i Virgili**

Francesc Díaz González

Vicerector de Recerca i Planificació Científica de la Universitat Rovira i Virgili

Maria Bonet Donato

Vicerectora d'Estudiants i Ocupabilitat de la Universitat Rovira i Virgili

- **Vocals representants del Consell Interuniversitari de Catalunya**

Glòria Munilla Cabrillana

Professora de la Universitat Oberta de Catalunya

Josep Maria Nolla Brufau

Professor de la Universitat de Girona (fins el 19/05/19)

Joan Sanmartí Grego

Professor de la Universitat de Barcelona (des del 20/05/19)

- **Assisteixen amb veu i sense vot**

Josep Maria Palet Martínez

Director en funcions de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica

Antoni González Senmartí

Secretari del Consell de Direcció

CONSELL CIENTÍFIC ASSESSOR

En la sessió del Consell de Direcció de l'ICAC del 27 de juny de 2019, es va acordar renovar els membres del Consell Científic Assessor de l'ICAC, amb tres nous nomenaments i cinc baixes per jubilació. El mes de setembre de 2019 la Sra. Maria Àngels Chacón i Feixas, consellera d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, nomenà els tres nous membres del Consell Científic Assessor.

• Membres:

Dr. Marc Domingo Gygax. **NOU** Universitat de Princeton (EUA)
 Dr. Dominique Garcia. **NOU** Institut Nacional de Recerques Arqueològiques Preventives (França)
 Dr. Simon Keay. Universitat de Southampton (Regne Unit)
 Dr. Emilio Marin. Vicerector de la Universitat Catòlica de Croàcia (Croàcia)
 Dra. Dirce Marzoli. Directora de l'Institut Arqueològic Alemanya (Espanya)
 Dra. Margarita Vallejo Girvés. **NOU** Universitat d'Alcalá de Henares (Espanya)

El 2019 passen a ser exmembres

Dr. Vassilis L. Aravantinos. Professor emèrit de la Universitat de Nàpols (Itàlia)
 Dr. George Fabre. Professor emèrit de la Universitat de Pau i els països de l'Adour (França)
 Dr. Zahi Hawass. Exministre d'Antiguitats del Govern d'Egipte
 Dr. Ricardo Olmos Romera. Consell Superior d'Investigacions Científiques, CSIC (Espanya)
 Dr. Paolo Sommella. Professor emèrit de la Universitat de Roma La Sapienza (Itàlia)

COMITÈS INTERNS

Comitè d'ètica

El Comitè d'ètica, constituït el 26 d'octubre de 2017, té com a objectiu seguir i avaluar el compliment del codi ètic de l'ICAC. Actua amb plena independència, parcialitat i objectivitat de criteri. L'equip està format per Diana Gorostidi (personal de recerca), Iñaki Matias (serveis científicotècnics) i Verònica Rodríguez (gestió i suport a la recerca).

Durant el 2019 no s'ha produït cap incident ni s'ha rebut cap consulta a la bústia habilitada. Tot i això, els membres del comitè han fet una reunió de valoració de l'activitat anual.

Comitè d'igualtat

El Comitè d'igualtat, constituït l'any 2017, té per objectiu vetllar per la igualtat de gènere real i efectiva en tots els àmbits de l'ICAC. Concretament, vol prevenir i compensar tot desequilibri, biaix o conflicte de gènere que es detecti en qualsevol estructura, procés de selecció o promoció de personal, així com en el conjunt d'activitats que organitzi o en què participi l'Institut.

L'equip està format per Jesús Carruesco, Lydia Gil i Maura Lerga (des de novembre de 2018).

Resum d'accions realitzades

L'ICAC ha consolidat enguany el seu compromís amb el Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència (proclamat per l'ONU l'any 2015), amb la participació en una de les Trobades amb científiques de Tarragona que va organitzar l'Associació de Divulgació Científica del Camp de Tarragona, amb la investigadora Anna Gutiérrez.

També, i a través de la iniciativa ciutadana 11 de febrero, l'ICAC ha organitzat diverses xerrades divulgatives a alumnes de 3r i 4t d'ESO de dos centres públics de Reus i Tarragona, amb les investigadores Lúdia Colominas i Maite Salagaray.

Hi ha hagut dues altres accions destacades de sensibilització. En primer lloc, en col·laboració amb l'Associació Divulga TGN, l'ICAC va fer una xerrada en motiu del Dia Internacional de la Dona. Lydia Gil, responsable del Centre de Documentació i Biblioteca de l'ICAC, va presentar «Dones científiques: una carrera d'obstacles?», el dimarts 12 de març, al Consell Comarcal del Tarragonès (Tarragona).

En segon lloc, l'ICAC s'ha sumat aquest 2019 per primera vegada a la celebració del Dia Internacional Contra la Violència de Gènere (25 de novembre) i ha fet una lectura conjunta del manifest oficial de la Generalitat a la Sala d'actes de l'Institut, amb la participació representants de tots els col·lectius de l'Institut (personal investigador, de suport a la recerca, etc.).

Seguint amb l'acció engegada el 2018, el Comitè d'Igualtat ha contactat durant el 2019 amb 32 investigadores de l'ICAC (del personal investigador propi i de l'adscrit) i s'ha ofert a acompanyar-les en el procés d'alta i introducció de dades al portal d'expertes de l'Associació de dones investigadores i tecnòlogues (AMIT). Així, s'ha aconseguit augmentar a setze el nombre d'investigadores que hi són presents.

Trobada amb científiques de Tarragona, al Campus Catalunya de la URV, 11 de febrer. Amb la investigadora Anna Gutiérrez (al centre de la foto).

En el desenvolupament del Pla d'acció per a la igualtat de gènere, s'ha creat una web pròpia per als continguts d'igualtat (<http://comiteigualtat.icac.cat/>), vinculada a la secció d'igualtat de la web de l'Institut. La web d'igualtat exposa el Pla d'igualtat de l'ICAC, un resum de les activitats fetes amb el Comitè d'igualtat, materials de l'Institut específics sobre igualtat de gènere i altres recursos (informació d'interès, enllaços web...).

D'altra banda, el Comitè ha impulsat la relectura de la documentació de l'Institut perquè tingui un llenguatge inclusiu. Especialment, els continguts web i la redacció de bases de convocatòries laborals i de recerca.

Finalment, cal destacar la iniciativa d'elaboració d'un protocol d'actuació contra la violència i l'assetjament en el treball, per raó de sexe, gènere o diversitat. La proposta ha estat molt benvinguda i aprovada per la direcció i gerència del centre i durant el 2019 s'han dut a terme les primeres fases del procés. Amb l'assessorament d'una persona experta en polítiques d'igualtat, el Comitè d'igualtat ha distribuït entre el personal propi una guia d'observació sobre experiències quotidianes i interaccions entre persones en l'entorn de treball. Aquesta guia s'ha fet servir també en una excavació arqueològica en què participava l'ICAC durant l'estiu i en què es va rebre informació d'una incidència.

No s'ha recollit cap queixa ni incidència relacionada amb la igualtat de gènere a través dels canals establerts (bústia electrònica del Comitè i bústia presencial a la seu de l'Institut).

La investigadora Lidia Colominas, en un moment de la seva xerrada divulgativa a l'INS Josep Tapiró de Reus (6 de febrer), en motiu de la celebració del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència.

- **Director**

Josep Maria Palet Martínez. Director en funcions

- **Administrador**

Jordi Peiret i Estrada

- **Secretaria de Direcció**

Esther Esquinas Torres

- **Àrea de recerca**

Personal investigador propi

R3 i R4

Belarte Franco, Maria Carme (ICREA)
 Carruesco Garcia, Jesús (URV-ICAC)
 Fiz Fernández, José Ignacio (URV-ICAC)
 Gorostidi Pi, Diana (URV-ICAC)
 Gutiérrez García-Moreno, Anna
 Járrega Domínguez, Ramon
 Livarda, Alexandra*
 López Vilar, Jordi

Macias Solé, Josep Maria
 Orengo Romeu, Hèctor Aleix
 Palet Martínez, Josep Maria
 Prevosti Monclús, Marta
 Rodrigo Requena, Esther*
 Ruiz de Arbulo Bayona, Joaquín (URV-ICAC)
 de Soto Cañamares, Pau*

R2 (postdoctoral)

Colominas Barberà, Lúdia
 Georgiadis, Merkourios*
 Janicka, Julia*

Lasheras González, Ada*
 Olmos Benlloch, Pau*
 Romaní Sala, Núria*

R1 (predoctoral)

Aranda González, Raúl*
 Colom Mendoza, Enric
 Cuscó Badia, Oriol
 Fortuny Mendo, Karen
 Galán Palomares, Laura*

Gallego Valle, Abel
 Martínez Fernández, Jesús*
 Prades Painous, Marc*
 Rodríguez Martorell, Francesc*
 Ruiz Rodríguez, Julio César

Personal investigador adscrit

R3 i R4

Álvarez Pérez, Aureli
 Berni Millet, Piero
 Darblade-Auroin, Maria-Pia*
 Diloli Fons, Jordi (URV)
 Euba Rementeria, Itxaso
 Genera i Monells, Margarida*
 González Senmartí, Antoni (URV)
 Grau Guijarro, Sergi

Miró Canals, Jordi
 Panosa Domingo, Maria Isabel
 Peña Cervantes, Yolanda
 Pérez Martínez, Meritxell
 Pòrtulas Ambròs, Jaume*
 Remolà Vallverdú, Josep Anton (URV-MNAT)
 Reig Calpe, Montserrat
 Ribera Lacomba, Albert Vicent*

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

Guitart i Duran, Josep (UAB)
 Hernández-Gasch, Jordi
 Jones, Graham Roderick
 Lapuente Mercadal, Pilar (UNIZAR)
 Magadán Olives, Maria Teresa

R2 (postdoctoral)

Aluja Pérez, Roger*
 Antolinós Marín, Juan Antonio*
 Camañes Villagrasa, M. Pilar
 Canela Gràcia, Joan
 Cecilia Conesa, Francesc*
 Ciurana Prast, Judit
 Cortés Vicente, Ada
 Díaz García, Moisés
 Ferré Anguix, Ramon
 Flórez Santasusana, Marta
 García Molsosa, Arnau
 Garrido Elena, Ana
 Gris Jeremias, Ferran
 Homar Pérez, Roser*
 Huguet Enguita, Esperança
 Janicka, Julia*
 Lasheras González, Ada*
 Mateo Corredor, Daniel (UA)
 Matteazzi, Michele
 de Mesa Gárate, Ana

R1 (predoctoral)

Artina, Anna
 Bertral Arias, Anna
 Blay Boquera, Meritxell
 Camuña Pardo, David
 Cot Reig, Glòria
 Feliu Pérez, Hugo*
 Fernández Pino, Ivan

Rodà de Llanza, Isabel (UAB)
 Silva Barris, Joan
 Subias Pascual, Eva (URV)
 Toldrà Domingo, Josep Maria

Monrós González, Meritxell
 Muñoz Melgar, Andreu (MBT)
 Mussarra Roca, Joan Josep
 Oliach Fàbregas, Meritxell
 Ortega Pérez, M. Jesús
 Padrós Gómez, Carles
 Parada López de Corselas, Manuel*
 Perich Roca, Arnau
 Perna, Simona*
 Pina Burón, Maria Rosa*
 Ravotto, Alessandro
 Riera Rullan, Mateu
 Roig Pérez, Josep Francesc
 Romaní Sala, Núria*
 Salagaray Garcia, M. Teresa (UIC)
 Soler Huertas, Begoña
 Terrado Ortuño, Patricia*
 Wallace, Michael*
 Wilkinson, Toby*

Garcia Llinares, M. Gemma
 Medina Gil, Pablo
 Nicolás Muelas, Marta
 Otero Herraiz, Núria
 Polonio Alamino, Tania*
 Teixell Navarro, Imma
 Varona Rubio, Pablo

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

- **Serveis científicotècnics**

Centre de documentació i biblioteca

Lydia Margarita Gil González

Tecnologies de Documentació Gràfica

Paloma Aliende Garcia

Anna Ferré Boltó*

Iñaki Matías Santacoloma

Josep Maria Puche Fontanilles

Unitat d'Estudis Arqueomètrics

Anna Gutiérrez Garcia-Moreno (directora)

Aureli Álvarez Pérez

Roberta Di Febo

Laura Galán González*

Isabel Rodà de Llanza

- **Àrea de formació avançada**

Josep Maria Palet Martínez (responsable acadèmic del doctorat)

M. Carme Belarte Belarte, ICREA (responsable acadèmica del màster)

Ana Isabel Gallego Salas (secretaria)

- **Àrea de gestió i suport a la recerca**

Suport a la recerca i activitats

Gilbert Frigola Olives

Ana Isabel Gallego Salas

Comunicació i publicacions

Maura Lerga Felip

Personal i gestió juridicoadministrativa

Maria Palacios Rodríguez

Gestió econòmica

Montserrat Aleu Aixalà

Maria Fons Marcas*

Lídia Pallejà Pedrola*

Verònica Rodríguez Lera

Alexandra Romero Freixas*

TIC i audiovisuals

Miquel Àngel Colet Menasanch

Serveis generals

Teresa Masip Masip*

Meritxell Garcia Masot*

* La vinculació a aquesta categoria és inferior a un any.

CONTRACTES

Personal laboral i vinculat

Nombre de contractes segons la classificació del personal:

	<i>Total</i>	<i>Dones</i>
Personal investigador R4	8 (16 %)	25,0 %
Personal investigador R3	7 (14 %)	57,1 %
Personal investigador R2 (postdoctoral)	4 (8 %)	75,0 %
Personal investigador R1 (predoctoral)	11 (22 %)	27,3 %
Serveis científicotècnics	6 (12 %)	66,7 %
Gestió i suport a la recerca	14 (28 %)	78,6 %
Total	50 (100 %)	54,0 %

Personal investigador

Nombre de contractes equivalents a temps complet (EJC):

<i>Classificació</i>	<i>Total</i>	<i>Dones</i>	<i>Homes</i>
R4	6,14 (17,45 %)	2,00 (11,56 %)	4,14 (23,16 %)
R3	4,06 (11,55 %)	1,95 (11,29 %)	2,11 (11,80 %)
R2	1,93 (05,48 %)	1,63 (09,44 %)	0,29 (01,64 %)
R1	8,34 (23,72 %)	2,01 (11,61 %)	6,33 (35,43 %)
Serveis científicotècnics	4,62 (13,13 %)	2,62 (15,14 %)	2,00 (11,19 %)
Gestió i suport a la recerca	10,09 (28,67 %)	7,09 (40,96 %)	3,00 (16,78 %)
Total	35,18 (100 %)	17,30 (100 %)	17,88 (100 %)

CONVENIS DE COL-LABORACIÓ

- Amb universitats: 2 (6,1 %)
- Amb centres de recerca i museus: 4 (12,1 %)
- Adscripció investigadora: 17 (51,5 %)
- Amb administració pública: 6 (18,2 %)
- Altres: 4 (12,1 %)
- Total: 33 (100 %)

PRESENCIA INSTITUCIONAL

L'ICAC és un centre de recerca en arqueologia clàssica integrat per l'Administració de la Generalitat de Catalunya i la Universitat Rovira i Virgili (URV).

L'ICAC és centre de recerca reconegut com a centre CERCA.

L'ICAC és un institut universitari de recerca adscrit a la URV.

L'ICAC té l'adscripció de personal investigador de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA).

L'ICAC té els següents reconeixements:

- Centre d'excel·lència en recursos humans HR Excellence in Research (HRS4R)
- Centre de formació permanent del professorat d'ensenyament no universitari

L'ICAC és membre de les següents entitats:

- Amigos del Instituto Arqueológico Alemán de Madrid (DAI Madrid)
- Assoziacione Internazionale di Archeologia Classica (AIAC)
- Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)
- Associació Pol de Coneixement Catalunya Sud (APCC)
- Consell Internacional de Museus (ICOM España)
- Sociedad Española de Estudios Clásicos (SEEC)
- Societat Catalana d'Arqueologia (SCA)

L'ICAC forma part dels següents òrgans:

- Consell Nacional d'Arqueologia i Paleontologia
- Comissió de Recerca d'Arqueologia i Paleontologia
- Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona
- Comissió de Seguiment del Pla Director Murallés Tarragona
- Comitè Científic de la Tàrraco Biennal

L'ICAC col·labora:

- Campus d'Arqueologia i Paleontologia de la UAB, dins la xarxa de patrimoni cultural de l'Esfera UAB-CEI

L'ICAC té una estructura de recerca flexible organitzada en equips d'investigació que s'insereixen en el Grup de Recerca Consolidat Mirades sobre la Mediterrània a l'Antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana (MIRMED-GIAC) (2014 SGR 1197 i 2017 SGR 970). Es tracta d'un grup interinstitucional en arqueologia clàssica de triple afiliació dirigit pel director de l'ICAC i en què hi participen, a més de l'ICAC com a centre coordinador, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Rovira i Virgili. L'objectiu científic del MIRMED-GIAC és l'estudi dels processos de canvi cultural a llarg termini a la Mediterrània antiga, de la protohistòria a l'antiguitat tardana.

La recerca la duen a terme més d'una seixantena d'investigadors i investigadores que es reparteixen en vuit equips d'investigació, d'acord amb la seva especialitat i amb les diverses línies i programes en què s'estructura la recerca a l'ICAC. Cada equip de recerca està dirigit per un investigador o investigadora. Des de finals de 2018 els equips han iniciat un procés de redefinició i d'aliances estratègiques de cara a la consolidació futura de nous grups de recerca.

EQUIPS D'INVESTIGACIÓ DEL MIRMED-GIAC

• Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Responsables: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo

L'equip té com a objectiu desenvolupar estudis diacrònics i interdisciplinaris dels paisatges entesos com a elements culturals. L'arqueologia del paisatge és una disciplina essencial per estudiar les interaccions de les societats amb l'entorn i la formació de paisatges culturals. La recerca de l'equip contribueix al coneixement de les dinàmiques del paisatge i a la seva gestió. L'equip ha desenvolupat els següents eixos de recerca: l'arqueomorfologia aplicada a l'estudi de les formes dels paisatges històrics i l'estructuració del territori de la protohistòria a l'edat mitjana; l'arqueologia del paisatge en les zones de muntanya; els paisatges romans centuriats; les interaccions socioambientals i la seva incidència en la formació de paisatges culturals; les aplicacions de l'arqueologia computacional a l'estudi dels paisatges antics.

• Poblament i territori al món romà

Responsable: Josep Guitart (UAB-ICAC)

Aquest equip centra la recerca en la ciutat romana i la seva articulació amb el territori, des de la perspectiva de l'arqueologia urbana i del poblament rural. La recerca es porta a terme en tres àrees: el Camp de Tarragona (*Tarraco*); la Segarra i l'Urgell (*Iesso*), el Vallès Oriental i el Maresme; i la Cerdanya (*Iulia Libica*).

• Seminari de Topografia Antiga (SETOPANT)

Responsable: Ricardo Mar (URV)

L'objectiu científic de l'equip és l'estudi de la complexitat de la ciutat i l'arquitectura al món antic. Mitjançant l'estudi de casos històrics com Roma i Cusco es pretén verificar hipòtesis sobre les formes urbanes complexes en contextos preindustrials. Per això, l'equip treballa amb la xarxa Orígens Urbans, que inclou universitats i centres de recerca dels dos costats de l'Atlàntic

(Universitat de Cusco; Smithsonian Institution - NMAI; Universitat Nacional de Colòmbia; Universitat de Miño; Universitat de Roma La Sapienza i la URV). També actua com a director en projectes de recerca finançats pel Ministeri de Ciència i Innovació i coordinats per la URV i l'ICAC, la Universitat de Múrcia, la Universitat de Còrdova i l'Institut d'Arqueologia de Mèrida - CSIC; amb estudis dedicats a l'arqueologia de les capitals provincials romanes d'Hispania. A més, l'equip és soci del projecte europeu EuroTech (2018-2021), puntuat en cinquena posició a la convocatòria europea 2018 del programa Erasmus+.

• **Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)**

Responsable: Anna Gutiérrez García-Moreno

En aquest equip, eminentment interdisciplinari, conflueixen diverses disciplines sobre un mateix tema: l'estudi de les matèries primes (amb especial èmfasi als materials lapidis) utilitzades a l'Antiguitat Clàssica com a suport artístic, epigràfic o arquitectònic. L'objectiu és entendre no només la dimensió socioeconòmica d'aquests materials (explotació, ús, distribució, etc.) sinó també el seu rol en la construcció política i ideològica de la societat clàssica. El punt de convergència el constitueixen les diverses disciplines i ciències que estudien aquests materials i les seves implicacions en el passat històric de la societat, de la geologia a la història de l'art.

• **Economia i comerç al món antic (Aecma)**

Responsable: Ramon Járrega

L'objectiu d'aquest equip és estudiar les àmfores produïdes a Hispania i els centres de producció més destacats, per a fer-ne mapes temàtics de distribució. Durant els propers tres anys començarà l'estudi de la difusió exterior de les àmfores hispàniques a la Mediterrània occidental i Europa.

• **Arqueologia Protohistòrica**

Responsable: Maria Carme Belarte (ICREA-ICAC)

L'equip analitza el procés de formació de les societats complexes de la protohistòria de la Mediterrània occidental; mitjançant diversos projectes sobre el món ibèric septentrional, la Gàl·lia mediterrània i el nord d'Àfrica. Actualment, la seva recerca se centra en l'aparició del fenomen urbà i la formació dels estats. També tracta de l'organització del territori, l'urbanisme i l'arquitectura, i les pràctiques funeràries i rituals.

• **Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana**

Responsable: Josep M. Macias

La voluntat d'aquest equip ha estat prosseguir la recerca sobre l'arquitectura i la cultura material tardoantigues. S'ha continuat amb els projectes de recerca a la Catedral de Tarragona, l'església de Sant Miquel de Terrassa i la ciutadella visigòtica de València «la Vella». També, s'han abordat aspectes entorn de la zona portuària visigòtica de Tàrraco i diversos estudis sobre documentació gràfica aplicada al patrimoni arquitectònic.

• **Mediterrània Oriental grecoromana**

Responsables: Eva Subias (URV) i Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Aquest equip investiga l'organització de l'espai i la seva simbologia en la Mediterrània oriental d'època grecoromana, sobretot en l'àmbit cultural hel·lènic, a Grècia i en zones de con-

tacte intercultural com l'Egipte postfaraònic i fins al període bizantí. Amb una aproximació multidisciplinària, incorpora la recerca arqueològica, filològica, iconogràfica i antropològica; així com l'ús de les noves tecnologies (SIG) per abordar les relacions entre els diversos nivells de l'espai que configuren la realitat cultural hel·lènica i grecoegípcia, des de l'organització de l'espai físic (articulació d'espais urbans i extraurbans) fins a la interacció d'aquest espai amb diversos espais simbòlics, definits pel mite, el ritual, la literatura o la iconografia.

La Dra. Pilar Lapuente, de l'equip de recerca ArPA, prenent una mostra del pilar central del Pòrtic de la Glòria de la Catedral de Santiago de Compostela. Foto: Anna Gutiérrez, ICAC.

LÍNIES I PROJECTES DE RECERCA

1. Arqueologia de la ciutat antiga

Programa: *Tarraco*

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482), 2019-2020.
NOU
IP: Josep M. Macias (ICAC).
Participen: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Josep M. Puche (ICAC), Karen Fortuny (ICAC), Francesc Rodríguez (ICAC) i Ivan Fernández (ICAC).
Col·laboren: Míriam Ramon (MBT).
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102), 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Aj. de Tarragona - ICAC).
Participen: Josep M. Macias (ICAC), Míriam Ramon (MBT), Miquel À. Cau (UB), Anna Gutiérrez García-M. (ICAC), Josep M. Toldrà (URV-ICAC), Josep M. Puche (ICAC), Karen Fortuny (ICAC), Francesc Rodríguez (ICAC), Ivan Fernández (ICAC).
- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per a la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya, 2016-2019.
IP: Josep M. Macias (ICAC) i Juan J. Ramos (UAB).
Participen: Meritxell Blay (APLEC-ICAC), Liana Napalkova (UAB), Miquel À. Piera (UAB), Josep M. Puche (ICAC), Pau de Solà-Morales (URV), Imma Teixell (Aj. de Tarragona - ICAC).
Col·laboren: Moisés Díaz (CODEX-ICAC), Ivan Fernández (ICAC) i Francesc Rodríguez (ICAC).
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII), 2015-2019.
IP: Josep M. Macias (ICAC).
Participen: Moisés Díaz (CODEX-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep Francesc Roig (CODEX-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Imma Teixell (Aj. de Tarragona - ICAC) i Francesc Rodríguez (ICAC).

Programa: *Iesso* (Guissona)

- La Ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats, 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC).
Participen: Joaquim Pera (UAB), Esther Rodrigo (UAB-ICAC), César Carreras (UAB) i Laia Catarineu (UAB).
Col·laboren: Óscar Trullàs (Arqueolegs.cat), Núria Padrós, Gemma de Solà, David Castellana, Josep Ros, Ada Cortés (Univ. de Roma La Sapienza - ICAC) i Pau de Soto (ICAC).
- Recerca arqueològica a *Iesso* (Guissona), 2004-2020.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC), Joaquim Pera (UAB) i Esther Rodrigo (UAB-ICAC).
Participen: Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps), Núria Padrós, Núria Romaní (UAB-ICAC) i David Castellana (Aj. de Guissona).

Altres projectes

- Projecte *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093), 2018-2021.
IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guàrdia.
Participen: Josep Guitart (UAB-ICAC), Oriol Olesti (UAB), Jordi Morera i Núria Romaní (UAB-ICAC).
- El fòrum de la ciutat romana de *Iulia Libica* (Llívia), 2013-2019.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC).
Participen: Oriol Olesti (UAB) i Cèsar Carreras (UAB).
Col·laboren: Jordi Guàrdia.

2. Arqueologia del paisatge, poblament i territori

Programa: Arqueologia dels paisatges mediterranis

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021. **NOU**
IP: Josep M. Palet (ICAC) i Héctor A. Orengo (ICAC).
Participen: Arnau Garcia-Molsosa (ICAC), Esther Rodrigo (UAB-ICAC), Merkouris Georgiadis (ICAC), Lúdia Colominas (ICAC), Marta Flórez, Graham R. Jones, Pere Castanyer (MAC Empúries) i Abel Gallego (ICAC).
Col·laboren: Ana Ejarque (CNRS), Rosa Plana-Mallart (Univ. de Montpellier 3), Helena Carvalho (Univ. del Miño), M. Jesús Ortega (ICAC), Pau Olmos (ICAC), Santiago Giralt (ICTJA-CSIC), Elif Koparal (Hitit Univ.), Anja Slawisch (Univ. de Freiburg), Toby C. Wilkinson (Univ. de Cambridge), Konstantina Kallintzi (Ministeri de Cultura i Esports, Govern de Grècia), Eurydice Kefalidou (Univ. d'Atenes), Yannis Xydopoulos (Univ. Aristòtol de Tessalònica), Chavdar Tzochev (British School a Atenes), Chrysanthi Kallini (Univ. Aristòtol de Tessalònica), Paloma Aliende (ICAC), Jesús Martínez (ICAC) i Tania Polonio (ICAC).
- TransMed. Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MSCA-IF-2018: 839650), 2019-2022. **NOU**
IP: Héctor A. Orengo (ICAC) i Merkouris Georgiadis (ICAC).
Participen: Arnau Garcia-Molsosa (ICAC), Josep M. Palet (ICAC), Ana Ejarque (CNRS).
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo (ICAC) i M. Jesús Ortega (ICAC).
Participen: Josep M. Palet (ICAC), Arnau Garcia-Molsosa (ICAC), Tania Polonio (ICAC), Esther Rodrigo (UAB), Anna Bertral (ICAC), Lúdia Colominas (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Paloma Aliende (ICAC), Pere Castanyer, Joaquim Tremoleda (MAC Empúries), Marta Santos, Merkouris Georgiadis (ICAC) i Alexandra Livarda (ICAC).
Col·laboren: Ana Ejarque (CNRS), Santiago Giralt, Rosa Plana-Mallart (Univ. de Montpellier 3) i Santiago Riera (SERP-UB).
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.

IP: Arnau Garcia-Molsosa (ICAC) i Judit Ciurana (ICAC).

Participen: Jaume Oliver, Josep M. Palet (ICAC), Francesc C. Conesa, Paloma Aliende (ICAC), Lidia Colominas (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Alexandra Livarda (ICAC), Jordi Roig (Arrago, S-L.), Rocío Gómez (UPV), Tania Polonio (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Mireia Romero i Belén Onecha.

- Long Time, No See: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly, 2014-2020.

IP: Athanasia Krahtopoulou (Ministeri de Cultura i Esports, Govern de Grècia), Santiago Riera (SERP-UB) i Hèctor A. Orenge (ICAC).

Participen: Alexandra Livarda (ICAC).

- Palaikastro Phase 4 (Minoan), 2012-2020.

IP: Alexandra Livarda (ICAC), Carl Knappet (Univ. de Toronto), Nicoletta Momigliano (Univ. de Bristol).

Programa: Formes del paisatge i antropització dels espais de muntanya de la protohistòria a l'edat mitjana

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.

IP: Josep M. Palet (ICAC) i Lidia Colominas (ICAC).

Participen: Hèctor A. Orenge (ICAC), Arnau Garcia-Molsosa (ICAC), Pau Olmos (ICAC), Tania Polonio (ICAC), M. Jesús Ortega (ICAC), Abel Gallego (ICAC), Jesús Martínez (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Paloma Aliende (ICAC) i Alexandra Livarda (ICAC).

- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia, 2017-2020.

IP: Lidia Colominas (ICAC).

Participen: Charline Giguët-Covex (CNRS), Ana Ejarque (CNRS), Josep M. Palet (ICAC), Tania Polonio (ICAC) i Abel Gallego (ICAC).

Col·laboren: Enriqueta Pons (MAC Girona), Josep Burch (UdG), Pere Castanyer (MAC Empúries), Joaquim Tremoleda (MAC Empúries), Oriol Olesti (UAB), Cèsar Carreras (UAB).

Programa: Les formes d'hàbitat rural: les vil·les i altres tipus d'assentaments

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.

IP: Josep M. Macias (ICAC) i Moisés Díaz (CODEX-ICAC).

Participen: Anna Bertral (ICAC), Juan Miguel Canals, Joan Canela (ICAC), Cèsar Carreras, Joan Gómez Pallarès, Anna Gutiérrez García-M. (ICAC), Ada Lasheras (ICAC), Jordi López Vilar (ICAC), Josep M. Puche (ICAC), Francesc Rodríguez (ICAC), Nicolas Rozès i Fernando Zamora.

- La vil·la romana de la Gran Via - Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme), 2008-2021.

IP: Marta Prevosti (ICAC).

Participen: Ramon Coll (Aj. de Premià de Mar).

Altres projectes

- Redes de comunicación y organización territorial del Imperio romano de occidente. *Network Analysis* aplicado al transporte en la antigüedad, RTI2018-098905-J-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2022. **NOU**
IP: Pau de Soto (ICAC).
- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR), 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti (ICAC).
Participen: Ferran Arasa, Núria Romaní (ICAC), Antoni González Senmartí (URV), Ada Cortés (ICAC) i Pau de Soto (ICAC).
- *Aqua Augusta*. Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098), 2018-2019.
IP: Jordi López Vilar (ICAC) i Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC).
Participen: Joan Canela (ICAC), Lluís Casas (UAB), Núria Guasch (UB), Hèctor A. Orengo (ICAC), Isidre Pastor (CEG), José Luis Parada (UAB), Josep M. Puche (ICAC), Jordi Sardà (URV), Josep M. Solé (URV) i Josep Zaragoza.
- The Roman conquest of Tunisia: an archaeozoological approach, 2019-2021.
IP: Lúdia Colomina (ICAC) i Chokri Touihri. **NOU**
Participen: Mohamed Azaza.

3. *Instrumentum domesticum*. Materials i comerç en el món antic

- *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2023. **NOU**
IP: Ramon Jàrrega (ICAC).
Participen: Daniel Mateo, Enric Colom (ICAC), José Juan Díaz, Antoni Martín i Joaquim Tremoleda (MAC Empúries).

4. Arqueologia clàssica i produccions artístiques

Programa transversal: Mètodes i tècniques de les ciències experimentals aplicades a l'arqueologia clàssica.

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis, HAR2015-65319-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
Participen: Ana de Mesa, Aureli Àlvarez, Isabel Rodà (UAB-ICAC), Ana Garrido, Jordi López Vilar (ICAC), Yolanda Peña, María Pérez, Begoña Soler (UM-ICAC), Serena Vinci, Pilar Lapuente (Unizar-ICAC), Hernando Rojo, Josep A. Remolà (MNAT-ICAC), Silvia González (MICINN), Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC), Serena Zoia (Univ. de Milà) i Adalberto Otati.
Col·laboren: Manuel Parada, Hugo Feliu, Iñaki Matias (ICAC), Marie-Claire Savin (IRA-MAT - Univ. Bordeaux Montaigne), Julio C. Ruiz (ICAC), Elena Moreno, Jaume Massó (Institut Municipal de Museus de Reus) i Hilari Muñoz (Institut Joaquín Bau de Tortosa).

- El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y altomedieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021. **NOU**
IP: Anna Gutiérrez García-M. (ICAC).
Participen: Roberta di Febo (ICAC), Simona Perna (ICAC), Sergio Vidal.
- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspí de la Cinta) des d'època antiga, 2019-2021. **NOU**
IP: Anna Gutiérrez García-M. (ICAC).
Participen: Aureli Àlvarez, Isabel Rodà (UAB-ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Joan Hilari Muñoz, Jordi López Vilar (ICAC) i Raúl Aranda (ICAC).
Col·laboren: Roberta Di Febo (ICAC).

Treballs de neteja a l'extradós de la volta, en la intervenció a l'aqüeducte romà del Gaià en el seu pas pel terme dels Pallaresos, octubre de 2019. Projecte Aqua Augusta. Foto: ICAC.

PROGRAMES ESPECÍFICS

1. Arqueologia de la protohistòria a la Mediterrània occidental

Programa: Formació i desenvolupament de societats complexes en la protohistòria catalana.

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC).

Participen: Jordi López Vilar (ICAC), Jordi Diloli (URV-ICAC), Núria Otero (ICAC), Jordi Vilà (URV), Ivan Cots (URV), Oriol Cuscó (ICAC), Garciella Pereda, Laura Bricio (URV).

Col·laboren: Pau Olmos (ICAC), Pilar Camañes (ICAC), Meritxell Monrós (ICAC), Jaume Noguera (UB), Rafael Jornet (UB i ROCS Món Iber, SL), Joan Sanmartí (UB), Jordi Morer (ROCS Món Iber, SL), Jaume Massó (MSVR), Silvia Valenzuela (CSIC), Silvia Vila (UdL), Anna Gutiérrez García-M. (ICAC), Jordi Principal (MAC), Moisés Díaz (CODEX-ICAC), David Asensio (UB, UAB i ROCS Món Iber, SL), Daniel López (Arqueo Vitis), Núria Armentano (MAC), Anna Bertral (ICAC).

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas, HAR2015-67946-C2-2-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC).

Participen: Pau Olmos (ICAC), Pilar Camañes, Joan Canela (ICAC), Jordi Hernández, Meritxell Monrós i Meritxell Oliach.

Col·laboren: Maite Miró, Núria Otero, Paloma Aliende (ICAC), David Camuña, Oriol Cuscó (ICAC).

2. Grècia antiga

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua, FFI2015-68548-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.

IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Participen: Sergi Grau, Montserrat Reig (URV), Joan Josep Mussarra, Xavier Riu (UB), Jaume Pòrtulas (UB), Joan Silva i M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC).

Col·laboren: Bernardo Berruecos (Univ. Nac. Autònoma de Mèxic), Roger Aluja (UB), Adrián Castillo, Francesco Ghilotti, Rubén García, Julia Janicka (ICAC), Glòria Cot i Cristiano Casà.

3. Antiguitat Tardana

- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración, HAR2015-64392-C4-2-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.

IP: Josep M. Macías (ICAC), Josep M. Toldrà (URV).

Participen: Andreu Muñoz (MBT-ICAC), Moisés Díaz (CODEX-ICAC), Jordi López Vilar (ICAC), Josep Francesc Roig (CODEX-ICAC), Josep M. Puche (ICAC) i Pau de Solà-Morales (URV).

Col·laboren: Felipe Buill (EPSEB-UPC), Amparo Núñez (EPSEB-UPC), Albert Ribera (UV), Imma Teixell (Aj. de Tarragona - ICAC), Agustí Costa, Gemma Garcia, Antonio Moro (Aj. de Terrassa) i Míriam Ramon (MBT).

- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba-roja de Túria), 2016-2020.
IP: Josep M. Macias (ICAC), Albert Ribera, Esperança Huguet, Miquel Rosselló.
Participen: Francesc Rodríguez (ICAC), Karen Fortuny (ICAC) i Ivan Fernández (ICAC).

ALTRES PROJECTES EN QUÈ PARTICIPEN INVESTIGADORS/ES DE L'ICAC

Projectes internacionals

- Rome's Mediterranean Ports, ERC Advanced Grant (339123), 2014-2019.
IP: Simon Keay (Univ. de Southampton).
Participen: Graeme Earl (Univ. de Southampton), Nicolas Carayon (Univ. de Southampton), Penny Copeland (Univ. de Southampton), Kris Strutt (Univ. de Southampton), Ferreol Salomon (Univ. de Southampton), Mari Carmen Moreno (Univ. de Southampton), Hembo Pagi (Univ. de Southampton), Stephanie Mailleur (Univ. de Southampton), Nuria Garcia (Univ. de Southampton), Emilia Mataix (Univ. de Southampton), Pascal Arnaud (Univ. Lumière Lyon 2), Vristopher Smith (British School a Roma), Sophie Hay (British School a Roma), Joëan-Philippe Goiran (CNRS), Hugo Delille (CNRS), Felix Pirson (Institut Arqueològic Alemanya d'Istanbul), Rabbel (Institut Arqueològic Alemanya d'Istanbul), Helmut Bruckner (Univ. de Köln), Martin Seeliger (Univ. de Köln), Renato Sebastiani (Soprintendenza Speciale per i Beni Archeologici di Roma), Costanza Gialanella (Soprintendenza Speciale per i Beni Archeologici di Roma), Josep M. Macias (ICAC), Sabine Ladstätter (Österreichisches Archäologisches Institut), Sirri Seren (Österreichisches Archäologisches Institut), Dario Bernal (Univ. de Cadis), Andrew Wilson (Univ. d'Oxford), Nicholas Purcell (Univ. d'Oxford) i Corinne Sánchez (CNRS).
- IMAGINES Project: Modern receptions of Antiquity in the visual and performing arts, 2019-2019. **NOU**
IP: Martina Treu (Univ. IULM de Milà).
Participen: Anastasia Bakogianni (Masey Univ.), Marta García (Roehampton Univ.), Filippo Carlà-Uhink (Univ. de Potsdam), Irene Berti (Univ. de Changchun), Pepa Castillo (Univ. de La Rioja), Antonio Duplà (Univ. del País Basc), Adriana Freire (Univ. d'Algarve), Nicole Jatzinger (Univ. de Salzburg), Adéline Grand-Mirail (Univ. de Toulouse 2), Martin Lindner (Univ. de Göttingen), Charlotte Ribeyrol (Univ. París La Sorbona), Rosario Rovira (British Museum) i Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- Graver dans le marbre : Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espace -ROMAE 2, 2019-2020. **NOU**
IP: Isabelle Pianet (IRAMAT -Univ. Bordeus Montaigne).
Participen: Milagro Navarro (AUSONIUS), Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC), Pilar Lapuente (Univ. de Saragossa).
- El mármol del Pirineo Aquitano y su uso en la Antigüedad: red de distribución de los materiales del Valle de Ossau en territorios limítrofes, 2019-2019. **NOU**
IP: Pilar Lapuente (UniZar-ICAC) i Isabelle Pianet (IRAMAT-CRP2A).
Participen: José Antonio Cuchí Oterino i Marie-Claire Savin.

Col·laboren: Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC), Roberta di Febo (ICAC), Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Aurèli Álvarez.

- Shedding light on the 'Dark' side of the Aegean, 2019-2024. **NOU**
IP: Alexandra Livarda (ICAC).
- Shaping the Archaeology of Culinary Practices, 2018-2019.
IP: Alexandra Livarda (ICAC).
- Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodomos, western Thessaly, central Greece, 2017-2020.
IP: Alexandra Livarda (ICAC), Hèctor A. Orengo (ICAC), Athanasia Krahtopoulou (Ephoreia of Antiquities of Karditsa, Hellenic Ministry of Culture & Sports).
- Ancient Methone, Pieria, Greece, 2012-2020.
IP: Matthaios Bessios, Athena Athanasiadou, Konstantinos Noulas, John Papadopoulos i Sarah Morris.
Participen: Alexandra Livarda (ICAC).
- Lefkandi, Euboea, Greece, 2003-2020.
IP: Irene Lemos.
Participen: Alexandra Livarda (ICAC).
- Little Palace North Project, Knossos, Greece, 2001-2021.
IP: Eleni Hatzaki (Univ. de Cincinnati).
Participen: Alexandra Livarda (ICAC).
- Long-term land use and water management strategies in arid margin landscapes (Margin-Scapes) (MSCA-IF-794711), 2018-2020.
IP: Francesc C. Conesa (Univ. de Cambridge - ICAC).
Participen: Cameron Petrie (Univ. de Cambridge) i Hèctor A. Orengo (ICAC).
- ZooMWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity, ERC Starting Grant (716298), 2017-2021.
IP: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo (ICAC).
- Technologie Europee per la salvaguardia di Beni Culturali a rischio / European technologies for the safeguard of cultural heritage in risk. (E+ 2018-1-IT02-KA203-048448), 2018-2021.
IP: Olivia Menozzi (Univ. de Chieti).
Participen: Joaquín Ruíz de Arbulo (URV-ICAC), François Tassaux (Univ. de Bordeaux Montaigne), Elena Calandra (Soprintendenza beni culturali di Lazio), Piotr Dyczek (Univ. de Varsòvia), Sebastien Hermon (Cyprus Institute), Rosa Carmagnola (Pegaso SRL), A. Tunca (BeGeCo) i Valeria Sciarreta (Ud'ANET Company).
- Tracing the origins and evolutionary paths of the Iberian and the Maghreb Dog, 2018-2020.
IP: Ana Elisabete Pires (Univ. de Porto).
Participen: Catarina Ginja, Cleia Detry, Simon Davis, João Requicha, Fernanda Simões, José Matos, Isabel R. Amorim, Francisco Petrucci-Fonseca i Arantxa Daza.
Col·laboren: Lúdia Colominas (ICAC).
- Interamna Lirenas Project, 2010-2020.

- IP: Alessandro Launaro and Martin Millett (Univ. de Cambridge).
Participen: Lúdia Colominas (ICAC).
- APAX. Archaeological Project at Abdera and Xanthi, 2015-2019.
IP: Constantina Kallintzi (Servei Arqueològic de Xanthi, Govern de Grècia).
Participen: Hèctor A. Orengo (ICAC), Arnau Garcia-Molsosa (ICAC), Eurydice Kefalidou (Univ. d'Atenes), Merkouris Georgiadis (ICAC), Ioannis Xydopoulos (Univ. de Tessalònica), Chavdar Tzochet (Acadèmia de les Ciències de Bulgària) i Nerantzis Nerantzis (Univ. de Lille).
 - Art Networks: interaction and artisans mobility in stone-based crafts in the Roman Period, 2019-2020. **NOU**
IP: Simona Perna (ICAC).
 - Mille Genera Marmoris. The aesthetics of marble decoration in Roman public buildings and bath complexes, 2017-2019.
IP: Simona Perna (ICAC).
 - Alabaster. Quarrying and trade in the Roman World, 2014-2019.
IP: S. J. Barker (Ludwig-Maximilian Univ.) i Simona Perna (ICAC).
 - ZooMWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity, ERC Starting Grant (716298), 2017-2021.
IP: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo (ICAC).
 - Arkwork. Archaeological practices and knowledge work in the digital environment (Cost Program. Cost Action CA15201), 2016-2020.
IP: Isto Huvila (Uppsala Univ.).
Participen: Costis Dallas (Atheneia Research Center), Antonia Davidovic (Horst kultur), Arianna Traviglia (Univ. Ca' Foscari Venezia), Gísli Pálsson (Institut d'Arqueologia d'Íslàndia), Rimvydas Lauzikas (Vilniaus Univ.), Suzie Thomas (Univ. de Helsinki), Eleftheria Paliou (Univ. de Colònia) i Jeremy Huggett (Univ. de Glasgow).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo (ICAC).
 - TwoRains. Winter Rain, Summer Rain: Adaptation, Climate Change, Resilience and the Indus Civilisation, ERC Consolidator Grant (648609), 2015-2020.
IP: Cameron A. Petrie (Univ. de Cambridge).
Col·laboren: Hèctor A. Orengo (ICAC).

Projectes estatals

- *Exemplum et spolia*. el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania, HAR2015-64386-C4-1-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Ricardo Mar (URV).
Participen: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC), José Ignacio Fiz (URV-ICAC), Meritxell Pérez (ICAC), Arnau Perich (ICAC), Serena Vinci (Ausonius), Begoña Soler (UM-ICAC) i Eva Subias (URV-ICAC).

- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la Antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020. **NOU**
IP: Virginia García-Entero (UNED).
Participen: Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC), Isabel Rodà (UAB-ICAC), Pilar Lapuente (Unizar-ICAC), Roberta di Febo (ICAC), Serena Vinci, Jordi López Vilar (ICAC), Aureli Àlvarez (ICAC), Lluís Casas (UAB), Raúl Aranda (ICAC), Anna Artina, Laura Galán (ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Montserrat Clavería (UAB), Antonio Peña (UAB), Julio C. Ruiz (ICAC), Begoña Soler (UM-ICAC), José Miguel Noguera, Juan Antonio Antolinos, Francisco Guillén, Asunción Alías, M. Isabel Gutiérrez, M. A. García del Cura, Enrique Àlvarez, Timothy Anderson, Oliva Rodríguez, Salvador Ordóñez, Sergio García-Dils, Diego Jiménez, Ruth Taylor, Trinidad Nogales, Irene Mañas, André Carneiro, Sergio Vidal, M. José Merchán, Silvia González, Avelino Gutiérrez, Marie-Claire Savin, Alejandro García, María Pérez, María Pérex, Alba Alonso, Carmen Guiral, Lara Iñiguez, Eva Zarco, J. A. Cuchí, Javier Martínez, M. Ángeles Utrero.
- Economías domésticas en el norte de la Carpetania romana (100 a.C. - 400 d.C.), (Comunidad de Madrid. 2017-T1/HUM-5516), 2018-2021.
IP: Jesús Bermejo (Univ. Carlos III de Madrid).
Participen: Miguel Contreras (Univ. Carlos III de Madrid) i Fernando Moreno (Univ. Carlos III de Madrid).
Col·laboren: Lúdia Colominas (ICAC).
- Análisis arqueológico y valoración patrimonial de tres paisajes de la conquista romana de Hispania (siglos II-I a.C.), HAR2015-64601-C3-1-R (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Joaquim Pera (UAB).
Participen: Cèsar Carreras (UAB), Esther Rodrigo (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC).
- Espacios de integración en la Roma republicana: el NE de la Hispania Citerior (133-72 a.C.), (PGC2018-098991-B-I00), 2015-2021.
IP: Toni Naco del Hoyo (ICREA-UdG).
Participen: Joaquín Muñoz (Univ. de Huelva), Ignasi Garcés (UB) i Jordi Principal (MAC).
Col·laboren: Michael Dobson (Exeter Univ.), Nathalie Barradon (Univ. de Nantes), François Cadiou (Univ. Bordeus 3), Alfonso Álvarez-Ossorio (US), Núria Molista (MAC), Immaculada Mestres (Camp de les Lloses), Montserrat Duran (Camp de les Lloses), Roger Riera i Carles Padrós (ICAC).
- Circulación de bienes, hábitos de consumo y estrategias de aprovechamiento de los recursos naturales en la villa romana de Carranque (Toledo) (siglos III-V d.C.), 2019-2019. **NOU**
IP: Virginia García-Entero (UNED).
Participen: Leonor Peña (CSIC), Marta Moreno (CSIC), Sergio Vidal (Museu Arqueològic Nacional), Raúl Aranda (ICAC), Mª Rosa Pina, Noé Conejo, Elena García, Elena López-Romero (CSIC), Esther Checa (CSIC).
- La Antigua Sisapo - La Bienvenida, Almodóvar del Campo (Ciudad Real), 2019-2019. **NOU**
IP: Mar Zarzalejos (UNED).
Participen: María Rosa Pina (ICAC).

- Formas de ocupación y organización del espacio en el norte peninsular: el territorio as-tur entre época antigua y medieval a través del registro arqueológico y paleoambiental, HAR2016-78036-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2018.
IP: José Avelino Gutiérrez (Univ. d'Oviedo).
Participen: Lorenzo Pío, Carme Fernández, Armando González, Oscar Cambra, Manuel Campo , Araceli Rojo, Otilia Requejo, Alexandra Chavarria, Iván Muñoz, Alejandro García, Fedor Schlimbach.
Col·laboren: Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC).

Projectes catalans

- *Omnia Mors Aequat*: gestualitat funerària a la necròpolis de Romanya. Història, població i territori (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00010), 2018-2021.
IP: Maria Antònia Majó (Baula Arqueologia, SA).
Participen: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- El neolític antic i mitjà a la desembocadura del Ter: actuacions arqueològiques d'època Prehistòrica a Vilanera/Empúries i el seu entorn (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00015), 2018-2021.
IP: Miquel Molist (UAB).
Participen: Miquel Colobra i José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082), 2018-2021.
IP: Eva Subias (URV-ICAC).
Participen: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- Guerra i conflicte al nord-est de la Península Ibèrica en època romano-republicana (segles III-I aC) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00031), 2018-2021.
IP: Jaume Noguera (UdG).
Participen: Eduard Ble, Jordi López Vilar (ICAC), Marisol Madrid i Pau Valdés.
- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048), 2018-2021.
IP: Carlos Tornero (IPHES).
Participen: Lúdia Colominas (ICAC) i Josep M. Palet (ICAC).
- El nucli arqueològic del Mas Castellar (Pontós). L'entorn emporità i el rerepais en època protohistòrica (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00005), 2018-2021.
IP: Enriqueta Pons (Món Iber Rocs, SL) i Borja Gil (Món Iber Rocs, SL).
Participen: Lúdia Colominas (ICAC).
- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea de l'Estany-Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC (Projecte quadriennal. CLT009/18/00073), 2018-2021.
IP: Joaquim Tremoleda (MAC Empúries) i Joan Frigola.
Participen: Lúdia Colominas (ICAC).
- Les àrees portuàries de l'antiga Empúries (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya), 2018-2021.
IP: Pere Castanyer (MAC) i Marta Santos (MAC).

Participen: Lúdia Colominas (ICAC).

- Projecte Integral d'Arqueologia: Paisatge i Territori a la Cerdanya Antiga 2 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00019), 2018-2021.

IP: Oriol Olesti (UAB) i Jordi Cortadella (UAB).

Participen: Lúdia Colominas (ICAC).

- Projecte d'investigació, transferència de coneixement i posada en valor de l'antiga capella de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles, Osona) (FASE I), 2019-2020. **NOU**

IP: Francesc C. Conesa (Univ. de Cambridge), Arnau Garcia-Molsosa (ICAC); Jaume Oliver (Aj. de Sant Martí de Centelles).

- Puig Ciutat, descripció i anàlisi d'una destrucció i el seu context al món romà tardorepublicà (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00089), 2018-2021.

IP: Eduard Ble Gimeno (ICAC).

Participen: Carles Padrós (ICAC).

- Anàlisi arqueològica de la primera ocupació romana a l'altiplà central de Catalunya. Puig Castellar (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00014), 2018-2021.

IP: Joaquim Pera (UAB) i Esther Rodrigo (UAB-ICAC).

Participen: Josep Guitart (UAB-ICAC), Núria Romaní (UAB-ICAC), Núria Padrós (UAB) i Josep Ros (Museu de Guissona Eduard Camps).

- L'Ausetania romana abans de la fundació d'Auso (ARFA) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00094), 2018-2021.

IP: Antoni Naco (ICREA-UdG).

Participen: Carles Padrós (ICAC).

- Aprofundiment en el coneixement de la xarxa viària romana a Catalunya. Prospeccions arqueològiques a les vies romanes del Perelló, Lluçanès i Selvanera (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00051), 2018-2021.

IP: Pau de Soto (ICAC) i Ada Cortés (Univ. de Roma La Sapienza - ICAC).

- El canvi sociocultural a la Cessetània oriental durant la protohistòria i l'època romano-republicana (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00043), 2018-2021.

IP: Joan Sanmartí (UB).

Participen: Ramon Álvarez (UB), David Asensio (UB-UAB), M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Jordi Morer (UB i Món Iber Rocs, SL), Jaume Noguera (UB), Josep Pou (Aj. de Calafell), Joan Santacana (UB), Eric Anguita (EUNCET), Borja Gil (Món Iber Rocs, SL), Víctor Revilla (UB), Rafel Jornet (UB), Núria Tarradell (UB), Carme Rovira (MAC), Dani López (Arqueo Vitis), Francisco J. Cantero (UB), Marta Portillo (CSIC), Sílvia Valenzuela (CSIC), Jaume Buxeda (UB), Eva Miguel, Joan Canela (ICAC), Irene Cruz (UB), Mercè Bergadà (UB), Laro Sánchez.

- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027), 2018-2021.

IP: Rafel Jornet (UB).

Participen: Joan Sanmartí (UB), Ramon Álvarez (UB), David Asensio (UB-UAB), M. Carme Belarte (ICREA-ICAC), Pau Olmos (ICAC), Meritxell Monrós (ICAC), Jordi Morer (UB i Món Iber Rocs, SL), Jaume Noguera (UB), Núria Tarradell (UB), Xavier Sicart, Carme Rovira (MAC), Dani López Reyes (Arqueo Vitis), Francisco J. Cantero (UB), Sílvia Vila (UdL), Marta Portillo (CSIC), Sílvia Valenzuela (CSIC), Eva Miguel, Jaume Buxeda (UB), Joan Ca-

nela (ICAC), Anna Bertral (ICAC), Assumpció Malgosa (UAB), Marta Merino, Alessandra Pecci (UB), Borja Gil (Món Iber Rocs, SL), Roger Sala.

Altres

- ArqPaz: Aplicación de imágenes radar del Satélite PAZ en la detección restos arqueológicos, 2019-2021. **NOU**
IP: José Ignacio Fiz (URV-ICAC).
Participen: Eva Subias (URV-ICAC), Rosa Cuesta (Diputació de Burgos) i Dolors Codina (Baula Arqueologia, SL).
- Paisaje cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia, 2019-2019. **NOU**
IP: Anna Artina.
Participen: Anna Gutiérrez García-M. (ICAC), Diana Gorostidi (URV-ICAC), Begoña Soler (UM-ICAC), Iñaki Matias (ICAC).
Col·laboren: Anna Ten i Javier Aragoneses.
- Assessorament i investigació aplicada en el camp de l'arqueologia i el paleopaisatge (codi 308989), 2012-2020. Estudis d'arqueobotànica (a) a les intervencions del Sotstinent Navarro (2012-2020); (b) a les intervencions arqueològiques del Turó de la Rovira (2017-2019); (c) de les seccions sedimentològiques visibles en la construcció de l'aparcament subterrani de l'avinguda Verge Montserrat, El Prat de Llobregat (2019); (d) del Rec Comtal a la intervenció de la plaça de les Glòries Catalanes (2015-2019) i al Born (2018-2020); (e) a la intervenció arqueològica del Born, Casa Corrales(2018-2020).
IP: Santiago Riera (UB) i Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona).
- Estudi bioarqueològic de sediments procedents de la intervenció arqueològica del 2019 a la casa Sanmartí del Born CCM (codi 310441). Estudi d'arqueobotànica.
IP: Santiago Riera (UB) i Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona).
- Cova des Pas, Menorca, 2012-2020.
IP: Manuel Antonio Calvo Trias (Univ. de les Illes Balears).
Col·laboren: Alexandra Livarda (ICAC).
- Projecte d'investigació arqueològica al Jaciment Arqueològic de Son Serra, Muro (Mallorca), 2015-2019.
IP: Jordi Hernández-Gasch (ICAC).
Participen: Antoni Puig, Marga Rivas, Bernat Burgaya, Margalida Munar, Llorenç Picornell (Univ. de les Illes Balears), Gabriel Servera (Univ. de les Illes Balears), Àlex Valenzuela (Univ. de les Illes Balears).
- Contactes, relacions i influències en el II mil·lenni, 2017-2021.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
Participen: Salvador Costa (IPOA).
- El temple de Ramsés III a Medinet Habu, 2017-2021.
IP: Salvador Costa (IPOA).
Participen: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Estudi i publicació de les col·leccions del fons del Pare Bonaventura Ubach, 2017-2020.
IP: Pare Pius Ramón Tragán (Museu de l'Orient Bíblic de l'Abadia de Montserrat).

Participen: Javier Uriach (Fundació Abadia de Montserrat - Fundació Uriach) i M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC).

- Publicació de les col·leccions de ceràmica xipriota a l'estat espanyol, 2017-2022.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Nacionalisme i arqueologia a l'illa de Xipre, 2015-2025.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC).
- Nacionalisme i restauració arqueològica a Grècia, 2015-2025.
IP: M. Teresa Magadán IPOA- (ICAC).
- Projecte d'excavació, consolidació, adequació i preparació per a les visites del Jaciment de l'Antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor, 2016-2020.
IP: Mateu Riera (UAB-FAGHE-ICAC).

Participen: Josep M. Puche (ICAC), Antoni Puig, Llorenç Alapont, Magdalena Sastre i Roger Real.

- Recuperació, consolidació i museïtzació del monestir bizantí de Cabrera, 2016-2020.
IP: Mateu Riera (ICAC) i Magdalena Riera Frau.
- Participen: Josep M. Puche (ICAC), Julio Román Punzón, Albert Ribera, Damià Ramis, M. José Rivas i Antònia Martínez.

Col·laboren: Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, IBANAT, Aj. de Palma.

- Projecte triennal per a la excavació i restauració de la necròpolis de Son Real (Cementiri dels Fenicis). Santa Margalida, Mallorca, 2018-2020.
IP: Jordi Hernández-Gasch (ICAC).

Participen: Margalida Munar, Bernat Burgaya, Francisca Cardona (Junta de Andalucía), Beatriz Palomar, Guillem Pérez-Jordà (Univ. de València), Llorenç Picornell (Univ. de les Illes Balears), Biel Servera (Univ. de les Illes Balears), Lua Valenzuela, Miquel À. Vicens (Ecoconsulta).

Membres de l'equip de recerca GIAP durant les excavacions a Duran (Meranges) el juliol de 2019. Foto: ICAC.

Activitat del personal investigador

Personal investigador propi: R3 i R4

Belarte Franco, Maria Carme (ICREA)
Investigadora (R4) i ICREA research Professor
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica
Responsable acadèmica del màster

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015-67946-C2-2-P), 2016-2019.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El canvi sociocultural a la Cessetània oriental durant la Protohistòria i l'època romano republicana (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00043), 2018-2021.
IP: Joan Sanmartí (UB)
- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027), 2018-2021.
IP: Rafel Jornet (UB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gailledrat, E.; Belarte, M. C. «Architecture and Urbanism in the Fortified Settlement of Pech Maho (Sigean, France) in the Third Century BC: A Social and Economic Perspective», *Oxford Journal of Archaeology* 38, p. 271-301. Scopus, CiteScore: 0.83 (Q1, 81 %, Archeology, arts and humanities); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Belarte, M. C.; Principal, J. «Modèles d'habitat et d'architecture domestique dans le nord-est de l'Hispanie citérieure aux IIe et Ier siècles avant notre ère», a: Guichard, V.; Vaginey, M., *Les modèles italiens dans l'architecture des IIe et Ier siècles avant notre ère en Gaule et dans les régions voisines. Actes du colloque de Toulouse, 2-4 octobre 2013*, Collection Bibracte 30, Centre Archéologique Européen, Bibracte, p. 159-170.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Belarte, M. C.; Noguera, J. «Les necròpolis tumulars de la Ribera d'Ebre en el context de la Catalunya meridional i el Matarranya», en el marc de les Jornades d'Arqueologia de Calceit; organitzat per l'Institut d'Estudis Catalans, del 3 al 5 de maig, Calceit.
- [Comunicació] Belarte, M. C. «La importància del metall en les necròpolis ibèriques: l'exemple de la necròpolis de Les Esquarterades (Ulldecona, Montsià)», en el marc del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- [Comunicació] Belarte, M. C. «Forme, fonction et signification des foyers à l'Âge du Fer dans l'aire ibérique (s. 700-200 av. J.-C.)», en el marc de la jornada d'estudis Autour du foyer : pratiques rituelles et modes de commensalité dans la Méditerranée de l'Âge du fer, de l'Égée à la péninsule ibérique; organitzat per la Universitat de París I Nanterre, 7 de juny, París (França).
- [Conferència] Jornet, R.; Belarte, M. C.; Asensio, D.; Morer, J.; Sanmartí, J.; Noguera, J. «Intervencions al jaciment ibèric de Coll del Moro de Gandesa (Terra Alta) entre 2014 i 2018», en el marc de la Tribuna d'Arqueologia 2018-2019; organitzat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, del 24 d'octubre de 2018 al 19 de juny de 2019, Barcelona.
- [Ponència] Belarte, M. C.; Noguera, J.; Sanmartí, J.; Ramon, J. «Entre autochtones et allochtones en Ibérie : la formation d'une société urbaine dans un contexte non colonial», en el marc del col·loqui internacional Etre autochtone, devenir autochtone : définitions, représentations; organitzat pel Ministeri d'Afers Culturals, l'Escola Tunisiana d'Història i Antropologia i l'Institut Nacional de Patrimoni de Tunísia, del 24 al 26 d'octubre, Gammarth (Tunísia).
- [Ponència] Kallala, N.; Sanmartí, J.; Ramon, J.; Belarte, M. C.; Maraoui-Telmini, B.; Torchani, M.; Chérif, S.; Jnen, M. «Les multiples visages des Numides autochtones et allochtones dans un contexte non colonial», en el marc del col·loqui internacional Etre autochtone, devenir autochtone : définitions, représentations; organitzat pel Ministeri d'Afers Culturals, l'Escola Tunisiana d'Història i Antropologia i l'Institut Nacional de Patrimoni de Tunísia, del 24 al 26 d'octubre, Gammarth (Tunísia).
- [Conferència] Belarte, M. C.; Noguera, J. «Rituales funerarios en las necrópolis ibéricas del curso inferior del Ebro: el ejemplo de Les Esquarterades (Ulldecona, Tarragona)», en el marc de les jornades Ritos y Mitos en las necrópolis ibéricas; organitzat pel Departament d'Història de la Universitat de Castella-la Manxa, del 12 al 13 de novembre, Ciudad Real.
- [Conferència] Belarte, M. C. «L'origen de l'urbanisme a Catalunya», en el marc de la jornada Origen i difusió de l'Urbanisme. 10a Setmana de l'Arqueologia; organitzat pel Grup d'Investigació Prehistòrica de la Universitat de Lleida, del 9 al 11 de desembre, Lleida.

Docència

- Secretària del tribunal de tesi doctoral de Pastor Quiles, M., *La construcción con tierra en la prehistoria reciente del Levante meridional de la península Ibérica: materiales, técnicas y procesos constructivos*, defensada el 20 de setembre de 2019 a la Universitat d'Alacant.
- Professora de les assignatures Arqueologia ibèrica i Arqueologia de la mort del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Tutora del Treball Final de Màster de Menéndez, P., *Reconstrucció de la darrera fase d'ocupació al jaciment ibèric del Turó del Vent (Llinars del Vallès, Vallès Oriental) a partir de les dades d'excavacions antigues*, en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- Revisora (*peer-reviewer*) de la *Revista d'Arqueologia de Ponent*.
- Coordinadora del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Carruesco García, Jesús (URV-ICAC)
Investigador (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua, FFI2015-68548-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- IMAGINES Project: Modern receptions of Antiquity in the visual and performing arts, 2019-2019.
IP: Martina Treu (Universitat IULM, Itàlia)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Carruesco, J. «Individual vs. Collective Expressions of Grief in the Homeric Poems», *Thersites. Journal for Transcultural Presences & Diachronic Identities from Antiquity to Date* 9, p. 1-17.

Capítols de llibre

- Carruesco, J. «La llegenda en el món grec», a: Sunyer, M.; Samper, E., *La llegenda*, Edition Reichenberger, Kassel (Alemanya), p. 19-32.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Carruesco, J. «Les cares de l'exili a la lírica grega arcaica», en el marc del Congrés Internacional Literatura i Exili; organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili, del 23 al 25 d'octubre, Tarragona.
- [Taula rodona] Carruesco, J.; Garcia Muriel, R.; González, S.; Soler, S. «Cosmogonies i cosmologies», en el marc dels Seminaris a 4 bandes; organitzat per la Universitat de Barcelona, del 21 de novembre de 2019 al 30 de gener de 2020, Barcelona.

Activitat de divulgació i transferència

- [Taula rodona] Calpena, E.; Carruesco, J.; Palet, J. M.; Ruiz de Arbulo, J.; Seritjol, M.; Mar, R. «Debat. Diàlegs amb la història: la ciutat romana i el món urbà en el Mediterrani clàssic», en el marc de la XXI edició del Festival Romà de Tarragona Tàrraco Viva 2019; organitzat per Tàrraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, 7 de maig, Tarragona.

Docència

- Professor de l'assignatura El llegat clàssic del grau de Llengua i Literatura Catalanes de la URV.
- Professor de l'assignatura Mitologia del grau d'Història de l'Art de la URV.
- Professor de les assignatures Religió i mitologia del món clàssic i Arqueologia de la mort del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Professor de les assignatures Música i espectacle, Música i expressió artística i Taller de creació del màster interuniversitari de Música com a Art Interdisciplinària (UB-URV-ESMUC).
- Coordinador de l'assignatura Pràctiques externes del màster en Recerca Avançada en Estudis Humanístics de la URV.
- Director de la tesi doctoral de Janicka, J., *The Iconography of the Tyrrhenian Group of Black-Figure Vases*, defensada el 7 de gener a l'ICAC.
- Professor de l'assignatura Arqueologia de la mort del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- Direcció del màster en Recerca Avançada en Estudis Humanístics de la URV.
- Coordinador per part de la URV del màster interuniversitari de Música com a Art Interdisciplinària (UB-URV-ESMUC).

Fiz Fernández, José Ignacio (URV-ICAC)
Investigador (R4)
Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- ArqPaz: aplicación de imágenes radar del Satelite PAZ en la detección restos arqueológicos, 2019-2021.
IP: Ignacio Fiz (URV-ICAC)
- *Omnia Mors Aequat*: gestualitat funerària a la necròpolis de Romanya. Història, població i territori (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00010), 2018-2021.
IP: M. Antònia Majó (Baula Arqueologia, SA)
- El neolític antic i mitjà a la desembocadura del Ter. Actuacions arqueològiques d'època Prehistòrica a Vilanera-Empúries i el seu entorn (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00015), 2018-2021.
IP: Miquel Molist (UAB)
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082), 2018-2021.
IP: Eva Subias (URV-ICAC)
- *Exemplum et spolia*: el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania, HAR2015-64386-C4-1-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Ricardo Mar (URV)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Cuesta, R.; Fiz, I.; Subias, E.; Tuset, F.; de la Iglesia, M. A. «Hydraulic and urban management during Roman times based on GIS and remote sensing analysis (Clunia, Spain)», *Revista d'Arqueologia de Ponent* 29, p. 123-146. Carhus+B / 4.4 (ICDS).

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Subias, E.; Puig, A. M.; Codina, D.; Fiz, I. «El jaciment fortificat del Puig Rom a Roses: cronologia i identificació», en el marc del II Congrés de l'Espai Català Transfronterer; organitzat per l'Institut d'Estudis Empordanesos, La Casa dels Països Catalans i l'IEC, del 21 al 22 de març, Laroque-des-Albères (França) i Castelló d'Empúries.

- [Comunicació] Constant, A.; Subías, E.; Puig, A. M.; Codina, D.; Guionova, G; Fiz, I. «Ul-trera i Puig Rom, jaciments arqueològics de alta edat mitjana als dos vessants del Pirineu mediterrani», en el marc del Congrés Internacional d'Història i Arqueologia; organitzat pel CNRS, Centre national de la recherche scientifique, del 19 al 25 d'octubre, Roquebru-ne-sur-Argent (Provença-Alps-Costa Blava, França).

Docència

- Professor de les assignatures Humanitats digitals i ciències humanístiques, Arqueologia del paisatge. Mètodes i tècniques i Evolució Històrica del paisatge. Paleoambient i SIG del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Professor de l'assignatura Recursos digitals del grau d'Arqueologia i Història de l'Art de la URV.

Gorostidi Pi, Diana (URV-ICAC)
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)
- El *marmor* de Dertosa: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspi de la Cinta) des d'època antiga, 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-M.
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII), 2015-2019.
IP: Josep M. Macias

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)
- Paisaje cultural de formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia, 2019-2019.
IP: Anna Artina (investigadora independent)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Gorostidi, D. «"Too Young to Die": Grief and Mourning in Ancient Rome», *THERSITES. Journal for Transcultural Presences & Diachronic Identities from Antiquity to Date* 9, p. 71-88.

Capítols de llibre

- Gorostidi, D. «Els grafitis de Licinius i altres grafitis de la Domus d'Avinyó», a: *La Domus d'Avinyó. El luxe d'una casa de Barcino*, Documents 13, Ajuntament de Barcelona, Barcelona, p. 57-64.
- Gorostidi, D. «I rapporti di Tusculum con tre città campione del Latium vetus: il contributo dell'epigrafia», a: Fischetti, A. L.; Attema, P. A. J. (eds.), *Alle pendici dei Colli Albani. Dinamiche insediative e cultura materiale ai confini con Roma*, Groningen Archaeological Studies 34, Barkhuis, Eelde (Països Baixos), p. 239-250.

- Gorostidi, D. «L'epigrafia trobada a les excavacions de 1919», a: Remolà, J. A. (ed.), *Troballes arqueològiques al teatre romà de Tarragona. Diari de Francesc Carbó (1919)*, MNAT, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Agència Catalana de Patrimoni Cultural, Tarragona, p. 73-78.

Articles en actes de congrés

- Gorostidi, D.; López Vilar, J.; Royo, H. «Inscribed Pompeian-style mills from Tarragona», a: Anderson, J. A.; Alonso, N. (eds.), *Tilting at mills. The 5th international colloquium on the Archaeology & Geology of mills and milling (Museo arqueológico in Almería, Spain)*, Revista d'Arqueologia de Ponent Extra-4, Universitat de Lleida, Lleida, p. 235-242.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Gorostidi, D. «P(rovincia) H(ispania) C(iterior): la imagen del poder a través de la epigrafia honorífica pública de Tarraco», en el marc del seminari internacional Des sociétés locales dans l'Empire romain (Italie du Nord, Gaule du Sud, Espagne du Nord); organitzat per la Societat francesa d'estudis epigràfics de Roma i el món romà (SFER), 15 de juny, París (França).
- [Comunicació] Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Gutiérrez, A. «De Tarraco a Egara: *spolia y monumenta* para la legitimación de una nueva sede episcopal», en el marc del Congrés Internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la URV, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Conferència] Gorostidi, D.; Beltrán, F. «De Dertosa a Caesar Augusta: el viaje de la epigrafia honorífica», en el marc de la Reunió Internacional *Barcino-Tarraco-Roma*. Poder i prestigi en marbre; organitzat per l'ICAC, la URV i el MUHBA, del 21 al 23 de novembre, Barcelona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Gorostidi, D. «Pons d'Icart i les inscripcions llatines dels carrers de Tarragona», en el marc del I Cicle de Conferències LLuis Pons d'Icart 500 anys. Primavera 2019; organitzat per l'Institut Pons d'Icart, el Programa Nexes URV i el MNAT, 29 de maig, Tarragona.

Docència

- Professora de les assignatures Arqueologia de la mort i Fonts textuales per a la recerca històrica. Epigrafia i Papirologia del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC).
- Professora de l'assignatura Gestió, visibilitat i avaluació de la recerca del màster en Recerca Avançada en Estudis Humanístics (URV).
- Tutora del Treball de Final de Màster de Cano, S., *El códice 137 del Colegio de España en Bolonia: una aproximación arqueológica*, en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- [Coordinació científica] Gorostidi, D. VI Seminari sobre Epigrafia i Societat a *Tarraco*; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC), 6 de maig, Tarragona.
- [Coordinació científica] Gorostidi, D. i Gutiérrez Garcia-Moreno, A. IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- Coorganitzadora del IV Cicle Patrimoni Ramon Foguet: la Il·lustració a la Tarragona del segle XVIII; organitzat per l'ICAC, la Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona, la Biblioteca Pública de Tarragona, la URV i l'Arxiu Històric de Tarragona, del 22 d'octubre al 14 de novembre, Tarragona.
- Coorganitzadora del Congrés Internacional Literatura i Exili; organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la URV, del 23 al 25 d'octubre, Tarragona.
- Coorganitzadora de la Reunió Internacional *Barcino-Tarraco-Roma*. Poder i prestigi; organitzat per l'ICAC, la URV i el MUHBA, del 21 al 23 de novembre, Barcelona.
- Revisora (*peer-reviewer*) de les revistes *Palaeohispanica* (UniZar), *Revista de Filologia* (UB) i *Historia* (Universitat Erfurt).
- Membre del Comitè Editorial del *Butlletí Arqueològic* (Reial Societat Arqueològica Tarraconense).
- Acadèmica corresponent de l'Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona.

Gutiérrez Garcia-Moreno, Anna
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
- El *marmor de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspi de la Cinta) des d'època antiga, 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte Quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102), 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia-ICAC)
- Els Aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098), 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- Graver dans le marbre: Routes et Origine des Marbres Antiques d'Aquitaine et d'Espace (2) - ROMAE2, 2019-2020.
IP: Isabelle Pianet (IRAMAT-CRP2A, Universitat Bordeaux-Montaigne)
- El mármol del Pirineo aquitano y su uso en la antigüedad: red de distribución de los materiales del valle de Ossau en territorios limítrofes, 2019-2019.
IP: Pilar Lapuente (UniZar-ICAC) i Isabelle Pianet (IRAMAT-CRP2A)

- El ciclo productivo del marmor en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)
- Paisaje cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia, 2019-2020.
IP: Anna Artina (investigadora independent)
- Formas de ocupación y organización del espacio en el norte peninsular: el territorio astur entre época antigua y medieval a través del registro arqueológico y paleoambiental (HAR2016-78036-P), 2016-2019.
IP: José Avelino Gutiérrez González (Universitat d'Oviedo)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gutiérrez García-M., A.; Savin, M.-C.; Lapuente, P.; Florian, P.; Franceschi, M.; Chapoulie, R.; Pianet, I. «NMR as a tool of the future for cultural heritage. Application to the origin of antic white marbles», *Archaeometry* 61(4), p. 795-808. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.640 (Q3, Chemistry, analytical); Scopus, CiteScore: 1.75 (Q1, 98%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Lapuente, P.; Savin, M.-C.; González, S.; Gutiérrez García-M., A.; Chapoulie, R.; Laborde, A.; Pérez, P. P. «Marble Pieces in the Romanesque Portal of Glory of the Santiago de Compostela Cathedral. New Data through a Multi-Analytical Approach», *International Journal of Architectural Heritage*, DOI: 10.1080/15583058.2019.1602683. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.440 (Q3, Construction & Building technology); Scopus, CiteScore: 1.78 (Q1, 98%, Visual Arts and Performing Arts); Carhus+A / 10.5 (ICDS).
- Pianet, I.; Gutiérrez García-M., A.; Savin, M.-C.; Lapuente, P.; Sánchez de la Torre, M.; Le Bourdonnec, F.-X. «Sourcing and Nuclear Magnetic Resonance: new applications for old materials», *STAR: Science & Technology of Archaeological Research*, DOI: 10.1080/20548923.2019.1643549. Scopus, CiteScore: 1.18 (Q1, 87%, Archeology, arts and humanities) / 9.0 (ICDS).
- González, S.; Gutiérrez García-M., A.; González, H.; Savin, M.-C. «Estudio epigráfico y arqueométrico de la placa funeraria de Cela (Mos, Pontevedra): nuevas propuestas de interpretación», *Estudos do Quaternário* 20. Scopus, CiteScore: 0.22 (Q3, 46%, Archeology, arts and humanities); Carhus+B / 4.9 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Gutiérrez García-M., A.; López Vilar, J.; Martí, G.; Terrado, P. «Evidències de dues antigues infraestructures portuàries: els embarcadors de la Roca Plana i del Miracle a Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 127-142.

Capítols de llibre

- Gutiérrez García-M., A. «La cantería en Hispania», a: Sánchez, E. H.; Bustamante, M. (eds.), *Arqueología romana en la península ibérica*, Universitat de Granada, Granada, p. 579-594.
- Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Di Febo, R. «Análisis arqueométrico de la pieza escultórica», a: Sánchez-Chiquito, S.; Fernández, C., *Las Termas Imperiales de Toletum. Investigaciones 2004-2018*, Los Monográficos del Consorcio VII, Consorcio de Toledo, Toledo, p. 213-224.

Articles en actes de congrés

- Gutiérrez García-M., A. «El estudio de las canteras de época romana: de la arqueología a la interdisciplinariedad», a: Álvarez, E.; Baltuille, J. M.; Fernández, J.; Martínez, J.; Utrero, M. A., *Espacios de canteras históricas (IGME, 27 de noviembre de 2018)*, Serie Recursos Minerales 10, Publicaciones del Instituto Geológico y Minero de España, Madrid, p. 67-74.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A.; Rodà, I.; Lapuente, P. «Un busto inédito procedente de Abegondo (A Coruña)», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispània; organitzat per la Universitat de Múrcia i el Museu Arqueològic de Yecla, del 28 al 30 de març, Yecla.
- [Comunicació] Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Gutiérrez, A. «De Tarraco a Egara: *spolia* y *monumenta* para la legitimación de una nueva sede episcopal», en el marc del Congrés Internacional *Exemplum et Spolia. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques*; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la URV, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Ponència] Gutiérrez García-M., A.; Huelin, S.; López Vilar, J.; Rodà, I. «Las canteras romanas de El Mèdol (Tarragona). Acciones para su estudio y recuperación», en el marc del seminari *Las canteras históricas y su valor patrimonial. Acciones para su conservación y puesta en valor*; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre, Múrcia.
- [Ponència] Gutiérrez García-M., A. «Local stones & remote marbles for monumental architecture in Roman Tarraco», en el marc del congrés *Architecture and the Ancient Economy*; organitzat per la Freie Universität Berlin, el Berliner Antike-Kolleg i la Universitat d'Oxford, del 26 al 28 de setembre, Berlín (Alemanya).
- [Pòster] Gutiérrez García-M., A.; Lapuente Mercadal, P.; Di Febo, R. «Nuevos datos sobre *spolia* en mármol de la Barcelona medieval: estudio de procedencia de la pila bautismal de la catedral románica», en el marc del XIII Congrés Ibèric d'Arqueometria; organitzat per l'ICArEHB, el C2TN i la SAPaC, del 16 al 19 d'octubre, Faro (Portugal).
- [Pòster] Lapuente Mercadal, P.; Gutiérrez García-M., A.; Di Febo, R. «Identificación de la procedencia de una cabeza de mármol blanco de época romana encontrada en Caldes de Montbuí (Barcelona, España) mediante análisis multimétodo», en el marc del XIII Congrés Ibèric d'Arqueometria; organitzat per l'ICArEHB, el C2TN i la SAPaC, del 16 al 19 d'octubre, Faro (Portugal).
- [Pòster] Pianet, I.; Gutiérrez García-M., A.; Savin, M.-C.; Lapuente, P.; Cuchí, J. A. «Avances metodológicos para el estudio de identificación de los mármoles dolomíticos y su aplicación en patrimonio arqueológico», en el marc del III Congrés d'Arqueologia i Patrimoni Aragonès, CAPA; organitzat per la Secció d'Arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències d'Aragó, del 14 a 15 de novembre, Saragossa.
- [Comunicació] Galán, L.; Gutiérrez García-M., A. «Color i riquesa, la decoració en marbre a la vil·la romana dels Munts (Altafulla)», en el marc del XV Fòrum Auriga Cervera; organitzat per Auriga, del 16 al 17 de novembre, Cervera.
- [Comunicació] Gutiérrez García-M., A.; Muñoz, J. H. «Broccatello... de Tortosa? Darreres novetats entorn l'explotació del jaspí de la Cinta, dels romans als segle XVIII», en el marc

de la *Reunió Internacional Barcino-Tarraco-Roma. Poder i prestigi en marbre*; organitzat per l'ICAC, la URV i el MUHBA, del 21 al 23 de novembre, Barcelona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Taula rodona] Figueras, M. J.; Gutiérrez García-M., A.; Fernández, S.; De Lamo, S.; Pérez, T. (moderador). Participació a la taula rodona «Trobada amb científiques de Tarragona», en el marc dels actes de celebració del *Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència*; organitzat per l'Associació DivulgaTGN, 11 de febrer, Tarragona.
- [Assessorament] Gutiérrez García-M., A.; Soler Huertas, B. Participació en la constitució de la Mesa Interdisciplinària sobre Pedra Natural i Pedreres Històriques; organitzat per l'Institut Geològic i Miner d'Espanya, 8 d'abril, Madrid.
- Participació al debat celebrat en la Jornada d'Investigació 2019; organitzat pel Departament de Ciències de l'Antiguitat i l'Edat Mitjana (CAEM) de la UAB, 20 de maig, Bellaterra.
- [Xerrada divulgativa] Gutiérrez García-M., A.; Galán, L.; Ruiz, J. C. «La decoració de la vil·la romana dels Munts: escultura i revestiments parietals», en el marc del programa *Recerca en curs. Programa de difusió de la recerca al MNAT*; organitzat pel MNAT, 9 d'octubre, Tarragona.

Docència

- Professora de l'assignatura Arqueometria. Materials transformats/no-transformats del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Tutora dels Treballs de Final de Màster de Blanco, J., *Estudi crono-tipològic de les ceràmiques a mà del jaciment del Castellot de Bolvir*, i Escayola, N., *El programa decoratiu del fòrum de Iulia Libyca (Llívia, La Cerdanya). L'ús del marbre i altres roques*, en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- [Coordinació científica] Gorostidi, D. i Gutiérrez, A. del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- Membre del Comitè Científic del *XIII Congrés Ibèric d'Arqueometria*; organitzat per l'ICAC-REHB, el C2TN i la SAPaC, del 16 al 19 d'octubre, Faro (Portugal).
- Coorganitzadora de la *Reunió Internacional Barcino-Tarraco-Roma. Poder i prestigi en marbre*; organitzat per l'ICAC, la URV i el MUHBA, del 21 al 23 de novembre, Barcelona.
- Revisora (*peer-reviewer*) de la revista *Archéosciences. Revue d'Archéometrie*.
- Revisora (*peer-reviewer*) de les actes de Ruppiene, V. (ed.), *Interior decorations in the Late Antique imperial palaces, villas and palatial complexes*, Julius-Maximilian-Universität Würzburg & Rheinisches Landesmuseum Trier.
- Revisora (*peer-reviewer*) de la UCOPress, Publicaciones de la Universidad de Córdoba).
- Membre de la Reial Acadèmia de Bones Lletres (des de les eleccions del 9 de maig de 2019).
- Membre de la Mesa Interdisciplinària sobre Pedra Natural i Pedreres Històriques, constituïda a l'IGME, Institut Geològic i Miner d'Espanya el 8 d'abril de 2019.
- Investigadora RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2019).

Járrega Domínguez, Ramon
Investigador (R4)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
(Aecma)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2023.
IP: Ramon Járrega

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Miró, J.; Járrega, R. «Les ateliers de production d'amphores ovoïdes du Nord-Est d'Hispania Citerior (Tarraconensis) aux époques tardo-républicaine et augustéenne précoce», *Revue Archéologique de Narbonnaise* 50-51, p. 209-221. Carhus+D / 6.5 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Colom, E.; Járrega, R. «Dues àmfores de la forma Dressel 2 de l'Ager Tarraconensis, conservades al Museu Bíblic de Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 167-176.
- Colom, E.; Járrega, R. «Nuevos hallazgos epigráficos en ánforas Dressel 20 de aguas de Ibiza», *Boletín Ex Officina Hispana* 10, p. 53-56.
- Járrega, R.; Colom, E. «El comerç del vi laietà procedent del Maresme cap a Itàlia en època romana», *Laietania* 20, p. 147-157.
- Járrega, R.; Ferré, R. «Un ánfora de origen siciliano de época medioimperial hallada en la antigua Dertosa (Tortosa, Baix Ebre, Tarragona)», *Boletín Ex Officina Hispana* 10, p. 50-53.

Llibre

- Járrega, R.; Colom, E. (ed.). «*Figlinae Hispaniae*». *Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana*, TRAMA 6, ICAC, Tarragona.

Capítols de llibre

- Járrega, R. «La *terra sigillata* africana. Centros de producción, caracterización y vías de difusión», a: Fernández, C.; Morillo, A.; Zarzalejos, M. (eds.), *Manual de cerámica romana IV. Producciones de época medio-imperial y tardorromana*, Museu Arqueològic Regional de Madrid, Alcalá de Henares, p. 135-188.
- Miró, J.; Járrega, R. «Ánforas ovoides del noreste de la Hispania Citerior Tarraconensis en época tardorepublicana. Ensayo de síntesis», a: García, E.; de Almeida, R.; González, H.; Sáez, A. M., *The Ovoid Amphorae in the Central and Western Mediterranean between*

the last two centuries of the Republic and the early days of the Roman Empire, Archeopress, Summertown, p. 148-174.

- Prevosti, M.; Colom, E.; Jàrrega, R. «Nova terrisseria de l'Ager de Tàrraco a la partida dels Sots o Sota la Timba del Castellot (Riudoms)», a: Jàrrega, R.; Colom, E. (ed.). *"Figlinae Hispaniae". Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana*, TRAMA 6, ICAC, Tarragona, p. 229-235.

Article en actes de congrés

- Colom, E.; Jàrrega, R. «Les àmfores tarraconenses de procedència subaquàtica de Porto Cristo (Manacor, Mallorca)», a: Hernández, J.; Rivas, M. J.; Riva, M. (coord.), *VIII Jornades d'Arqueologia de les illes Balears (Alcúdia (Mallorca), de l'11 al 14 d'octubre de 2018)*, Consell Insular de Mallorca, Palma, p. 277-287.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Jàrrega, R. «Un contexto cerámico de época tardoantigua en la plaza de Sant Miquel de Barcelona», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Comunicació] Jàrrega, R.; Colom, E. «La presencia de ánforas romanas itálicas en Hispania durante el Alto Imperio», en el marc del V Congrés Internacional de la Societat d'Estudis de la Ceràmica Antiga a Hispània, SECAH. De la costa a l'interior. Les ceràmiques d'importació a Hispània; organitzat per MAR, SECAH, UNED i la Universitat d'Alcalá de Henares, del 6 al 9 de novembre, Alcalá de Henares.

Activitats de divulgació i transferència

- [Altres] Jàrrega, R. «Estudios cerámicos en arqueología: tradición y balance», en el marc de la sèrie d'entrevistes-debats ArqueoUDIMA (capítol 33); organitzat per la Universitat a Distància de Madrid (UDIMA), 27 de març, via YouTube.
- [Altres] Jàrrega, R. «El comercio en la Antigüedad a través de las ánforas», en el marc de la sèrie d'entrevistes-debats ArqueoUDIMA (capítol 34); organitzat per la Universitat a Distància de Madrid (UDIMA), 27 de març, via YouTube.

Altres

- Membre de la Junta Directiva de la Societat d'Estudis de la Ceràmica Antiga a Hispània, SECAH - EX OFFICINA HISPANA.
- Membre del Comitè Científic del V Congrés Internacional de la Societat d'Estudis de la Ceràmica Antiga a Hispània, SECAH. De la costa a l'interior. Les ceràmiques d'importació a Hispània.
- Membre del comitè científic del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- Membre avaluador de la convocatòria del Programa estatal de proyectos de I+D+i Retos Investigación JIN 2019.
- Revisor (*peer-reviewer*) de les revistes *Antiguo Oriente* i *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*.

Livarda, Alexandra
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Arqueologia del paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Palaikastro Phase 4 (Minoan), 2012-2020.
IP: Alexandra Livarda, Carl Knappett (Universitat de Toronto) i Nicoletta Momigliano (Universitat de Bristol)
- Shedding light on the 'Dark' side of the Aegean, 2019-2024.
IP: Alexandra Livarda
- Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodromos, western Thessaly, central Greece, 2017-2020.
IP: Alexandra Livarda, Hèctor A. Orengo i Athanasia Krahtopoulou (Ministeri de Cultura i Esports del Govern de Grècia).
- Long Time, No see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly, 2014-2020.
IP: Athanasia Krahtopoulou (Hellenic Ministry of Culture & Sports), Santiago Riera (SERP-UB) i Hèctor A. Orengo

Participació en projectes d'altres entitats

- Shaping the Archaeology of Culinary Practices, 2018-2019.
IP: Alexandra Livarda
- Ancient Methone, Pieria, Greece (project by the Ephorate of Antiquities in Pieria and UCLA), 2012-2020.
IP: Matthaios Bessios, Athena Athanasiadou, Konstantinos Noulas, Prof. John Papadopoulos and Prof. Sarah Morris (UCLA, EUA)
- Cova des Pas, Minorca, 2012-2020.
IP: Manuel Antonio Calvo Trias (Universitat de les Illes Balears)
- Lefkandi, Euboea, Greece, 2003-2020.
IP: Irene Lemos (Universitat d'Oxford, Regne Unit)
- Little Palace North Project, Knossos, Greece, 2001-2021.
IP: Eleni Hatzaki (Universitat de Cincinnati, EUA)
- Assessorament i investigació aplicada en el camp de l'arqueologia i el paleopaisatge (codi 308989), 2012-2020. (a) Estudis d'arqueobotànica a les Intervencions del Sotstinent Na-

varro, 2012-2020; (b) Estudi d'arqueobotànica a les intervencions arqueològiques del Turó de la Rovira, 2017-2019; (c) Estudi d'arqueobotànica de les seccions sedimentològiques visibles en la construcció de l'aparcament subterrani de l'avinguda Verge Montserrat (El Prat de Llobregat), 2019; i (d) Anàlisi d'arqueobotànica del Rec Comtal a la intervenció de la plaça de les Glòries Catalanes (2015-2019) i al Born (2018-2020); (e) Estudi d'arqueobotànica a la intervenció arqueològica del Born, Casa Corrales, 2018-2020.

IP: Santiago Riera (UB) i Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona)

- Estudi bioarqueològic de sediments procedents de la intervenció arqueològica del 2019 a la casa Sanmartí del Born CCM (codi: 310441). Estudi d'arqueobotànica.

IP: Santiago Riera (UB) i Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Wallace, M.; Jones, G.; Charles, M.; Forster, E.; Stillman, E.; Bonhomme, V.; Livarda, A.; Osborne, C.P.; Rees, M.; Frenck, G.; Preece, C. «Re-analysis of archaeobotanical remains from pre- and early agricultural sites provides no evidence for a narrowing of the wild plant food spectrum during the origins of agriculture in southwest Asia», *Vegetation History and Archaeobotany* 28(4), p. 449-463. JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.482 (Q1, Paleontology); Scopus, CiteScore: 2.53 (Q1, 96%, Archeology (arts and humanities)); Carhus+A / 10.9 (ICDS).

Capítols de llibre

- Ilkhani, H.; Livarda, A.; Fazeli Nashli, H. «Archaeobotanical report about Tappeh Sialk, North Mound: first impressions», a: Nokandeh, J.; Curtis, J.; Pic, M., *Tappeh Sialk. The Glory of Ancient Kashan*, Iran Heritage Foundation, Londres, p. 40-44.
- Livarda A.; Andonova, M. «Les restes archéobotaniques issus des sondages au bâtiment Dessenne», a: Devolder, M.; Caloi, I. with the collaboration of Agapiou, A.; Alberti, M. E.; Anastasiadou, M.; Andonova, M.; Cantoro, G.; Carter, T.; Claeys, Th.; Déderix, S.; Gomrée, Th.; Isaakidou, V.; Livarda, A.; Montagné, M.-Ph.; Nodarou, E.; Sarris, A.; Veropoulidou, R., *Le Bâtiment Dessenne et les abords Sud-Ouest du palais dans l'établissement pré- et proto-palatial de Malia*, French School at Athens, Atenes, p. 307-309.
- Livarda, A. «Investigating Roman diet through archaeobotanical evidence», a: Erdkamp, P.; Holleran, C., *The Routledge Handbook of Diet and Nutrition in the Roman World*, Routledge, Abingdon i Nova York, p. 51-63.
- Livarda, A. «The archaeobotanical evidence of the Vrina Plain settlement», a: Greenslade, S., *Butrint 6. Excavations on the Vrina Plain. Volume 2: The Finds*, Oxbow, Oxford, p. 245-250.
- Livarda, A.; Kotzamani, G. «An exploration of the social role of plants in rituals in pre-historic Aegean with reference to the site of Xeropolis, Lefkandi, Euboea», a: Lemos, I. S.; Tsingarida, A., *Beyond the Polis. Ritual, rites and cults in Early and Archaic Greece (12th-6th centuries BC)*, Études d'Archéologie 15, CReA-Patrimoine, Brusel·les, p. 289-302.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Livarda, A.; Picornell-Gelabert, LL.; Orengo, H. A.; Tzevelekidi, V.; Veropoulidou, R.; Riera-Mora, S.; Cañellas-Boltà, N.; Marlasca, R. «Bronze Age Palaikastro: Minoan Foodscapes in Eastern Crete», en el marc de la V Reunió Oikos de Bioarqueologia; organitzat per l'Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA) i la UAB, 24 i 25 de maig, Barcelona.
- [Comunicació] Alonso, N.; Colominas, L.; Font, L.; García, LL.; Livarda, A.; Pecci, A.; Portillo, M.; Valenzuela, S.; Verdún, E. «Mostreiant la cuina: identificació bioarqueològica de les pràctiques culinàries», en el marc de la V Reunió Oikos de Bioarqueologia; organitzat per l'Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA) i la UAB, 24 i 25 de maig, Barcelona.
- [Ponència] Livarda, A. «Fruit, vegetable, nut, spices and herbs archaeobotanical remains in NW Europe and in the UK: archaeobotanical databases as interpretative tools», en el marc de la trobada 18th International Working Group of Palaeoethnobotany (IWGP); organitzat per l'IWGP, del 3 al 8 de juny, Lecce (Itàlia).
- [Comunicació] Livarda, A.; Picornell-Gelabert, LL.; Orengo, H. A.; Riera-Mora, S.; Cañellas-Boltà, N.; Tzevelekidi, V.; Tsoraki Ch.; Veropoulidou, R.; Krahtopoulou, N.; Frederick, Ch.; Marlasca Martín, R.; Knappett, C. «Foodways, plant and landscape management in Minoan Crete: Palaikastro in context», en el marc de la trobada 18th International Working Group of Palaeoethnobotany; organitzat per l'IWGP, del 3 al 8 de juny, Lecce (Itàlia).
- [Comunicació] Bogaard, A.; Charles, M.; Ergun, M.; Fairbairn, A.; Filipović, D.; Fuller, D.; Gonzalez, L.; Green, L.; Hastorf, Ch.; Jones, G.; Kabukcu, C.; Livarda, A.; Stroud, E.; Vaiglova, P. «25 years of archaeobotany at Çatalhöyük: what we have learned», en el marc de la trobada 18th International Working Group of Palaeoethnobotany; organitzat per l'IWGP, del 3 al 8 de juny, Lecce (Itàlia).
- [Pòster] Bouchard-Perron, J.-A.; Livarda, A. «Tastes of home and tastes of power: an exploration of food plant consumption in colonial settings», en el marc de la trobada 18th International Working Group of Palaeoethnobotany; organitzat per l'IWGP, del 3 al 8 de juny, Lecce (Itàlia).
- [Comunicació] Bogaard, A.; Charles, M.; Ergun, M.; Fairbairn, A.; Filipović, D.; Fuller, D.; Gonzalez, L.; Green, L.; Hastorf, Ch.; Jones, G.; Kabukcu, C.; Livarda, A.; Stroud, E.; Vaiglova, P. «25 years of archaeobotany at Çatalhöyük: what we have learned»; organitzat per Seed Science and Archaeobotanical Research in Anatolia Symposium, del 23 al 27 de setembre, Izmir (Turquia).
- Conferència convidada (*Invited oral presentation*) de Livarda, A. «Plants and food culture in Roman Britain», en el marc de *Roman Discussion Forum*, organitzat Institute of Archaeology, University of Oxford, 10 de novembre, Oxford (Regne Unit).
- [Conferència convidada (*Invited oral presentation*)] Livarda, A. «Diet and resource management at the east of Crete with reference to the Minoan town of Palaikastro: novel insights into old debates», en el marc del seminari Human diet, health & the life course. Seminar series; organitzat pel Departament d'Arqueologia de la Universitat de Reading, 21 de novembre, Reading (Regne Unit).
- [Ponència] Livarda, A.; Papadopoulos, J. «Settlement patterns, economy and social organization at the northern periphery of the Mycenaean world», en el marc de la trobada Stellar Ventures. From the shores of Crete to the plains of Macedonia; organitzat per la Universitat Aristòtil de Tessalònica, del 12 al 15 de desembre, Tessalònica (Grècia).

Docència

- Professora de l'assignatura Evolució històrica del paisatge. Paleoambient i SIG (mòdul en arqueologia de les plantes) del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- [Conferència] Livarda, A. «Arqueologia de les plantes», en el marc de l'assignatura Evolució històrica del paisatge. Paleoambient i SIG del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Directora de la tesi doctoral de Ilkhani, H., *A comparative analysis of archaeobotanical remains from the Central Iranian Plateau and Fars Highlands in Iran during the Neolithic and Chalcolithic periods*, defensada el 30 d'octubre de 2019 a la Universitat de Nottingham (Regne Unit).
- Membre del tribunal de la tesi doctoral de Warham, G., *Functional attributes as a tool for understanding the process of cereal and pulse domestication*, defensada el 22 de novembre de 2019 a la Universitat de Sheffield (Regne Unit).

Altres

- Coordinació de sessió de Wright, L.; Grau-Sologestoa, I.; Deschler-Erb, S.; Livarda, A. «Transitions in Agriculture: Integrating Archaeological Sciences», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- Investigadora RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2019).

López Vilar, Jordi
Investigador (R3)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
Tardana

Projectes de recerca

- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098), 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
- El *marmor* de Dertosa: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspi de la Cinta) des d'època antiga, 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno
- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)
- Estudi i difusió de la vil·la romana de Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracoenense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del marmor en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)
- Guerra i conflicte al nord-est de la Península Ibèrica en època romanorepublicana (segles III-I aC). (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00031), 2018-2021.
IP: Jaume Noguera (UdG)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Gutiérrez García-M., A.; López Vilar, J.; Martí, G.; Terrado, P. «Evidències de dues antigues infraestructures portuàries: els embarcadors de la Roca Plana i del Miracle a Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 127-142.

Llibres

- López Vilar, J. (ed.). *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i IEC, Tarragona.
- López Vilar, J.; Puche, J. M.; Serra, A. *L'església de la Mussara. Un viatge de 900 anys*, Ajuntament de Vilaplana i ICAC, Tarragona.

Articles en actes de congrés

- López Vilar, J.; Muñoz, A. «L'arqueologia cristiana de Tarragona. Balanç dels darrers 25 anys (1993-2018)», a: López Vilar, J., *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic / VII Reunió d'Arqueologia cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i IEC, Tarragona, p. 35-48.
- Noguera, J.; Ble, E.; López Vilar, J.; Valdés, P. «El proyecto Guerra y conflicto en el nordeste de la Península Ibérica en época romano-republicana (siglos III-I aC.): metodología y novedades», a: Vallori, B.; Rueda, C.; Bellón, J. P., *Accampamenti, guarnigioni e assedi durante la Seconda Guerra Punica e la conquista romana (secoli III-I aC): prospettive archeologiche*, Edizioni Quasar, Roma (Itàlia), p. 57-70.
- Gorostidi, D.; López Vilar, J.; Royo, H. «Inscribed Pompeian-style mills from Tarragona», a: Anderson, J. A.; Alonso, N. (eds.), *Tilting at mills. The 5th international colloquium on the Archaeology & Geology of mills and milling*, *Revista d'Arqueologia de Ponent* Extra-4, Universitat de Lleida, Lleida, p. 235-242.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] López Vilar, J. «Excavacions arqueològiques a la Pedrera del Port de Tarragona (1853-1856)», en el marc de *Cicle Llegim el Patrimoni. Literatura i Història*; organitzat pel MNAT, 12 de febrer, Tarragona.
- [Conferència] López Vilar, J.; Puche, J. M. «Recerca arqueològica a l'església de la Mussara»; organitzat pel Centre de Lectura de Reus, 6 de juny, Reus.
- [Ponència] Gutiérrez García-M., A.; Huelin, S.; López Vilar, J.; Rodà, I. «Las canteras romanas de El Mèdol (Tarragona). Acciones para su estudio y recuperación», en el marc de la trobada Las canteras históricas y su valor patrimonial. Acciones para su conservación y puesta en valor; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre, Múrcia.

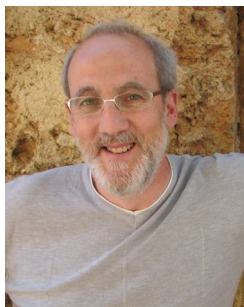
Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] López Vilar, J. Visita guiada a la muralla romana de Tarragona, en el marc del cicle Històries amagades de Tarragona; organitzat pel Museu d'Història de Tarragona, 20 de gener, Tarragona.

- [Visita guiada] López Vilar, J. «Sortida de cultura i natura. El Mèdol i el moll romà», en el marc de la visita guiada organitzada per l'associació GEPEC, 10 de febrer, Tarragona.
- [Presentació de llibre] López Vilar, J.; Puche, J. M.; Serra, A. Presentació del llibre *L'església de la Mussara. Un viatge de 900 anys*; organitzat per l'Ajuntament de Vilaplana i l'ICAC, 12 d'octubre, Vilaplana.
- [Comissariat d'exposició] Alió Borràs, P.; López Vilar, J. Exposició de llibres impresos i manuscrits «La cultura de la il·lustració a la Tarragona del segle XVIII», en el marc del Cicle Ramon Foguet (1729-1794). La il·lustració de la Tarragona del segle XVIII; organitzat per l'Associació de Bibliòfils de Tarragona, 12 de novembre, Tarragona.

Altres

- Director del *Butlletí Arqueològic* de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Membre de la Junta de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Membre del Patronat de la Fundació Castell del Catllar.
- Secretari i membre del Comitè Científic del congrés Tarraco Biennal. 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica.

Macias Solé, Josep Maria
Investigador (R4)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
Tardana

Projectes de recerca

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de Historia (FCT-18-13482), 2019-2020.
IP: Josep M. Macias
- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102), 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya - ICAC)
- ARREL: aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per a la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya, 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB)
- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII), 2015-2019.
IP: Josep M. Macias
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria), 2016-2020.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- Rome's Mediterranean Ports (ERC Advanced Grant. ID: 339123), 2014-2019.
IP: Simon Keay (Universitat de Southampton)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Costa, A.; Macias, J. M.; Puche, J. M. «Deformaciones estructurales de la iglesia visigoda de Sant Miquel de Terrassa», *Informes de la construcción* 555, vol 71, p. 1-11. JCR (ISI), Factor d'impacte: 0.306 (Q4, Construction & Building Technology); Scopus, CiteScore: 0.5 (Q2, 71%, Architecture) / 11.0 (ICDS).

- Haydar, S.; Grigorescu, F.; Vintilă, M.; Cogne, Y.; Lautier, C.; Tutuncu, Y.; Brun, J. F.; Robine, J. M.; Pugeat, M.; Normand, Cr.; Pouchet, P.; Gheorghiu, M. L.; Georgescu, C.; Badiu, C.; Băculescu, N.; Renard, E.; Ylli, D.; Badiou, S.; Sutra, T.; Cristol, J. P.; Mercier, J.; Gomis, R.; Macias, J. M.; Litvinov, S.; Khusnutdinova, E.; Poiana, C.; Pasquali, R.; Lauro, D.; Sesti, G.; Prudente, S.; Trischitta, V.; Tsatsoulis, A.; Abdelhak, S.; Barakat, A.; Zenati, A.; Ylli, A.; Satman, I.; Kanninen, T.; Rinato, Y.; Missoni, S. «Fine-scale haplotype mapping of MUT, AACS, SLC6A15 and PRKCA genes indicates association with insulin resistance of metabolic syndrome and relationship with branched chain amino acid metabolism or regulation», *PLoS ONE* 14(3), e0214122, p. 1-23. JCR (ISI), Factor d'impacte: 2.776 (Q2, Multidisciplinary Sciences); Scopus, CiteScore: 2.97 (Q1, 90%, Multidisciplinary) / 10.6 (ICDS).

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «València la Vella», a: Huguet, E.; Ribera, A., *El temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 97-103.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «València “la Vella”. Un yacimiento todavía por descubrir», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 97-104.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Economia productiva i comerç», a: Huguet, E.; Ribera, A., *El temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 177-183.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Economía productiva, sociedad y comercio», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 177-184.
- Macias, J. M. «Las ciudades visigodas del noreste peninsular», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 45-50.
- Macias, J. M. «Les ciutats visigodes al norest Peninsular», a: Huguet, E.; Ribera, A., *El temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 51-57.
- Macias, J. M.; Olesti, O. «Tarraco y los procesos de fortificación del noreste peninsular a inicios de la Antigüedad Tardía», a: Fourdrin, J. P., *Aquitaine et Hispanies. Nouvelles recherches, comparaisons régionales et dimension patrimoniale*, Archaia IV, Universitat de Pau i els països de l'Adour, Pau (França), p. 239-254.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Lasheras, A.; Macias, J. M.; Salomon, F.; Strutt, K.; Terrado, P. «Urban evolution of the harbour area of Tarraco: a proposal based upon the evidence of geophysics, geoarchaeology and excavation», en el marc del congrés internacional Roman Ports in Time and Space: Reflections upon Issues raised by the PortusLimen Project; organitzat per la British School a Roma, del 29 al 30 de gener, Roma (Itàlia).
- [Conferència] Macias, J. M. «València “la Vella” (Riba-roja de Túria): un proyecto incipiente de formación e investigación», en el marc del Cicle de Conferències sobre Projectes d'Investigació Arqueològica a Espanya; organitzat per la Unió Cultural Arqueològica de la Universitat Complutense de Madrid, 3 i 4 d'abril, Madrid.

- [Conferència] Macias, J. M. «Las catedrales tardoantiguas de *Tarraco*: una investigación diacrónica», en el marc de la trobada La investigación arqueológica del complejo episcopal de Córdoba y su entorno urbano; organitzat per la iniciativa cultural Foro Osio del Cabil-do Catedral de Còrdova, 12 i 13 de juny, Còrdova.
- [Comunicació] Ribera, A.; Escrivà, I.; Escrivà, V.; Macias, J. M.; Rosselló, M. «Los *spolia* en la formación del nuevo paisaje urbano en torno a *Valentia* y *Edeta* durante los siglos VI al VIII», en el marc del Congrés Internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Comunicació] Gorostidi, D.; Macias, J. M.; Gutiérrez, A. «De Tarraco a Egara: *spolia* y *monumenta* para la legitimación de una nueva sede episcopal», en el marc del Congrés Internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Comunicació] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M.; Fortuny, K. «Introducción a los contextos cerámicos de València La Vella (Riba-Roja de Túria, València)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Comunicació] Rodríguez, F.; Macias, J. M. «Contextos de transición entre el s. VII y VIII en la ciudad visigoda de Tarragona (Hispania)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Pòster] Aquilué, X.; Macias, J. M.; Rodríguez, F. «Las últimas producciones de Terra Sigillata Africana en la ciudad de Tarracona (Hispania)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Pòster] Rodríguez, F.; Macias, J. M. «Shedding light from Tarracona: Eastern and central Mediterranean lamps from 7th and 8th centuries», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Comunicació] Fortuny, K.; Macias, J. M. «El asentamiento visigodo de El Bovalar (Seròs, Hispania): análisis arquitectónico y propuesta evolutiva», en el marc del congrés internacional Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. III Convegno Internazionale del Cisem; organitzat pel CISEM, del 28 al 31 d'octubre, Bolonya (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Macias, J. M.; Fortuny, K.; Muñoz, A.; Rodríguez, F.; Teixell, I. Visita comentada a les estructures romanes del Museu Bíblic Tarraconense, en el marc del Festival Tarraco Viva 2019, 11 de maig, Tarragona.

- [Taller pràctic] Macias, J. M.; Rodríguez, F. El trencaclosques de la ceràmica, en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHEs, 27 de setembre, Tarragona.
- [Comissariat d'exposició] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A. En temps dels visigots al territori de València; organitzat pel Museu de Prehistòria de València, 18 de desembre, València.

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia de l'antiguitat tardana del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Orengo Romeu, Hèctor A.
Investigador (R3)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018: 839650), 2019-2022.
IP: Hèctor A. Orengo i Merkourios Georgiadis
- Els aqueductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098), 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-Moreno
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo i M. Jesús Ortega
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- Re-contextualising the Neolithisation of Greece: Establishing a reliable chronology of the Early Neolithic site Plateia Magoula, Prodromos, western Thessaly, central Greece, 2017-2020.
IP: Alexandra Livarda, Hèctor A. Orengo i Athanasia Krahtopoulou (Ministeri de Cultura i Esports del Govern de Grècia)
- Long Time, No see: Land Reclamation and the Cultural Record of Central-Western Plain of Thessaly, 2014-2020.
IP: Athanasia Krahtopoulou (Ministeri de Cultura i Esports del Govern de Grècia), Santiago Riera (SERP-UB) i Hèctor A. Orengo

Participació en projectes d'altres entitats

- Long-term land use and water management strategies in arid margin landscapes (MarginScapes) (MSCA-IF-794711), 2018-2020.
IP: Francesc C. Conesa (Universitat de Cambridge - ICAC)

- ZooMWest. Zooarchaeology and Mobility in the Western Mediterranean: husbandry production from the Late Bronze Age to Late Antiquity (ERC Starting Grant, ID:716298), 2017-2021.
IP: Silvia Valenzuela-Lamas (IMF-CSIC)
- Arkwork. Archaeological practices and knowledge work in the digital environment (Cost Program. Cost Action CA15201), 2016-2020.
IP: Isto Huvila (Universitat d'Uppsala)
- TwoRains. Winter Rain, Summer Rain: Adaptation, Climate Change, Resilience and the Indus Civilisation (ERC Consolidator Grant, ID: 648609), 2015-2020.
IP: Cameron A. Petrie (Universitat de Cambridge)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Conesa, F. C.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «Remote Sensing and Historical Morphodynamics of Alluvial Plains. The 1909 Indus Flood and the City of Dera Gazhi Khan (Province of Punjab, Pakistan)», *Geosciences* 9(1), p. 21. Scopus, CiteScore: 1.82 (Q2, 73%, General Earth and Planetary Sciences) / 9.4 (ICDS).
- Green, A. S.; Orengo, H. A.; Alam, A.; Garcia Molsosa, A.; Green, L. M.; Conesa, F.; Ranjan, A.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Re-Discovering Ancient Landscapes: Archaeological Survey of Mound Features from Historical Maps in Northwest India and Implications for Investigating the Large-Scale Distribution of Cultural Heritage Sites in South Asia», *Remote Sensing* 11(18), p. 1-26. JCR (ISI), Factor d'impacte: 4.118 (Q1, Remote Sensing); Scopus, CiteScore: 4.89 (Q1, 95%, General Earth and Planetary Sciences) / 10.5 (ICDS).
- Jiménez-Manchón, S.; Valenzuela-Lamas, S.; Cáceres, I.; Orengo, H.; Gardeisen, A.; López, D.; Rivals, F. «Reconstruction of Caprine Management and Landscape Use Through Dental Microwear Analysis: The Case of the Iron Age Site of El Turó de la Font de la Canya (Barcelona, Spain)», *Environmental Archaeology* 24(3), p. 306-316. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.349 (Q3, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.67 (Q1, 91%, Archeology); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Combining TanDEM-X with multi-temporal, multi-source satellite data for the reconstruction of the Bronze Age landscapes of the Indus Civilisation», *International Geoscience and Remote Sensing Symposium (IGARSS)* July 2019, p. 4581-4584. Scopus, CiteScore: 0.59 (Q3, 38%, General Earth and Planetary Sciences).
- Orengo, Hèctor A.; Garcia Molsosa, A. «A brave new world for archaeological survey: Automated machine learning-based potsherd detection using high-resolution drone imagery», *Journal of Archaeological Science* 112, p. 105013. JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.03 (Q2, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 3.35 (Q1, 99%, Archeology, arts and humanities); Carhus+A.
- Petrie, C. A.; Orengo, H. A.; Green, A. S.; Walker, J. R.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Knox, J. R.; Singh, R. N. «Mapping Archaeology While Mapping an Empire: Using Historical Maps to Reconstruct Ancient Settlement Landscapes in Modern India and Pakistan», *Geosciences* 9 (1), p. 11. Scopus, CiteScore: 1.82 (Q2, 73%, General Earth and Planetary Sciences) / 9.4 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Palet, J. M.; Olmos, P.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Orengo, H. A. «Occupation et anthropisation des espaces de haute montagne dans les vallées de Nuria et Coma de Vaca (Gerona, Espagne): résultats des recherches archéologiques et patrimoniales», a: Descamps, A.; Costamagno, S.; Milcent, P.-Y.; Pétillon, J.-M.; Renard, C.; Valdeyron, N. (dir.), *La conquête de la montagne : des premières occupation humaines à l'anthropisation du milieu. Actes des congrès nationaux des sociétés historiques et scientifiques*, Éditions du Comité des Travaux Historiques et Scientifiques, Open Edition Books, Paris (França), p. 1-25.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A. «Explotación de recursos y formación de paisajes culturales en los Pirineos orientales (alto Segre y Ter): las ocupaciones de alta montaña desde la perspectiva de la arqueología del paisaje», en el marc del seminari Arqueología en áreas de montaña: últimos desenvolvimientos e retos de futuro na Península Ibérica; organitzat per l'Institut de Ciències del Patrimoni (Incipit), el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), 27 de març, Santiago de Compostela.
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Conesa, F.; Garcia Molsosa, A.; Petrie, C. A. «Applications of machine and deep learning for the identification and analysis of archaeological sites at a continental scale using 40 years of multi-source satellite data», en el marc de la trobada Big Data in Archaeology: Practicalities and Possibilities; organitzat per McDonald Institute for Archaeological Research, 27 i 28 de març, Cambridge (Regne Unit).
- [Comunicació] Garcia Molsosa, A.; Orengo, Hèctor A.; Polonio, T.; Palet, Josep M. «Archaeology of High-Mountain Pastoral Campsites in the High-Pyrenees», en el marc de la trobada SAA 84th Annual Meeting; organitzat per la Society for American Archaeology, del 10 al 14 d'abril de 2019, Albuquerque (EUA).
- [Comunicació] Conesa, F.; Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «Multi-temporal and multi-sensor data integration for the machine learning detection of archaeological mounds: perspectives from South Asian archaeology», en el marc del simposi ESA Living Planet Symposium; organitzat per l'ESA i l'Agència Espacial Italiana, del 13 al 17 de maig, Milà (Itàlia).
- [Comunicació] Livarda, A.; Picornell-Gelabert, Ll.; Orengo, H. A.; Tzevelekidi, V.; Veropoulidou, R.; Riera-Mora, S.; Cañellas-Boltà, N.; Marlasca, R. «Bronze Age Palaikastro: Minoan Foodscapes in Eastern Crete», en el marc de la V Reunió Oikos de Bioarqueologia; organitzat per l'Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA) i la UAB, 24 i 25 de maig, Barcelona.
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Combining TanDEM-X with multi-temporal, multi-source satellite data for the reconstruction of the Bronze Age landscapes of the Indus civilisation», en el marc del IGARSS 2019; organitzat per la IEEE Geoscience and Remote Sensing Society i l'IGARSS, del 8 de juliol al 2 d'agost, Yokohama, Japó.
- [Comunicació] Palet, J. M.; Pescini, V.; Fossati, M.; Colominas, L.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Euba, I. «Charcoal macro-remains analysis in an integrated landscape research: land-use in a long-term and multidisciplinary perspective (Ter High Mountain Valleys, Eastern Pyrenees, Spain)», en el marc de la trobada 7th International

Anthracology Meeting; organitzat per la Universitat de Liverpool, del 2 al 6 de setembre, Liverpool (Regne Unit).

- [Comunicació] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Colominas, L.; Orengo, H. A.; Pescini, V.; Fossati, M. «Land-use and human occupation in Ter high mountain valleys (Eastern Pyrenees, Spain): a long-term and multidisciplinary landscape research», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «New Approaches to the Archaeology of the Indus Civilisation Using TanDEM-X in Combination with Multisensor Multitemporal Satellite Data and Machine Learning», en el marc de la trobada TerraSAR-X / TanDEM-X Science Team Meeting 2019; organitzat per TanDEM, del 21 al 24 d'octubre, Oberpfaffenhofen (Alemanya).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Petrie, C. A. «As above so below: artificial intelligence-based detection and analysis of archaeological sites and features at a continental scale», en el marc del seminari Artificial Intelligence, Machine Learning and Deep Learning in Archaeology; organitzat per la British School a Roma (BSR) i l'Institut Europeu de Recerca Espacial de la ESA (ESA/ESRIN), 7 i 8 de novembre, Roma (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Taula rodona] Palet, J. M., Flórez, M., Orengo, H. A. «Identificant la cadena de transparència del coneixement», en el marc de la Taula sobre Transferència del Coneixement al Pla de Barcelona; organitzat per l'ICAC, el Centre Cívic Trinitat Vella i l'Associació Càtedra, 20 de març, Barcelona.
- [Taller pràctic] Orengo, H. A.; Georgiadis, M. «Troba un jaciment», en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHEs, 27 de setembre, Tarragona.

Altres

- Investigador RYC del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2018).

Palet Martínez, Josep Maria
Investigador (R4)
Director e. f. de l'ICAC
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)
Responsable acadèmic del programa de doctorat

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega
- L'Alt Congost entre l'Antiguitat Tardana i l'Alta Edat Mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia, 2017-2020.
IP: Lúdia Colominas

Participació en projectes d'altres entitats

- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya (CLT009/18/00048), 2018-2021.
IP: Carlos Tornero (IPHES)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Colominas, L.; Evin, A.; Burch, J.; Campmajó, P.; Casas, J.; Castanyer, P.; Carreras, C.; Guardia, J.; Olesti, O.; Pons, E.; Tremoleda, J.; Palet, J. M. «Behind the steps of ancient livestock mobility in Iberia: new insights from a Geometric Morphometric approach», *Archaeological and Anthropological Sciences* 11(9), p. 4971-4982. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.978

(Q3, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.95 (Q1, 94 %, Archeology, Arts and Humanities); Carhus+A / 10.5 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Palet, J. M. «La centuriació del territori. La ciutat romana ideal», a: *Programa del Festival Tarraco Viva. El festival romà de Tarragona*, Tarraco Viva i Ajuntament de Tarragona, p. 56-63.

Capítols de llibre

- Palet, J. M. «Prólogo», a: Matteazzi, M., *Il paesaggio trasformato. La pianura a sud di Padova tra Romanizzazione e Tarda Antichità*, BAR Publishing, Oxford (Regne Unit), p. 12-15.

Articles en actes de congrés

- Palet, J. M.; Olmos, P.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Orengo, H. A. «Occupation et anthropisation des espaces de haute montagne dans les vallées de Nuria et Coma de Vaca (Gerona, Espagne) : résultats des recherches archéologiques et patrimoniales», a: Deschamps, A.; Costamagno, S.; Milcent, P.-Y.; Pétilion, J.-M.; Renard, C.; Valdeyron, N. (dir.), *La conquête de la montagne : des premières occupation humaines à l'anthropisation du milieu. Actes des congrès nationaux des sociétés historiques et scientifiques*, Éditions du Comité des Travaux Historiques et Scientifiques, Open Edition Books, Paris (França), p. 1-25.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A. «Explotación de recursos y formación de paisajes culturales en los Pirineos orientales (Alto Segre y Ter): las ocupaciones de alta montaña desde la perspectiva de la arqueología del paisaje», en el marc del seminari Arqueoloxía en áreas de montaña: últimos desenvolvimientos e retos de futuro na Península Ibérica; organitzat per l'Institut de Ciències del Patrimoni (Incipit) i el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), 27 de març, Santiago de Compostela.
- [Comunicació] Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Palet, J. M. «Archaeology of High-Mountain Pastoral Campsites in the High-Pyrenees», en el marc de la trobada Empirical approaches to mobile pastoralist households. 84th Annual Meeting of the Society for American Archaeology (SAA 2019); organitzat per la Society for American Archaeology, del 10 al 14 d'abril, Nou Mèxic (EUA).
- [Comunicació] Ejarque, A.; Julià, R.; Riera, S.; Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A. «Landscape changes following Greek and Roman contacts and settlement in the coastal hinterland of Emporion-Emporiae (NE Spain)», en el marc del simposi MedPalyno2019. The Mediterranean Palynological Societies Symposium 2019; organitzat per l'Association des Palynologues de Langue Française (APLF), l'Asociación de Palinólogos de Lengua Española (APLE) i el Gruppo di Palinologia e Paleobotanica della Società Botanica Italiana (GPPSBI), del 9 al 11 de juliol, Bordeus (França).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Pescini, V.; Fossati, M.; Colominas, L.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Euba, I. «Charcoal macro-remains analysis in an integrated landscape research: land-use in a long-term and multidisciplinary perspective (Ter High Mountain Valleys, Eastern Pyrenees, Spain)», en el marc de la trobada 7th International

Anthracology Meeting; organitzat per la Universitat de Liverpool, del 2 al 6 de setembre, Liverpool (Regne Unit).

- [Comunicació] Colominas, L.; Giguët-Covex, Ch.; Ejarque, A.; Euba, I.; Orengo, H. A.; Palet, J. M. «Tracing livestock farming in eastern Pyrenees from the Neolithic to the present: a multidisciplinary bioarchaeological approach», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Colominas, L.; Orengo, H. A.; Pescini, V.; Fossati, M. «Land-use and human occupation in Ter high mountain valleys (Eastern Pyrenees, Spain): a long-term and multidisciplinary landscape research», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Palet, J. M. «Itineraris sobre el paisatge arqueològic de Barçino i el seu territori», en el marc de l'exposició Rec Comtal; organitzat pel Centre d'Estudis Ignasi Iglésias i l'Associació de recerca i divulgació de la memòria històrica de Trinitat Vella, amb la participació de l'ICAC, 9 de febrer, Barcelona.
- [Altres] Palet, J. M.; Flórez, M.; Orengo, H. A. Membre de la taula rodona Identificant la cadena de transparència del coneixement, en el marc de la Taula sobre Transferència del Coneixement al Pla de Barcelona; organitzat per l'ICAC, el Centre Cívic Trinitat Vella i l'Associació Kàtedra, 20 de març, Barcelona.
- [Taula rodona] Calpena, E.; Carruesco, J.; Palet, J. M.; Ruiz de Arbulo, J.; Seritjol, M.; Mar, R. «Debat. Diàlegs amb la història: La ciutat romana i el món urbà en el Mediterrani clàssic», en el marc de la XXI Edició del Festival Romà de Tarragona Tàrraco Viva 2019; organitzat per Tàrraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, 7 de maig, Tarragona.
- [Xerrada divulgativa] Palet, J. M.; Olmos, P. «Els vestigis arqueològics de les valls de Núria i Coma de Vaca», en el marc de les Activitats del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser. Any 2019; organitzat pel Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, 27 de juliol, Ribes de Freser.
- [Altres] Palet, J. M.; Olmos, P. Sortida interpretativa en la Jornada de portes obertes a Coma la Vaca amb joc de *geocaching* arqueològic, en el marc de les Activitats del Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser. Any 2019; organitzat pel Parc Natural de les Capçaleres del Ter i del Freser, 28 de juliol, Coma de Vaca.
- [Xerrada divulgativa] Palet, J. M. «Els camins històrics del Vendrell i la seva relació amb la fira», en el marc del Cicle de xerrades: la Fira del Vendrell; organitzat per l'Ajuntament del Vendrell, 11 d'octubre, El Vendrell.
- [Xerrada divulgativa] Palet, J. M. «Paisatge i patrimoni al Camp de Tarragona: anàlisi i gestió de recursos culturals», en el marc de l'activitat Caminar el Perímetre Tarragona; organitzat pel Centre d'Arts Contemporànies ACVíc, Deriva Mussol, la URV, l'associació Grans Runes de Tarragona i l'Observatori del Paisatge, 31 d'octubre, Tarragona.
- Organitzador de l'activitat didàctica Aprenem a llegir un paisatge de muntanya, adreçada als i les estudiants de 2n de BAT de l'IES Abat Oliba de Ripoll, en el marc de l'assignatura Història de Catalunya (curs 2018-2019).

Docència

- Tutor del Treball Final de Màster de Sánchez, G., *Dinàmica de poblament i estructuració del territori a l'Alt Camp de la protohistòria (s. V aC) a l'època imperial (s. II): estat de la qüestió*, en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Professor de les assignatures Arqueologia del paisatge. Mètodes i tècniques i Evolució Històrica del paisatge. Paleoambient i SIG del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).
- Col·laborador docent de l'assignatura Món Antic i Història I del grau d'Humanitats de la UOC (curs 2018-2019).
- [Conferència] Palet, J. M. «Roma: expansió per la Mediterrània, romanització i organització dels territoris», en el marc del grau d'Humanitats de la Universitat Pompeu Fabra (UPF).
- [Conferència] Palet, J. M. «Barcino i la centuriació del Pla de Barcelona», en el marc del curs Relats urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric (2019-2020), organitzat pel MUHBA.
- [Conferència] Palet, J. M. «Concepcions de l'espai a la Grècia antiga i la seva plasmació en l'urbanisme, l'arquitectura i el territori», en el marc l'assignatura Art de Grècia i món hel·lenístic del grau d'Història de l'Art de la UB.

Altres

- Membre avaluador de l'Agència Estatal d'Investigació (Àrea 6. PHA / Estudis del passat: Història i Arqueologia) del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.
- Revisor (*peer-reviewer*) per al Consell Europeu de Recerca (ERC), en la convocatòria Starting Grant 2019, del panell d'avaluació Estudi del passat humà (SH6).
- Membre de la Comissió Acadèmica del doctorat Interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB).
- Coordinador del grup de recerca MIRMED-GIAC: Mirades sobre la Mediterrània a l'Antiguitat. D'Orient a Occident, de la Protohistòria a l'Antiguitat Tardana, en el marc de la convocatòria d'ajuts per donar suport a les activitats dels grups de recerca (SGR).
- Membre del Consell Científic de les revistes *Sagvntvm*; *Atlante tematico di topografia antica*. *ATTA: rivista di studi di topografia antica*; *Pyrenae: Journal of Western Mediterranean Prehistory and Antiquity*; i *Empúries*.
- Membre del Comitè Científic del congrés Tàrraco Biennal.
- Membre del Comitè Científic del congrés 6th Landscape Archaeology Conference (LAC 2020), Madrid.
- Membre del Consell Assessor del Patrimoni Historicoartístic de Tarragona.
- Membre del Comitè Assessor del seminari internacional International Seminar Candidacy of the Talayotic Culture of Menorca to the World Heritage List (Menorca, del 28 de maig a l'1 de juny).
- Revisor (*peer-reviewer*) de la revista *Archaeological and Anthropological Sciences*.

Prevosti Monclús, Marta
Investigadora (R4)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR), 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti
- La vil·la romana de la Gran Via - Can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme), 2008-2021.
IP: Marta Prevosti

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Prevosti, M. «Settlement and agrarian economy in the *Conventus Tarraconensis*, the Balearic Islands and the Pityusic Islands», *Catalan Historical Review* 12, p. 9-26. Scopus, CiteScore: 0.06 (Q4, 24 %, History); Carhus+A.

Capítols de llibre

- Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. «Pervivència dels enterraments de perinatals en àmbit domèstic en el territori de la Barcino tardoantiga: l'edifici octogonal de Can Ferrerons, Premià de Mar», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes. 4rt Congrès Internacional d'Arqueologia i Món Antic: VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El Cristianisme en l'Antiguitat Tardana, noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i Institut d'Estudis Catalans, Tarragona, p. 205-214.
- Prevosti, M.; Colom, E.; Jàrraga, R. «Nova terrisseria de l'Ager de Tarraco a la partida dels Sots o Sota la Timba del Castellot (Riudoms)», a: Jàrraga, R.; Colom, E. (ed.). «*Figlinae Hispaniae*». *Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana*, TRAMA 6, ICAC, Tarragona, p. 229-235.

Articles en actes de congrés

- Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. «L'edifici octogonal tardoantic de can Ferrerons (Premià de Mar, Maresme)», a: Graupera, J., *IN MARITIMA. 2n Simposi sobre història, cultura i patrimoni del Maresme medieval. Masos, masies i bordes: activitats agràries i elements patrimonials*, Museu Arxiu de Vilassar de Dalt - Maresme Medieval, Vilassar de Dalt, p. 239-262.
- Coll, R.; Prevosti, M.; Bagà, J. «Elements d'escalfament i de drenatge del balneum de l'edifici octogonal de Can Ferrerons (Premià de Mar, el Maresme): tubuli latericis i clavi coc tiles», a: *Aigua! Recurs vital, social, cultural i econòmic al Maresme (Dosrius, 5 de maig de 2018)*, Trobada d'Entitats de Recerca Local i Comarcal del Maresme, Arxiu Comarcal del Maresme, IRMU i CCEPC, Dosrius, p. 18-31.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Prevosti, M. «Roma, bressol del Maresme», en el marc de les XIII Jornades de Didàctica de les Llengües Clàssiques; organitzat pel Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, 15 de març, Barcelona.
- [Conducció de la reunió i ponència] Prevosti, M. «The TIR-FOR online application», a la Reunió de la Comissió Internacional de la TIR-FOR, Universitat de Roma La Sapienza i La Farnesina, 14 i 15 d'octubre, Roma (Itàlia).
- [Comunicació] Prevosti, M. «Aptamenti conviviali con grande sala da pranzo», en el marc del congrés Abitare nel Mediterraneo. III Convegno del CISEM; organitzat pel CISEM - Alma Mater Studiorum de la Universitat de Bolonya, del 28 a 31 d'octubre, Bolonya (Itàlia).
- [Comunicació] Prevosti, M.; Coll, R. «L'edificio ottagonale tardoantico della villa della Gran Via - Can Ferrerons (Premià de Mar, Barcelona)», en el marc del congrés Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. III Convegno del CISEM; organitzat pel CISEM - Alma Mater Studiorum de la Universitat de Bolonya, del 28 a 31 d'octubre, Bolonya (Itàlia).
- [Ponència] Prevosti, M. «Propriétaires et production des grandes villas de l'ager Tarracensis», en el marc de la trobada Hiérarchie sociale et développement territorial en Gaule Narbonnaise et dans les provinces voisines : enquêtes au croisement de l'épigraphie et de l'archéologie spatiale; organitzat per la Universitat Paul-Valéry Montpellier 3 (Archéologie des Sociétés Méditerranéennes, CEPAM, UMR 7264), 21 i 22 de novembre, Montpellier (França).

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Prevosti, M. «La vil·la romana de la Pineda i el seu paisatge», en el marc de la Sortida de Cultura i Natura; organitzat per l'ICAC i el GEPEC, 17 de novembre, Vilaseca.

Altres

- Vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Catalans, IEC

Rodrigo Requena, Esther
Investigadora (R3)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099), 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC)
- TransLands: Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00. (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural. (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo i M. Jesús Ortega
- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca), 2012-2020.
IP: Esther Rodrigo (ICAC-UAB), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB)

Participació en projectes d'altres entitats

- Análisis arqueológico y valorización patrimonial de tres paisajes de la conquista romana de Hispania (siglos II-I a.C.) (HAR2015-64601-C3-1-R), 2016-2019.
IP: Joaquim Pera (UAB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Pera, J.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Carreras, C. «Puig Castellar de Biosca (Lleida). Una fortificación romana del siglo II a.C. en el noreste de la Hispania Citerior», *Gladius* 39, p. 19-43. Scopus, CiteScore: 0.12 (Q3, 40%, History); Carhus+B / 11.0 (ICDS).

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Romaní, N.; Rodrigo, E.; Pera, J.; Carreras, C.; Catarineu, L. «El contexto cerámico del castellum de Puig Castellar de Biosca (180-120 a.C.)», en el marc del V Congrés Internacional de la Societat d'Estudis de la Ceràmica Antiga a Hispània, SECAH. De la costa a l'interior. Les ceràmiques d'importació a Hispània; organitzat pel MAR, la

SECAH, la UNED i la Universitat d'Alcalá de Henares, del 6 al 9 de novembre, Alcalá de Henares.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Rodrigo, E.; Romaní, N.; Castellana, D. «Un tresor submergit. Materials arqueològics del pou de l'edifici extramurs del Parc Arqueològic de Guissona, excavat el 2017», en el marc de l'acte inaugural de l'exposició «Un tresor submergit. Materials arqueològics del pou de l'edifici extramurs del Parc Arqueològic de Guissona, excavat el 2017»; organitzat pel Museu de Guissona, 7 de setembre, Guissona.
- [Comissariat d'exposició] Rodrigo, E.; Romaní, N.; Castellana, D. «Un tresor submergit. Materials arqueològics del pou de l'edifici extramurs del Parc Arqueològic de Guissona, excavat el 2017»; exposició organitzada pel Museu de Guissona, del 8 de setembre al 30 de novembre, Guissona.

Altres

- Professora lectora d'arqueologia clàssica del programa Serra Húnter de la UAB (des de febrer de 2019).

Ruiz de Arbulo Bayona, Joaquín (URV-ICAC)
Investigador (R4)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Tecnologie Europee per la salvaguardia di Beni Culturali a rischio / European technologies for the safeguard of cultural heritage in risk (E+ 2018-1-IT02-KA203-048448), 2018-2021.
IP: Olivia Menozzi (Universitat de Chieti-Pescara, Itàlia)
IP Partner URV-ICAC: Joaquín Ruiz de Arbulo
- *Exemplum et spolia*: el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania, HAR2015-64386-C4-1-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Ruiz de Arbulo, J. «Roma en llamas. El incendio del 64 y los cristianos», *La Roma de Nerón, Desperta Ferro. Arqueología e Historia* 27, p. 38-47.
- Ruiz de Arbulo, J. «Pompeya. Una Ciudad en reconstrucción», *Los últimos días de Pompeya, Desperta Ferro. Arqueología e Historia* 24, p. 28-36.

Llibres

- López Vilar, J. (ed.); Ruiz de Arbulo, J. (dir.). *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i IEC, Tarragona.

Capítols de llibre

- Ruiz de Arbulo, J. «Isis and Serapis. Gods of sailing and sea trade: everyday life in an egyptian sanctuary», a: Noguera, J. M.; Cánovas, A.; Madrid, M. J.; Martínez, I. (eds), *Sanctuary of Isis and Serapis (insula II). Roman forum district. Recovery and conservation. Cartagena*, Fundación Repsol i Ajuntament de Cartagena, Cartagena, p. 17-27.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Ruiz de Arbulo, J. «Tarraco reflejo de la Urbs. La ciudad romana como expresión de poder», en el marc de la trobada Phicaria. Encuentros internacionales del Mediterráneo; organitzat per la Universitat de Múrcia, 7 de març, Mazarrón.

- [Conferència] Ruiz de Arbulo, J. «Damiades d'esparta, metge de Gyteon (Laconia, Grècia) i P. Decimius Eros Merula, metge d'Asis (Itàlia). Dues formes d'entendre el jurament hipocràtic», en el marc de la celebració de l'acte de cloenda del 120è aniversari del Col·legi de Metges de Tarragona; organitzat pel Col·legi de Metges de Tarragona, 3 d'abril, Tarragona.
- [Ponència] Ruiz de Arbulo, J. «Tarraco (Tarragona) deux moments : 217-206 av. J-C, quartier général de l'armée romaine d'Ibérie ; 15 - 96 ap. J-C, la grande ville de la paix romaine, chef-lieu de l'Hispanie Tarraconnaise», en el marc de la jornada De Carthage a Cartagene. Bâtir en Afrique et en Ibérie durant l'Antiquité; organitzat per la Universitat de Manouba (Tunísia), 23 i 24 d'abril, Tunis (Tunísia).
- [Conferència] Ruiz de Arbulo, J. «La gran Biblioteca d'Alexandria. El google de l'Antiguitat», en el marc del Festival Tarraco Viva 2019; organitzat per Tarraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, 6 de maig, Tarragona.
- [Conferència] Ruiz de Arbulo, J. «Comitia. Eleccions municipals al mon romà. Les virtuts dels candidats», en el marc del Festival Tarraco Viva 2019; organitzat per Tarraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, 17 de maig, Tarragona.
- [Conferència] Ruiz de Arbulo, J. «Roma i els Regionaris. Catalegs d'una megalopolis», en el marc del Festival Tarraco Viva 2019; organitzat per Tarraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, 18 de maig, Tarragona.
- [Ponència] Ruiz de Arbulo, J. «*Exemplum et Spolia*. La basílica martirial del anfiteatro de Tarraco», en el marc del congrés internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la URV, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Ponència] Ruiz de Arbulo, J. «Praetorium consularis. El foro provincial de Tarraco, de locus celeberrimus de una gran provincia, a palatium de los praesides en época tardoantigua», en el marc del congrés *Spolia in urbe et agro*; organitzat per la Universitat de València, 27 i 28 de novembre, València.
- [Conferència] Ruiz de Arbulo, J. «Symposion. El ritual del consum del vi a l'antiga Grècia», en el marc del cicle de conferències La ciència del vi; organitzat per la Universitat Rovira i Virgili, 11 de desembre, Tarragona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Ruiz de Arbulo, J. Visita comentada a la cantera del Mèdol amb 60 subscriptores de la revista *Fet a Tarragona*; organitzat per *Fet a Tarragona*, 2 de juny, Tarragona.
- [Taula rodona] Calpena, E.; Carruesco, J.; Palet, J. M.; Ruiz de Arbulo, J.; Seritjol, M.; Mar, R. «Debat. Diàlegs amb la història: La ciutat romana i el món urbà en el Mediterrani clàssic», en el marc de la XXI Edició del Festival Romà de Tarragona Tarraco Viva 2019; organitzat per Tarraco Viva i l'Ajuntament de Tarragona, 7 de maig, Tarragona.

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia general del grau d'Història, Història de l'art i Arqueologia de la URV (primer curs).
- Professor de l'assignatura Arqueologia general del grau d'Història de la URV (segon curs).
- Professor de l'assignatura Interpretació del patrimoni del grau d'Història de la URV (quart curs), amb la professora Carmen Gómez.

de Soto Cañamares, Pau
Investigador (R3)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Redes de comunicación y organización territorial del Imperio romano de occidente. Network Analysis aplicado al transporte en la antigüedad, RTI2018-098905-J-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2022.

IP: Pau de Soto

Participació en projectes d'altres entitats

- Aprofundiment en el coneixement de la xarxa viària romana a Catalunya. Prospeccions arqueològiques a les vies romanes del Perelló, Lluçanès i Selvanera (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00051), 2018-2021.

IP: Pau de Soto i Ada Cortés (Universitat de Roma La Sapienza - ICAC)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Carreras, C.; de Soto, P.; Muñoz, A. «Land transport in mountainous regions in the Roman Empire: Network analysis in the case of the Alps and Pyrenees», *Journal of Archaeological Science: Reports* 25, p. 280-293. Scopus, CiteScore: 1.77 (Q1, 92%, Archeology) / 7.1 (ICDS).

Capítols de llibre

- de Soto, P.; Romaní, N. «Las vías romanas», a: Sánchez, E.; Bustamante-Álvarez M. (eds.), *Arqueología romana en la península ibérica*, Manuales Major, Editorial Universitat de Granada, Granada, p. 445-458.
- de Soto, P. «Network Analysis to Model and Analyse Roman Transport and Mobility», a: Verhagen P.; Joyce J.; Groenhuijzen M., *Finding the Limits of the Limes: Modelling Demography, Economy and Transport on the Edge of the Roman Empire*, Computational Social Sciences, Springer, Cham, Cham, p. 271-289.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] de Soto, P. «Analysing the political organisation of the Iberian Peninsula through historical transport networks», en el marc de la trobada The Roman Discussion

Forum; organitzat per l'Escola d'Arqueologia de la Universitat d'Oxford, 23 de gener, Oxford (Regne Unit).

- [Conferència] Cortés, A.; de Soto, P. «Who lived in that Roman house? Computational models applied to the differentiation of typologies of Roman», en el marc del congrés internacional 2019 Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA); organitzat per CAA. Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, 23 d'abril, Cracòvia (Polònia).
- [Conferència] de Soto, P. «The evolution of the historical transport networks of the Iberian Peninsula», en el marc del congrés internacional 2019 Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology (CAA); organitzat per CAA. Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, 23 d'abril, Cracòvia (Polònia).

Altres

- Investigador JIN del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2018, incorporació 2019).

Personal investigador propi: R2 (postdoctoral)

Colominas Barberà, Lidia
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- The Roman conquest of Tunisia: an archaeozoological approach, 2019-2021.
IP: Lidia Colominas i Chokri Touihri (Institut National du Patrimoine - Tunisie)
- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia, 2017-2020.
IP: Lidia Colominas
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya i les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lidia Colominas
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.
IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana

Participació en projectes d'altres entitats

- El nucli arqueològic del Mas Castellar (Pontós). L'entorn emporità i el rerapaís en època protohistòrica (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00005), 2019-2021.
IP: Enriqueta Pons (Món Iber Rocs, SL) i Borja Gil (Món Iber Rocs, SL)
- Arrels prehistòriques de la transhumància a l'Alt Ripollès (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00048), 2018-2021.
IP: Carlos Tornero (IPHES)

- Dinàmica del poblament rural, arquitectura, economia i paisatge de les *villae* a l'àrea del Pla de l'Estany - Garrotxa entre els segles II-I aC i els segles VI-VII dC (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00073), 2018-2021.
IP: Joaquim Tremoleda (Universitat de Girona) i Joan Frigola (arqueòleg)
- Economías domésticas en el norte de la Carpetania romana (100 a.C. - 400 d.C.) (2017-T1/HUM-5516), 2018-2021.
IP: Jesús Bermejo (Universitat Carlos III de Madrid)
- Les àrees portuàries de l'antiga Empúries (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya), 2018-2021.
IP: Pere Castanyer (MAC) i Marta Santos (MAC)
- Projecte integral d'arqueologia: paisatge i territori a la Cerdanya antiga - 2 (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00019), 2018-2021.
IP: Oriol Olesti (UAB) i Jordi Cortadella (UAB)
- Tracing the origins and evolutionary paths of the Iberian and the Maghreb Dog, 2018-2020.
IP: Ana Elisabete Pires (Universitat de Porto)
- Interamna Lirenas Project, 2010-2020.
IP: Alessandro Launaro i Martin Millett (Universitat de Cambridge)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Colominas, L.; Antolín, F.; Ferrer, M.; Castanyer, P.; Tremoleda, J. «From Vilauba to Vila Alba: Changes and continuities in animal and crop husbandry practices from the Early Roman to the beginning of the Middle Ages in the north-east of the Iberian Peninsula», *Quaternary International* 499, p. 67-79. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.952 (Q3, Geography, Physical / Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 2.19 (Q1, 75%, Earth-Surface Processes); Carhus+B / 11.0 (ICDS).
- Colominas, L.; Evin, A.; Burch, J.; Campmajó, P.; Casas, J.; Castanyer, P.; Carreras, C.; Guardia, J.; Olesti, O.; Pons, E.; Tremoleda, J.; Palet, J. M. «Behind the steps of ancient livestock mobility in Iberia: new insights from a Geometric Morphometric approach», *Archaeological and Anthropological Sciences* 11(9), p. 4971-4982. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.978 (Q3, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 1.95 (Q1, 94%, Archeology, arts and humanities); Carhus+A / 10.5 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Colominas, L. «Estudi arqueozoològic de les restes de fauna recuperades al jaciment del Turó de la Rovira (Barcelona)», *Anuari d'arqueologia i patrimoni de Barcelona* 2017, p. 262-308.

Capítols de llibre

- Castanyer, P.; Tremoleda, J.; Colominas, L. «Cuina, rebost i alimentació a la vil·la romana de Vilauba vers la fi del segle III dC», a: Laboratori d'Arqueologia i Prehistòria; Institut de Recerca Històrica; Universitat de Girona; Grup de Recerca Arqueològica del Pla de l'Estany; Université de Pau et des Pays de l'Adour; UMR 5140 Archéologie des Sociétés

Méditerranéennes de Lattes-Montpellier, Cooking, kitchen and food in rural areas during the Roman period, Col·lecció Studies on the rural world in the Roman period 11, Publicacions del Laboratori d'Arqueologia i Prehistòria de la Universitat de Girona, p. 119-153.

- Colominas, L. «Aportacions de l'arqueozoologia a l'estudi de l'alimentació i la cuina romanes», a: Laboratori d'Arqueologia i Prehistòria; Institut de Recerca Històrica; Universitat de Girona; Grup de Recerca Arqueològica del Pla de l'Estany; Université de Pau et des Pays de l'Adour; UMR 5140 Archéologie des Sociétés Méditerranéennes de Lattes-Montpellier, Cooking, kitchen and food in rural areas during the Roman period, Col·lecció Studies on the rural world in the Roman period 11, Publicacions del Laboratori d'Arqueologia i Prehistòria de la Universitat de Girona, p. 29-44.

Articles en actes de congrés

- Azaza, M.; Colominas, L. «Romanization and Animal husbandry in Tunisia: demand for wool?», a: Gourichon, L.; Daujeard, C.; Brugal, J.-P. (eds.), Hommes et Caprinés : de la montagne à la steppe, de la chasse à l'élevage, (Antibes, França, del 16 al 18 d'octubre de 2018), Éditions APDCA, Antibes, p. 243-254.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Alonso, N.; Colominas, L.; Font, L.; Garcia, LL.; Livarda, A.; Pecci, A.; Portillo, M.; Valenzuela, S.; Verdún, E. «Mostreant la cuina: identificació bioarqueològica de les pràctiques culinàries», en el marc de la V Reunió Oikos de Bioarqueologia; organitzat per l'Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA) i la UAB, 24 i 25 de maig, Barcelona.
- [Comunicació] Palet, J. M.; Pescini, V.; Fossati, M.; Colominas, L.; Garcia Molsosa, A.; Orenge, H. A.; Polonio, T.; Euba, I. «Charcoal macro-remains analysis in an integrated landscape research: land-use in a long-term and multidisciplinary perspective (Ter High Mountain Valleys, Eastern Pyrenees, Spain)», en el marc de la trobada 7th International Anthracology Meeting; organitzat per la Universitat de Liverpool, del 2 al 6 de setembre, Liverpool (Regne Unit).
- [Comunicació] Colominas, L.; Giguët-Covex, Ch.; Ejarque, A.; Euba, I.; Orenge, H.; Palet, J. M. «Tracing livestock farming in eastern Pyrenees from the Neolithic to the present: a multidisciplinary bioarchaeological approach», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Colominas, L.; Orenge, H. A.; Pescini, V.; Fossati, M. «Land-use and human occupation in Ter high mountain valleys (Eastern Pyrenees, Spain): a long-term and multidisciplinary landscape research», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- [Ponència] Colominas, L. «La fauna», en el marc de la jornada El poblado ibérico de La Celadilla de Ademuz. Jornada de conferencias; organitzat per l'Ajuntament d'Ademuz i la Universitat de València, 4 d'octubre, València.
- [Comunicació] Colominas, L.; Haruda, A.; Pöllath, N.; Evin, A. «Geometric morphometrics on astragali: new approaches to studying sheep (*Ovis aries*) phenotypic variability»,

en el marc de la trobada 8th ICAZ AGPM Working Group Meeting; organitzat per CNRS, MNHN, UMR 7209, UMR 7206, 17 i 18 d'octubre, París (França).

- [Ponència] Colominas, L. «Food for the soul and food for the body: studying dietary patterns and meal funerary rituals in the Western Roman Empire (Vila de Madrid necropolis, Catalonia)», en el marc de la trobada Animaux, alimentation et paysage sacré dans l'Antiquité; organitzat per AniMed. Études sur l'animal dans les sociétés, cultures et milieux de la Méditerranée antique, 14 de novembre, Montpellier (França).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Colominas, L. «Arqueologia i desigualtats», en el marc de les celebracions del Dia Internacional de la Dina i la Nena en la Cència; organitzat per la iniciativa 11 de febrero, amb la participació de l'ICAC, 6 de febrer, Reus.
- [Taller pràctic] Colominas, L.; Gallego, A.; Tardio, K. «Amb els ossos d'animals responem preguntes bestials», en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES, 27 de setembre, Tarragona.

Docència

- Professora de l'assignatura Introducció a l'Arqueozoologia del grau d'Arqueologia del CE-POAT de la Universitat de Múrcia.
- Professora de l'assignatura Evolució històrica del paisatge. Paleoambient i SIG (mòdul en arqueozoologia) del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- Revisora (*peer-reviewer*) de les revistes *Journal of Archaeological Science*, *Journal of Archaeological Science: Reports* i *Journal of Osteoarchaeology*.
- Membre del Consell Editorial de la revista *International Journal of Archaeology*.
- Editora convidada (*guest editor*) de la revista *Journal of Archaeological Science: Reports*.
- Directora de les excavacions a la Capçalera dels Duran i Sector de Puigdrós-Malniu (Meranges, la Cerdanya).
- Investigadora CIP (personal investigador postdoctoral) de l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Georgiadis, Merkourios
Investigador postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransMed: Transported Landscapes of Greek Mediterranean Colonisation (H2020-MS-CA-IF-2018: 839650), 2019-2022.
IP: Hèctor A. Orenge i Merkouris Georgiadis
- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-100 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Georgiadis, M. «The Mesolithic and Early Neolithic Burials in the Aegean: hunter-gatherers and sedentism», en el marc del congrés 1st Conference on the Early Neolithic of Europe; organitzat pel SCIC, l'Archaeology of Social Dynamics i el MMB, del 28 al 31 d'octubre, Barcelona.
- [Conferència] Georgiadis, M.; Kallintzi, C.; Kefalidou, E. «Off-site data from Abdera and the APAX Project», en el marc del seminari International Mediterranean Survey (IMS) Workshop; organitzat per la Universitat de Groningen, 29 i 30 de novembre, Groningen (Holanda).

Activitats de divulgació i transferència

- [Taller pràctic] Orenge, H. A.; Merkouris, G. «Troba un jaciment», en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHEs, 27 de setembre, Tarragona.

Altres

- Investigador MSCA (Marie Skłodowska-Curie Actions) de la Comissió Europea (convocatòria 2018, incorporació 2019).

Janicka, Julia
 Investigadora postdoctoral (R2)
 Equip de recerca: Mediterrània oriental grecoromana

Projectes de recerca

- The Iconography of the Tyrrhenian Group of Black-Figure Vases, 2016-2019.

IP: Julia Janicka

Tesi doctoral llegida el 4 d'abril, vinculada al projecte I+D: Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua, FFI2015-68548-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.

IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Altres

- Investigadora CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015, incorporació 2016, finalització 2019).

Lasheras González, Ada
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Remolà, J. A.; Lasheras, A. «*Ad suburbanum Tarraconis*. Del área portuaria al conjunto eclesiástico del Francoí», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana: noves perspectives* (Tarragona, del 21 al 24 novembre de 2018), Universitat Rovira i Virgili i Institut d'Estudis Catalans, Tarragona, p. 75-82.
- Remolà, J. A.; Lasheras, A. «Habitare en los suburbia portuarios de la Antigüedad tardía: el caso de Tarraco (*Hispania Tarraconensis*)», a: Baldini, I.; Sfameni, C., *Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. Atti del II Convegno Internazionale del Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo*, CISEM (Bologna 2-5 marzo 2016), Edipuglia, Bari, p. 113-122.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Lasheras, A.; Macias, J. M.; Salomon, F.; Strutt, K.; Terrado, P. «Urban evolution of the harbour area of Tarraco: a proposal based upon the evidence of geophysics, geoarchaeology and excavation», en el marc de la trobada Roman Ports in Time and Space: Reflections upon Issues raised by the PortusLimen Project; organitzat per la British School a Roma, 29 i 30 de gener, Roma (Itàlia).
- [Comunicació] Lasheras, A.; Fortuny, K. «Domestic architecture of harbour areas: the late antique houses of the port city of Tarraco», en el marc del congrés internacional Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. III Convegno Internazionale del Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo; organitzat per la Universitat de Bolonya, la Universitat de di Foggia, la Universitat de Pàdua i el Consell Nacional de Recerca d'Itàlia, del 28 al 31 d'octubre, Bolonya (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Lasheras, A. «Más enllà del moll: el barri portuari de Tarraco (segles II aC - VIII dC)», en el marc de la celebració del 175è aniversari de la RSAT; organitzat per Reial Societat Arqueològica Tarraconense, 26 de març, Tarragona.

Romaní Sala, Núria
Investigadora postdoctoral (R2)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Projecte Iulia Libica (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093), 2018-2021.
IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guardia (arqueòleg)
- La Ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099), 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní
- Recerca arqueològica a Iesso (Guissona), 2004-2020.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC), Joaquim Pera (UAB) i Esther Rodrigo (UAB-ICAC)
- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR), 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti
- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca), 2012-2020.
IP: Esther Rodrigo (UAB-ICAC), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB)

Participació en projectes d'altres entitats

- Análisis arqueológico y valorización patrimonial de tres paisajes de la conquista romana de Hispania (siglos II-I a.C.) (HAR2015-64601-C3-1-R), 2016-2019.
IP: Joaquim Pera (UAB)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Pera, J.; Rodrigo, E.; Romaní, N.; Carreras, C. «Puig Castellar de Biosca (Lleida). Una fortificación romana del siglo II a.C. en el noreste de la Hispania Citerior», *Gladius* 39, p. 19-43. Scopus, CiteScore: 0.12 (Q3, 40%, History); Carhus+B / 11.0 (ICDS).

Llibres

- Romaní, N. *Carrers i serveis viaris a les ciutats romanes del conuentus Tarraconensis (segles II aC-VI dC)*, Forma Conuentus Tarraconensis. Serie Studia Archaeologica 2, Institut d'Estudis Catalans, Universitat Autònoma de Barcelona i Institut Català d'Arqueologia Clàssica, Barcelona.

Capítols de llibre

- De Soto, P.; Romaní, N. «Las vías romanas» (eds.), *Arqueología romana en la península ibérica*, Manuales Major, Editorial Universidad de Granada, Granada, p. 445-458.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Ruiz, M.; Acero, J.; Romaní, N. «La transformación del callejero de Augusta Emerita, Corduba y Tarraco en la Antigüedad Tardía: un estudio comparativo», en el marc del Congrés Internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la URV, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Comunicació] Romaní, N.; Rodrigo, E.; Pera, J.; Carreras, C.; Catarineu, L. «El contexto cerámico del *castellum* de Puig Castellar de Biosca (180-120 a.C.)», en el marc del V Congrés Internacional de la Societat d'Estudis de la Ceràmica Antiga a Hispània, SECAH. De la costa a l'interior. Les ceràmiques d'importació a Hispània; organitzat pel MAR, la SECAH, la UNED i la Universitat d'Alcalá de Henares, del 6 al 9 de novembre, Alcalá de Henares.

Activitats de divulgació i transferència

- [Altres] Romaní, N. Participació en l'activitat L'entorn femení de *Iesso*; organitzat pel Museu de Guissona, 1 de març, Guissona.
- [Xerrada divulgativa] Rodrigo, E.; Romaní, N.; Castellana, D. «Un tesoro submergit. Materiales arqueológicos del pou de l'edifici extramurs del Parc Arqueològic de Guissona, excavat el 2017», en el marc de l'acte inaugural de l'exposició «Un tesoro submergit. Materiales arqueológicos del pou de l'edifici extramurs del Parc Arqueològic de Guissona, excavat el 2017»; organitzat pel Museu de Guissona, 7 de setembre, Guissona.
- [Comissariat d'exposició] Rodrigo, E.; Romaní, N.; Castellana, D. «Un tesoro submergit. Materiales arqueológicos del pou de l'edifici extramurs del Parc Arqueològic de Guissona, excavat el 2017»; exposició organitzada pel Museu de Guissona, del 8 de setembre al 30 de novembre, Guissona.

Docència

- Professora de les assignatures Arqueologia hispànica, Arqueologia Romana i Mètodes i tècniques per a l'Arqueologia històrica del grau d'Arqueologia de la UAB.
- Professora de l'assignatura Recursos per a l'estudi i la interpretació de l'antiguitat del màster en Mediterrània Antiga (UOC-UAB-UAH).

Altres

- Membre de la Comissió Internacional de la TIR-FOR, reunida el 14 i 15 d'octubre a Roma (Itàlia).

Personal investigador propi: R1 (predoctoral)

Aranda González, Raúl
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (*marmora*) entre la Antigüedad Tardía y la Alta Edad Media en la Mitad Norte de la Península Ibérica, 2016-2019.

IP: Raúl Aranda

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

- El *marmor* de *Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspi de la Cinta) des d'època antiga, 2019-2021.

IP: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.

IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Capítols de llibre

- Aranda, R. «El concepto de marmor y su empleo como decoración mural entre la Tardo-antigüedad y la Alta Edad Media (s. V-VIII)», a: Manzarbeitia, S.; Azcárate, M.; González, I. (eds.), *Pintado en la pared. El muro como soporte visual en la Edad Media*, Universitat Complutense de Madrid, Madrid, p. 313-350.

Articles en actes de congrés

- Aranda, R.; Ruiz, J. C. «El fenómeno de la reutilización en la necrópolis paleocristiana de Tarragona: algunos casos concretos y primeras reflexiones», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennial. Actes 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia*

Cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana: Noves perspectives (Tarragona, 21-24 de novembre de 2018), Universitat Rovira i Virgili i Institut d'Estudis Catalans, Tarragona, p. 91-97.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Aranda, R. «El marmor en la Alta y Plena Edad Media: Explotación, distribución, usos y significados», en el marc de la conferència «El marmor en la Alta y Plena Edad Media: Explotación, distribución, usos y significados»; organitzat per Caminos del Románico, 16 de febrer, San Lorenzo del Escorial (Madrid).
- [Xerrada divulgativa] Aranda, R. «Spolium: Reutilizar elementos romanos en la Edad Media ¿Necesidad o moda Vintage?», en el marc del Festival Pint of Science; organitzat per Pint of Science Espanya, 21 de maig, Tarragona.

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015, incorporació 2016).

Colom Mendoza, Enric
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
(Aecma)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispaniae*: caracterización tipològica y arqueométrica de las ánforas hispanas en relación con los centros de producción, 2017-2021.

IP: Enric Colom

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2023.

IP: Ramón Járrega

Publicacions

Articles en altres revistes

- Colom Mendoza, E.; Járrega Domínguez, R. «Dues àmfores de la forma Dressel 2 de l'Ager *Tarraconensis*, conservades al Museu Bíblic de Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 167-176.
- Colom Mendoza, E.; Járrega Domínguez, R. «Nuevos hallazgos epigráficos en ánforas Dressel 20 de aguas de Ibiza», *Boletín Ex Officina Hispana* 10, p. 53-56.
- Járrega Domínguez, R.; Colom Mendoza, E. «El comerç del vi laietà procedent del Maresme cap a Itàlia en època romana», *Laietania* 20, p. 147-157.

Llibre

- Járrega, R.; Colom, E. (ed.). “*Figlinae Hispaniae*”. *Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana*, TRAMA 6, ICAC, Tarragona.

Capítol de llibre

- Prevosti, M.; Colom, E.; Járrega, R. «Nova terrisseria de l'Ager de *Tarraco* a la partida dels Sots o Sota la Timba del Castellot (Riudoms)», a: Járrega, R.; Colom, E. (ed.). “*Figlinae Hispaniae*”. *Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana*, TRAMA 6, ICAC, Tarragona, p. 229-235.

Article en actes de congrés

- Colom, E.; Járrega, R. «Les àmfores tarraconenses de procedència subaquàtica de Porto Cristo (Manacor, Mallorca)», a: Hernández Gasch, J.; Rivas Antequera, M.J.; Riva Llompart, M. (coord.), *VIII Jornades d'Arqueologia de les illes Balears (Alcúdia (Mallorca), de l'11 al 14 d'octubre de 2018)*, Consell Insular de Mallorca, Palma, p. 277-287.

Altres

- Investigador FPI del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Cuscó Badia, Oriol
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya, 2018-2022.

IP: Oriol Cuscó

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (Siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015-67946-C2-2-P), 2016-2019.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC)

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Cuscó, O. «Fortificacions, armament i poder a la costa de Catalunya durant l'ibèric ple», en el marc del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Cuscó, O. «Les fortificacions ibèriques a Catalunya i a la Laietània: Instruments de guerra i d'ostentació», en el marc del Festival *Reviu Ilturo*; organitzat per l'Ajuntament de Cabrera de Mar, 5 d'octubre, Cabrera de Mar.

Altres

- Investigador FPU del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2018).

Fortuny Mendo, Karen
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación, 2018-2022.

IP: Karen Fortuny

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la Tarraconense en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.

IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)

- Excavacions arqueològiques a València la «Vella» (Riba roja de Túria), 2016-2020.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet, Miquel Rosselló
- TarrAcrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482), 2019-2020.
IP: Josep M. Macias
- Excavacions a l'entorn de la catedral de Tarragona, II Fase (Projecte Quadreinnal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102), 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya - ICAC)

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Fernández, I.; Fortuny, K.; Rodríguez, F. «Excavacions a València la Vella (Riba-roja de Túria, València). Primers resultats (2016-2018)», en el marc del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- [Comunicació] Fortuny, K. «Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: problemáticas y nuevas perspectivas de estudio», en el marc del XIII Taller doctoral de arqueología antigua. Levantar muros, motivos-ejecución-consecuencias; organitzat per l'Institut Alemany d'Arqueologia de Madrid i la Casa de Velázquez de Madrid (École des hautes études hispaniques et ibériques), del 4 al 7 de juny, Madrid.

- [Conferència] Fortuny, K. «Vivir en época visigoda: una aproximación a la arquitectura doméstica del noreste peninsular»; organitzat per l'ICAC i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, 31 de juliol, Riba-roja de Túria.
- [Comunicació] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M.; Fortuny, K. «Introducción a los contextos cerámicos de València La Vella (Riba-Roja de Túria, València)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Comunicació] Fortuny, K.; Macias, J. M. «El asentamiento visigodo del Bovalar (Seròs, Hispania): análisis arquitectónico y propuesta evolutiva», en el marc del congrés Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. III Convegno Internazionale del Cisem, del 28 al 31 d'octubre, Bolonya (Itàlia).
- [Comunicació] Lasheras, A.; Fortuny, K. «Domestic architecture of harbour areas: the late antique houses of the port city of Tarraco», en el marc del congrés Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. III Convegno Internazionale del Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo; organitzat per la Universitat de Bolonya, la Universitat de Foggia, la Universitat de Pàdua i el Consell Nacional de Recerca d'Itàlia, del 28 al 31 d'octubre, Bolonya (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Macias, J. M.; Fortuny, K.; Muñoz, A.; Rodríguez, F.; Teixell, I. «Visita comentada a les estructures romanes del Museu Bíblic Tarraconense», en el marc del Festival Tarraco Viva 2019, 11 de maig, Tarragona.
- [Taller pràctic] Fernández, I.; Fortuny, K.; Puche, J. M. «Experimenta amb el patrimoni en 3D», en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES, 27 de setembre, Tarragona.

Altres

- Secretaria del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- Campanya de documentació gràfica al jaciment del Bovalar (Seròs, Lleida), del 8 al 12 de març.
- Investigadora FPU del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2017, incorporació 2018).

Galán Palomares, Laura
Investigadora predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- Els revestiments marmoris a la Hispania Tarraconensis: materials, models i tallers a partir dels opus sectilia i altres decoracions pavimentals i parietals, 2019-2022.

IP: Laura Galán

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: *Officinae lapidariae Tarraconenses. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P)*, 2016-2019.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

- El mensaje del mármol: prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.

IP: Anna Gutiérrez Garcia-Moreno

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.

IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Galán, L. «Los soportes hermaicos en Hispania: estudio sobre la funcionalidad y dispersión geográfica de los hermae epigráficos en la península ibérica», *Revista d'Arqueologia de Ponent* 29, p. 69-89. Carhus+B / 4.5 (ICDS).

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Galán, L.; Gutiérrez Garcia-M., A. «Color i riquesa, la decoració en marbre a la vil·la romana dels Munts (Altafulla)», en el marc del XV Fòrum Auriga Cervera; organitzat per Auriga, 16 i 17 de novembre, Cervera.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Gutiérrez García-M., A.; Galán, L.; Ruiz, J. C. «La decoració de la vil·la romana dels Munts: escultura i revestiments parietals», en el marc del programa Recerca en curs. Programa de difusió de la recerca al MNAT; organitzat pel Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, 9 d'octubre, Tarragona.

Altres

- Secretaria del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- Investigadora FI de l'AGAUR a l'ICAC (convocatòria 2019, incorporació 2019).

Gallego Valle, Abel
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- La gestió dels ramats ovicaprins durant la tardoantiguitat. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà, 2017-2021.

IP: Abel Gallego

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D: Interacciones llano-montaña en el NE peninsular: ocupación y dinámica del territorio en el llano del Empordà y en los Pirineos orientales a partir de la Arqueología del Paisaje (I+D HAR2015-64636-P).

IP: Josep M. Palet

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.

IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orenge

- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.

IP: Hèctor A. Orenge i M. Jesús Ortega

- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia, 2017-2020.

IP: Lúdia Colominas

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.

IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas

- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.

IP: Arnau Garcia Molsosa i Judit Ciurana

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Gallego, A.; Ciurana, J. «V Reunió Oikos de Bioarqueologia (2019)», en el marc de la V Reunió Oikos de Bioarqueologia; organitzat per l'Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA) i la UAB, 24 de maig, Barcelona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Taller pràctic] Colominas, L.; Gallego, A.; Tardio, K. «Amb els ossos d'animals responem preguntes bestials», en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES, 27 de setembre, Tarragona.

Altres

- Investigador FPI del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Martínez Fernández, Jesús
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Dinámicas del poblamiento rural y del territorio en zonas del noroeste de la cuenca del Duero entre época romana y la Alta Edad Media a través de la arqueología del paisaje, 2016-2019.

IP: Jesús Martínez

Tesi en curs vinculada al projecte I+D: TransLands: Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.

IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.

IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas

Altres

- Investigador FI de l'AGAUR (convocatòria 2015, incorporació 2015, finalització 2019).

Prades Painous, Marc
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- Territori i paisatge a la Terra Alta durant la Protohistòria. Anàlisi dels models d'ocupació entre els segles VIII i I aC, 2016-2019.
IP: Marc Prades
- Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015, incorporació 2016, finalització 2019).

Rodríguez Martorell, Francesc
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat
Tardana

Projectes de recerca

- El comerç mediterrani a la Tarraconesis a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC), 2016-2019.

IP: Francesc Rodríguez Martorell

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarraconense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.

IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482), 2019-2020.

IP: Josep M. Macias

- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya, 2016-2019.

IP: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB)

- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII), 2015-2019.

IP: Josep M. Macias

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.

IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)

- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria), 2016-2020.

IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló

Publicacions

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «València “la Vella”. Un yacimiento todavía por descubrir», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 97-104.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Economia productiva i comerç», a: Huguet, E.; Ribera, A., *El temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 177-183.

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Economía productiva, sociedad y comercio», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 177-184.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Fernández, I.; Fortuny, K.; Rodríguez, F. «Excavacions a València la Vella (Riba-roja de Túria, València). Primers resultats (2016-2018)», en el marc del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera»; organitzat per l'ICAC i el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), 31 de maig, Tarragona.
- [Comunicació] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M.; Fortuny, K. «Introducción a los contextos cerámicos de València “la Vella” (Riba-Roja de Túria, València)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, 17 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Comunicació] Rodríguez, F.; Macias, J. M. «Contextos de transición entre el s. VII y VIII en la ciudad visigoda de Tarracona (Hispania)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, 18 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Pòster] Aquilué, X.; Macias, J. M.; Rodríguez, F. «Las últimas producciones de Terra Sigillata Africana en la ciudad de Tarracona (Hispania)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Pòster] Rodríguez, F.; Macias, J. M. «Shedding light from Tarracona: Eastern and central Mediterranean lamps from 7th and 8th centuries», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Macias, J. M.; Fortuny, K.; Muñoz, A.; Rodríguez, F.; Teixell, I. «Visita comentada a les estructures romanes del Museu Bíblic Tarraconense», en el marc del Festival Tarraco Viva 2019, 11 de maig, Tarragona.
- [Taller pràctic] Macias, J. M.; Rodríguez, F. «El trencaclosques de la ceràmica», en el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca 2019: La recerca, l'element clau; organitzat per la URV, l'ICAC, l'ICIQ, l'IISPV i l'IPHES, 27 de setembre, Tarragona.

Altres

- Investigador CIN (personal investigador novell) de l'ICAC (convocatòria 2015, incorporació 2016, finalització 2019).

Ruiz Rodríguez, Julio César
Investigador predoctoral (R1)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- Paisaje epigráfico y topografía urbana: la epigrafía de los espacios públicos en la Tarraco altoimperial, 2017-2021.

IP: Julio César Ruiz Rodríguez

Tesi doctoral en curs vinculada al projecte I+D *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.

IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.

IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Ruiz, J.C. «Dos estatuillas de erotes halladas en 1868 en Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 143-165.
- Ruiz, J. C. «El ambiente epigráfico del foro colonial de *Tarraco* durante las épocas augustea y julio-claudia», *Lucentum* 38, p. 301-320. Scopus, CiteScore: 0.11 (Q3, 37%, History); Carhus+B.

Articles en altres revistes

- Ruiz, J. C. «Nuevo enfoque sobre el retrato imperial procedente de la necrópolis paleocristiana de Tarragona», *Faventia* 38, p. 107-115.
- Ruiz, J. C. «Estatua femenina procedente del edificio romano del Parc de la Ciutat de Tarragona», *Anas* 27-28, p. 194-215.

Capítols de llibre

- Ruiz, J. C. «Les escultures trobades al teatre de Tarraco el 1919», a: Remolà, J. A. (ed.), *Troballes arqueològiques al teatre romà de Tarragona. Diari de Francesc Carbó (1919)*, Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, Tarragona, p. 47-71.

- Ruiz, J. C. «Marmora foráneos en Tarraco a comienzos de la época imperial», a: Aranda, P., García, M., Sierra, A., de Tord, G. (eds.), *Respuestas al cambio en la Prehistoria y el Mundo Antiguo*, Prensas Universitarias de la Universitat de Zaragoza, Zaragoza, p. 76-92.

Articles en actes de congrés

- Aranda, R.; Ruiz, J. C. «El fenómeno de la reutilización en la necrópolis paleocristiana de Tarragona: algunos casos concretos y primeras reflexiones», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana: Noves perspectives (Tarragona, 21-24 de novembre de 2018)*, Universitat Rovira i Virgili i Institut d'Estudis Catalans, Tarragona, p. 91-97.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Ruiz, J. C. «Las excavaciones de 1925-1930 en el área del foro colonial de Tarraco: los hallazgos escultóricos», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispania, 28 de març, Yecla (Múrcia).
- [Pòster] Ruiz, J. C. «Fragmento inédito de una estatua thoracata procedente del teatro de Tarraco», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispania, del 28 al 30 de març, Yecla (Múrcia).
- [Pòster] Ruiz, J. C. «Nuevos datos sobre los orígenes de la producción de retratos en piedra en los talleres de Tarraco», en el marc del col·loqui internacional People Abroad XVI. International Colloquium on Roman Provincial Art; organitzat per l'Institut d'Arqueologia Clàssica de Tübingen, del 9 al 13 abril, Tübingen (Alemanya).
- [Conferència] Ruiz, J. C. «El programa escultórico de la villa dels Munts (Altafulla, Tarragona): balance y nuevas perspectivas», en el marc del seminari internacional Programas ornamentales en las villae de la Hispania romana (I); organitzat per la Universitat de Múrcia, 25 de octubre, Yecla (Múrcia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Ruiz, J. C.; López, V.; Sierra, A. «Antinous. La tecnologia 3D al servei del patrimoni», en el marc del programa Recerca en curs. Programa de difusió de la recerca al MNAT; organitzat pel Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, 13 de març, Tarragona.
- [Xerrada divulgativa] Gutiérrez García-M., A.; Galán, L.; Ruiz, J. C., «La decoració de la vil·la romana dels Munts: escultura i revestiments parietals», en el marc del programa Recerca en curs. Programa de difusió de la recerca al MNAT; organitzat pel Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, 9 d'octubre, Tarragona.

Altres

- Investigador FPU del MICIU a l'ICAC (convocatòria 2016, incorporació 2017).

Personal investigador adscrit (en actiu): R3 i R4

Berni Millet, Piero
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
(Aecma)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Berni Millet, P. «Dynamiques économiques de la production et du commerce des amphores Dressel 3-2 léétaniennnes», *Revue archéologique de Narbonnaise. Recherches récentes sur les ateliers de production et les amphores vinaires de Gaule Narbonnaise et de Tarraconaise* 50-51 2017-2018, p. 223-236. Carhus+D / 6.5 (ICDS).

Llibres

- González Cesteros, H.; Berni Millet, P. *Roman Amphorae in Neuss: Augustan to Julio-Claudian Contexts*, Roman and Late Antique Mediterranean Pottery, Archaeopress Archaeology, Oxford.

Capítols de llibre

- Berni Millet, P. «Calendar graffiti on Dressel 20 amphorae. Asiaticus: another paradigmatic case with a new find from Brijuni», a: Bezczky, T., *Amphora Research in Castrum Villa on Brijuni Island*, Archäologische Forschungen, Band 29, Viena (Àustria), p. 125-145.
- Berni Millet, P. «Inscriptions on laterite finds from Brijuni», a: Bezczky, T., *Amphora Research in Castrum Villa on Brijuni Island*, Archäologische Forschungen, Band 29, Viena (Àustria), p. 147-184.
- González Cesteros, H.; Berni Millet, P. «Hispanic amphorae», a: Bezczky, T., *Amphora Research in Castrum Villa on Brijuni Island*, Archäologische Forschungen, Band 29, Viena (Àustria), p. 47-54.

Diloli Fons, Jordi (URV)
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic (Aecma)

Projectes de recerca

- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.

IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- Transformacions socials, polítiques i econòmiques al curs inferior de l'Ebre durant la Protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00081), 2018-2021.

IP: Jordi Diloli (URV-ICAC)

Publicacions

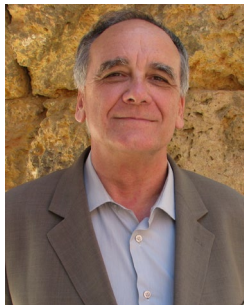
Articles en revistes indexades

- Bea, D.; Diloli, J. «Taming a land. Power politics and the growth of complexity in the north-east of the Iberian Peninsula during the first millennium BC: the lower Ebro region», *Oxford Journal of Archaeology* 38(1), p. 122-146. Scopus, CiteScore: 0.83 (Q1, 81%, Archeology, arts and humanities); Carhus+A / 11.0 (ICDS).

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Diloli, J. «El vi a l'antiguitat. De regal diplomàtic a producte social», en el marc del cicle de conferències La Ciència del Vi; organitzat per ComCiència URV, 13 de febrer, Tarragona.
- [Conferència] Diloli, J. «La formació del món ibèric a les Terres de l'Ebre», en el marc del cicle de conferències Aprenem de l'entorn; organitzat pel Camp d'Aprenentatge del Delta de l'Ebre, 29 de novembre, Sant Carles de la Ràpita.

Guitart i Duran, Josep
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- Projecte Iulia Libica (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093), 2018-2021.
IP: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guardia (arqueòleg)
- El fòrum de la ciutat romana de Iulia Libica (Llívia), 2013-2019.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC)
- La ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099), 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC)
- Recerca arqueològica a Iesso (Guissona), 2004-2020.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC), Joaquim Pera (UAB) i Esther Rodrigo (UAB-ICAC)
- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR), 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti
- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca), 2012-2020.
IP: Esther Rodrigo (UAB-ICAC), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB)

Publicacions

Capítols de llibre

- Guitart, J. «El teatre de Tarraco i el Servei d'Excavacions de l'IEC», a: Remolà, J.A. (ed.), *Troballes arqueològiques al teatre romà de Tarragona. Diari de Francesc Carbó (1919)*, Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, Tarragona, p. 13-20.

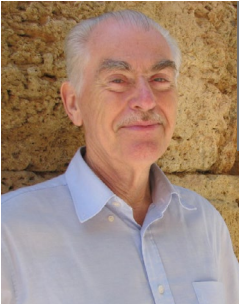
Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Guitart, J. «De com els carrers de Guissona i l'arqueologia ens descobreixen l'urbanisme de l'antiga Iesso», en el marc del Curs d'arqueologia de Guissona; organitzat pel Museu de Guissona, 11 de juliol, Guissona.

Altres

- Membre del Consell de Redacció de la revista *4 columnes* de l'Associació Amics de Puig i Cadafalch.

Jones, Roderick
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.

IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Jones, G. R. «Critical thinking», en el marc del seminari Oxford Masterclass (Warsaw), Workshop for Polish Students; organitzat pel St Benet's Hall de la Universitat d'Oxford, abril, Oxford (Regne Unit).
- [Conferència] Jones, G. R. «The only way is up: Social mobility and the English ruling classes», en el marc de la Lehrstuhl für Fränkische Landesgeschichte; organitzat per la Universitat de Würzburg, juny, Würzburg (Alemanya).
- [Conferència] Jones, G. R. «Design for living: Organising the pre-modern rural community», en el marc de la Lehrstuhl für Fränkische Landesgeschichte; organitzat per la Universitat de Würzburg, juny, Würzburg (Alemanya).

Grau Guijarro, Sergi
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua, FFI2015-68548-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Jesús Carruesco (URV–ICAC)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Grau, S. «L'experiència laerciana de Gonçalo M. Tavares: una lectura de la tradició clàssica a Histórias falsas», *Anuari de Filologia. Antiqua et Mediaevalia* 9(2), p. 48-52. Carhus+D / 3,9 (ICDS).

Articles en altres revistes

- Grau, S. «Aristóteles entre doxografia y biografía: sobre Diógenes Laercio V 31», *Studia Philologica Valentina* 21, p. 133-147.
- Grau, S. «Juan Valero: la pregona humanitat d'un humanista», *Auriga. Revista de divulgació i debat del món clàssic* 98, p. 20-22.
- Grau, S. «Xenòfanes i els pitagòrics: un comentari a Diògenes Laerci 9.20», *Liburna* 14, p. 185-199.

Capítols de llibre

- Grau, S. «Usos i abusos del vi per part dels filòsofs antics segons les biografies», a: Pomer Monferrer, J. J.; Rovira, H. (eds.), *Aigua i vi a les literatures clàssiques i la seua recepció*, Rhemata monografías, Rhemata, Reus, p. 63-78.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Grau, S.; Febrer, O. «La construcció biogràfica de l'emperadriu Teodora en la Història Secreta de Procopi», en el marc de les XVIII Jornades de Bizanci; organitzat per la UB, la UAB i la Sociedad Española de Bizantinística (SEB), del 30 de gener al 2 de febrer, Barcelona.
- [Conferència] Grau, S.; Bosch-Veciana, A.; Aluja, R. «La vida dels filòsofs: el diàleg com a forma de pensament»; organitzat per la Secció de Filosofia de l'Ateneu Barcelonès i La casa dels clàssics, 12 de febrer, Barcelona.

- [Ponència] Grau, S. «Evoluciones del tópico del enfrentamiento entre filósofos y tiranos de la biografía helenística a la tardoantigua: formas y reflexiones metodológicas», en el marc del seminari II International Seminar on the concept of «Divine Men» in the Ancient World and its Reception; organitzat per la Universitat Complutense de Madrid, 31 de maig, Madrid.
- [Conferència] Grau, S. «Filosofia en femení a la Grècia antiga: dones filòsofes i dones de filòsofs», en el marc del Curs d'actualització de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics: Les dones en el món antic; organitzat per la Societat Catalana d'Estudis Clàssics de l'IEC, 5 de juliol, Barcelona.
- [Conferència] Grau, S.; Garcia Molsosa, A.; Orriols, M.; Aluja, R. «La prostitució en el món antic», en el marc dels Seminaris a quatre bandes: Pròxim Orient antic i món egèu; organitzat per la Universitat de Barcelona, 18 d'octubre, Barcelona.
- [Comunicació] Grau, S. «L'Orient, indret de puresa filosòfica ideal en la tardoantiguitat grega: filosofia tradicional i βάρεβας φιλοσοφία en la Vida d'Alexandre del Pseudo-Cal·listenes», en el marc de les Jornades Científiques Internacionals Contactes entre els tradicions literàries grecollatines i orientals; organitzat pel Grup d'Investigació en la Recepció de les Literatures Clàssiques de la Universitat de València, 18 d'octubre, València.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Grau, S. «Escriptures de Grècia (II): Inscripcions epigràfiques gregues alfabètiques», en el marc del curs Escriptures de l'antiguitat dels Julis de la UB; organitzat per la Universitat de Barcelona, 16 de juliol, Barcelona.

Docència

- Professor de les assignatures Textos grecs IV: prosa i gramàtica grega del grau de Filologia Clàssica de la UB.
- Professor de l'assignatura Llatí II del màster en Teologia Sistemàtica i Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya.
- Professor de les assignatures Didàctica de les llengües clàssiques: grec i Didàctica de la cultura clàssica del màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes de la UB.
- Professor de l'assignatura Grec del màster en Litúrgia de la Facultat de Teologia de Catalunya.
- Professor de l'assignatura Llatí III del màster en Teologia Sistemàtica i Moral de la Facultat de Teologia de Catalunya.
- Professor de l'assignatura Monaquisme antic. Arqueologia i fonts escrites del màster en Arqueologia Cristiana de la Facultat Antoni Gaudí d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes (FHEAG).
- Professor de l'assignatura Mitologia clàssica del diploma universitari en Mitologia i Simbologia de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB).

Hernández-Gasch, Jordi
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015-67946-C2-2-P), 2016-2019.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'investigació arqueològica al jaciment arqueològic de Son Serra, Muro (Mallorca), 2015-2019.
IP: Jordi Hernández-Gasch
- Projecte triennal per a l'excavació i restauració de la necròpolis de Son Real (Cementiri dels Fenicis). Santa Margalida, Mallorca, 2018-2020.
IP: Jordi Hernández-Gasch

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Hernández-Gasch, J. «Murallas de Mallorca: els Antigors», en el marc de la Taula rodona sobre les muralles de la 2a edat del ferro a les Illes Balears; organitzat per la Universitat d'Alacant i l'Ajuntament de Son Cervera, 2 de novembre, Son Cervera.
- [Comunicació] Hernández-Gasch, J. «Murallas de Mallorca. Els antecedents: ses Païsses», en el marc de la Taula rodona sobre les muralles de la 2a edat del ferro a les Illes Balears; organitzat per la Universitat d'Alacant i l'Ajuntament de Son Cervera, 2 de novembre, Son Cervera.
- [Comunicació] Hernández-Gasch, J.; Castrillo, M. «Murallas de Menorca: Trepucó», en el marc de la Taula rodona sobre les muralles de la 2a edat del ferro a les Illes Balears; organitzat per la Universitat d'Alacant i l'Ajuntament de Son Cervera, 3 de novembre, Son Cervera.
- [Comunicació] Hernández-Gasch, J.; Puig, A. «Murallas de Mallorca: Mestre Ramon», en el marc de la Taula rodona sobre les muralles de la 2a edat del ferro a les Illes Balears; organitzat per la Universitat d'Alacant i l'Ajuntament de Son Cervera, 3 de novembre, Son Cervera.
- [Comunicació] Vicens Siquier, M. A.; Hernández-Gasch, J. «Moluscos marinos en la necròpolis de Son Real (Mallorca): comparación con otros yacimientos de su entorno», en el

marc de la VI Reunió Científica d'Arqueomalacologia de la Península Ibèrica; organitzat per la Universitat de les Illes Balears, el Museu de Mallorca, l'Associació d'Amics dels Closos de Can Gaià i la Societat d'Història Natural de les Balears, 8 de novembre, Mallorca.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Hernández-Gasch, J. «La gerra-biberó, vas-biberó, guttus, setrill o porró de procedència púnica donat per Joan Sureda al Museu de Manacor», Museu de Manacor, 8 de juny, Manacor.
- [Visita guiada] Hernández-Gasch, J. «La necròpolis de Son Real», en el marc de la VI Reunió Científica d'Arqueomalacologia de la Península Ibèrica; organitzat per la Universitat de les Illes Balears, el Museu de Mallorca, l'Associació d'Amics dels Closos de Can Gaià i la Societat d'Història Natural de les Balears, 9 de novembre, Mallorca.

Docència

- Professor del II Curs de didàctica de l'arqueologia per al professorat. Santa Margalida; organitzat pel Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres de les Illes Balears.

Altres

- Revisor (*peer-reviewer*) de la revista *Pyrenae*.
- Hernández-Gasch, J.; Munar, M.; Burgaya, B. Projecte de redacció i supervisió de la nova cartelleria per a la necròpolis de Son Real (Santa Margalida, Mallorca). Un encàrrec de l'Àrea de Cultura i Patrimoni de l'Ajuntament de Santa Margalida, amb una subvenció del Consell de Mallorca.
- [Coordinació científica] Hernández-Gasch, J.; Torres, O.; Puig, A. Taula rodona sobre les muralles de la 2a edat del ferro a les Illes Balears; organitzat per la Universitat d'Alacant i l'Ajuntament de Son Servera, 2 i 3 de novembre, Son Servera (Mallorca).

Lapuente Mercadal, Pilar (UNIZAR)
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El Mármol del Pirineo Aquitano y su uso en la Antigüedad: Red de distribución de los Materiales del Valle de Ossau en territorios Limítrofes, 2019-2019.
IP: Pilar Lapuente (UniZar-ICAC) i Isabelle Pianet (IRAMAT-CRP2A)
- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la Antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Gutiérrez García-M., A.; Savin, M.-C.; Lapuente, P.; Florian, P.; Franceschi, M.; Chapoulie, R.; Pianet, I. «NMR as a tool of the future for cultural heritage. Application to the origin of antic white marbles», *Archaeometry* 61 (4), p. 795-808. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.640 (Q3, Chemistry, analytical); Scopus, CiteScore: 1.75 (Q1, 98%, History); Carhus+A / 11.0 (ICDS).
- Lapuente, P.; Savin, M.-C.; González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A.; Chapoulie, R.; Laborde Marqueze, A.; Pérez, P. P. «Marble Pieces in the Romanesque Portal of Glory of the Santiago de Compostela Cathedral. New Data through a Multi-Analytical Approach», *International Journal of Architectural Heritage*, p. 1-13. JCR (ISI), Factor d'impacte: 1.440 (Q3, Construction & Building technology); Scopus, CiteScore: 1.78 (Q1, 98%, Visual Arts and Performing Arts); Carhus+A / 10.5 (ICDS).
- Pianet, I.; Gutiérrez García-M., A.; Savin, M.-C.; Lapuente, P.; Sánchez de la Torre, M.; Le Bourdonnec, F.-X. «Sourcing and Nuclear Magnetic Resonance: new applications for old materials», *STAR: Science & Technology of Archaeological Research*, p. 1-9. Scopus, CiteScore: 1.18 (Q1, 87%, Archeology, arts and humanities) / 9.0 (ICDS).

Capítols de llibre

- Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Di Febo, R. «Análisis arqueométrico de la pieza escultórica», a: Sánchez-Chiquito, S.; Fernández, C., *Las Termas Imperiales de Toletum. Investigaciones 2004-2018*, Los Monográficos del Consorcio VII, Consorcio de Toledo, Toledo, p. 213-224.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] González Soutelo, S.; Gutiérrez García-M., A.; Rodà, I.; Lapuente, P. «Un busto inédito procedente de Abegondo (A Coruña)», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispània; organitzat per la Universitat de Múrcia i el Museu Arqueològic de Yecla, del 28 al 30 de març, Yecla.
- [Pòster] Gutiérrez García-M., A.; Lapuente, P.; Di Febo, R. «Nuevos datos sobre *spolia* en mármol de la Barcelona medieval: estudio de procedencia de la pila bautismal de la catedral románica», en el marc del XIII Congrés Ibèric d'Arqueometria; organitzat per l'ICArEHB, el C2TN i la SAPaC, del 16 al 19 d'octubre, Faro (Portugal).
- [Pòster] Lapuente, P.; Gutiérrez García-M., A.; Di Febo, R. «Identificación de la procedencia de una cabeza de mármol blanco de época romana encontrada en Caldes de Montbuí (Barcelona, España) mediante análisis multimétodo», en el marc del XIII Congrés Ibèric d'Arqueometria; organitzat per l'ICArEHB, el C2TN i la SAPaC, del 16 al 19 d'octubre, Faro (Portugal).
- [Pòster] Pianet, I.; Gutiérrez García-M., A.; Savin, M.-C.; Lapuente, P.; Cuchí, J. A. «Avances metodológicos para el estudio de identificación de los mármoles dolomíticos y su aplicación en patrimonio arqueológico», en el marc del III Congrés d'Arqueologia i Patrimoni Aragonès, CAPA; organitzat per la Secció d'Arqueologia del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències d'Aragó, del 14 a 15 de novembre, Saragossa.

Magadán Olives, Maria Teresa
Investigadora adscrita (R3)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Contactes, relacions i influències en el II mil·lenni, 2017-2021.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC)
- El temple de Ramsés III a Medinet Habu, 2017-2021.
IP: Salvador Costa (IPOA)
- Estudi i publicació de les col·leccions del fons del Pare Bonaventura Ubach, 2017-2020.
IP: Pare Pius Ramón Tragán (Museu de l'Orient Bíblic de l'Abadia de Montserrat)
- Publicació de les col·leccions de ceràmica xipriota a l'estat espanyol, 2017-2022.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC)
- Nacionalisme i arqueologia a l'illa de Xipre, 2015-2025.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC)
- Nacionalisme i restauració arqueològica a Grècia, 2015-2025.
IP: M. Teresa Magadán (IPOA-ICAC)
- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua, FFI2015-68548-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Magadán Olives, M. T. «El túmulo funerario del Rey Midas (Gordion, Turquía)», *Revista Funeraria. Especial Cementerios* 10, p. 60-66.

Activitats

Activitats científiques

- [Presentació] Magadán, M. T. «El discurs d'Estrabó sobre Ilion: passat literari i passat ritual», en el marc del seminari Mecanismos de la representación del pasado y dinámicas de la Performance en la Grecia Antigua (I+D FFI-2015-68548-P); organitzat per l'ICAC i el MINECO, 1 de març, Barcelona.

- [Xerrada] Magadán, M. T. «Rodes, la gran potència naval de la Mediterrània», en el marc del Curs de divulgació al Museu Egipci de Barcelona, organitzat pel Museu Egipci de Barcelona, del 22 de març al 12 d'abril, Barcelona.
- [Xerrada] Magadán, M. T. «Els misteris de Samotràcia», en el marc del Cicle de Conferències Tardor 2019; organitzat pel Museu Egipci-Fundació Arqueològica Clos, 18 de setembre, Barcelona.
- [Conferència] Magadán, M. T. «Els sistemes d'escriptura a l'Egeu. Reptes, certeses i desgavells», en el marc de la Master-Class del Curs EPOMA; organitzat per la Universitat Autònoma de Barcelona i Arqueonet, 13 de novembre, Barcelona.
- [Xerrada] Magadán, M. T. «Samotràcia, l'illa de la Victòria», en el marc del Curs de divulgació al Museu Egipci de Barcelona; organitzat pel Museu Egipci de Barcelona, del 8 al 29 de novembre, Barcelona.

Docència

- Professora de les assignatures Història Antiga i Món Clàssic del grau d'Història de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC).
- Magadán, M. T. Professora del Curs Literatura Clàssica: 10 obres mestres de la literatura grega clàssica, en el marc del Curs Llengües i literatures clàssiques (II). 20 obres mestres de la literatura grecoromana; organitzat per Arqueonet, del 17 de desembre de 2018 al 27 de maig de 2019, Barcelona.

Peña Cervantes, Yolanda
Investigadora adscrita (R3)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Hidalgo, R.; Carrasco, I.; Felipe, A.; Peña Cervantes, Y.; Zarco, E. «Excavación arqueológica en el Palazzo de Villa Adriana (Tívoli, Roma). Campaña de 2015-2016», *Informes y Trabajos* 17, p. 222-242.

Capítols de llibre

- Peña Cervantes, Y. «Producción agropecuaria», a: Sánchez, E. H.; Bustamante, M., *Arqueología Romana en la Península Ibérica*, Universitat de Granada, Granada, p. 615-644.
- Peña Cervantes, Y. «Trabajando los campos de Hispania: la vertiente productiva de las villas hispanorromanas», a: Noguera, J. M., *Villae: vida y producción rural en el sureste de Hispania*, Gobierno de Murcia, Murcia, p. 46-59.

Pòrtulas Ambrós, Jaume
Investigador adscrit (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Publicacions

Capítols de llibre

- Pòrtulas, J. «A propòsit dels traductors i les traduccions d'Homer al català», a: Garrigasait, R., *HOMER. Ilíada. Nova traducció de Montserrat Ros*, Summa Aetatis, Adesiara, Martorell, p. 3-22.
- Pòrtulas, J. «Parménide et les traditions de la palinodie poétique», a: Desclos, M. L. (ed.), *La poésie archaïque comme discours de savoir*, Classiques Garnier 12, Garnier, París (França), p. 219-244.
- Pòrtulas, J. «The Sage's 'Lehrjahre'», a: Da Riva, R.; Lang, M.; Fink, S. (ed.), *Literary Change in Mesopotamia and Beyond and Routes and Travellers between East and West*, Melammu Workshops and Monographs 2, Zaphon, Münster (Alemanya), p. 221-228.
- Pòrtulas, J. «Una poètica del retorn», a: Pòrtulas, J., *HOMER. Odissea. Traducció de Carles Riba*, Bernat Metge, Fundació Bernat Metge, Barcelona, p. 9-18.

Articles en actes de congrés

- Pòrtulas, J. «A propòsit de les reflexions de Josep Palau i Fabre sobre la tragèdia i el tràgic», a: Guerrero, M. (ed.), *Actes del Simposi Internacional Josep Palau i Fabre. L'Alquimista*, Institució de les Lletres Catalanes, Barcelona, p. 165-171.

Altres

- Acadèmic numerari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.
- Membre de l'Aula Carles Riba (UB-IEC).
- Membre del Consell directiu de la Fundació Bernat Metge.
- Membre del Comitè científic del Congrés Internacional Literatura i Exili; organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la URV, del 23 al 25 d'octubre, Tarragona.

Reig Calpe, Montserrat
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

- Mecanismos de representación del pasado y dinámicas de la performance en la Grecia Antigua, FFI2015-68548-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Jesús Carruesco (URV-ICAC)

Publicacions

Capítols de llibre

- Reig, M. «Plató i el teatre de Palau i Fabre», a: Guerrero, M., *Actes del Simposi Internacional Josep Palau i Fabre (1917-2008). L'Alquimista*, Institució de les Lletres Catalanes, Barcelona, p. 173-176.
- Reig, M. «Pròleg a l'edició d'Eurípides de la Bernat Metge», a: Aluja, R., *Medea, Hipòlit d'Eurípides*, Casa dels clàssics, Fundació Bernat Metge, Barcelona, p. 9-18.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Reig, M. «El motiu de l'exili a l'Odissea», en el marc del Congrés Internacional Literatura i Exili; organitzat pel Departament de Filologia Catalana de la URV, del 23 al 25 d'octubre, Tarragona.

Remolà Vallverdú, Josep Anton (URV-MNAT)
Investigador adscrit (R3)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Publicacions

Llibres

- Remolà, J. A. (ed.). *Troballes arqueològiques al teatre romà de Tarragona. Diari de Francesc Carbó (1919)*, Museu Nacional Arqueològic de Tarragona, Tarragona.

Articles en actes de congrés

- Remolà, J. A.; Lasheras, A. «*Ad suburbanum Tarraconis*. Del área portuaria al conjunto eclesiástico del Francolí», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana: noves perspectives (Tarragona, del 21 al 24 novembre de 2018)*, Universitat Rovira i Virgili i Institut d'Estudis Catalans, Tarragona, p. 75-82.
- Remolà, J. A.; Lasheras, A. «Habitat en los *suburbia* portuarios de la Antigüedad tardía: el caso de *Tarraco (Hispania Tarraconensis)*», a: Baldini, I.; Sfamini, C., *Abitare nel Mediterraneo Tardoantico. Atti del II Convegno Internazionale del Centro Interuniversitario di Studi sull'Edilizia abitativa tardoantica nel Mediterraneo*, CISEM (Bologna 2-5 marzo 2016), Edipuglia, Bari, p. 113-122.

Rodà de Llanza, Isabel (UAB)
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- *El marmar de Dertosa*: explotació, ús i distribució del broccatello de Tortosa (també conegut com Jaspí de la Cinta) des d'època antiga, 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez-M.
- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- *El Mármol del Pirineo Aquitano y su uso en la Antigüedad: Red de distribución de los Materiales del Valle de Ossau en territorios Limítrofes*, 2019-2019.
IP: Pilar Lapuente (UniZar-ICAC) i Isabelle Pianet (IRAMAT-CRP2A)
- *El ciclo productivo del marmar en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización*, 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Capítols de llibre

- Rodà, I. «El color de la piel en Roma», a: Marco Simón, F.; Pina Polo, F.; Remesal Rodríguez J. (ed.), *Xenofobia y Racismo en el Mundo Antiguo*, Instrumenta 64, Edicions de la UB, Barcelona, p. 155-173.
- Rodà, I.; Miret-Mestre, M. «Un grand masque à l'ager Tarraconensis (Hispanie citérieure)», a: Porod, B.; Scherrer, P.; Ferlut, A. (ed.), *Akten des 15. Internationalen Kolloquiums zum Provinzialrömischen Kunstschaffen Der Stifter und sein Monument*, Universitat de Graz, Graz (Àustria), p. 366-373.
- Rodà, I. «Errores e incomprensiones en algunos epígrafes romanos de Cataluña», a: Sartori, A.; Gallo, F. (ed.), *L'errore in epigrafia*, Ambrosiana Graecolatina, Milano (Itàlia) p. 129-151.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Rodà, I. «Los primeros usos del mármol en la escultura de Hispania», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispània; organitzat per l'Ajun-

tament de Yecla, el Museu Arqueològic Municipal Cayetano Mergelina i la Universitat de Múrcia, 28 de març, Yecla.

- [Ponència] González Soutelo, S.; Gutiérrez Garcia-M., A.; Rodà, I.; Lapuente, P. «Un busto inédito procedente de Abegondo (A Coruña)», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispània; organitzat per la Universitat de Múrcia i el Museu Arqueològic de Yecla, 28 de març, Yecla.
- [Ponència] Rodà, I. «El retrato de Adriano de los Torrejones)», en el marc de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispània; organitzat per la Universitat de Múrcia i el Museu Arqueològic de Yecla, 30 de març, Yecla.
- [Comunicació] Rodà, I.; Monleón, A.; Rigo, A.; Artigues, P. L. «Una testa ideal inédita en las termas públicas de Caldes de Montbui», en el marc del XVI International Colloquium on Roman Provincial Art; organitzat per l'Institut d'Arqueologia Clàssica de la Universitat de Tübingen, del 9 al 13 d'abril, Tübingen (Alemanya).
- [Presidència i moderació] Rodà, I. Sessió «Craftsmen, Merchants and Elites Abroad», en el marc del XVI International Colloquium on Roman Provincial Art; organitzat per l'Institut d'Arqueologia Clàssica de la Universitat de Tübingen, del 9 al 13 d'abril, Tübingen (Alemanya).
- [Ponència] Beltrán de Heredia, J; Rodà, I. «Elements de l'antiguitat clàssica i tardana a la Catedral de Barcelona: estudi i contextualització», en el marc de la IV Jornada La Basílica de la Santa Creu i Santa Eulàlia: la catedral abans de la catedral; organitzat per la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes, del 2 al 4 de maig, Barcelona.
- [Ponència] Rodà, I. «Programas decorativos en las villae de Hispania Citerior», en el marc del Seminario internacional Programas Ornamentales en las *Villae* de la Hispania Romana; organitzat per la Universitat de Múrcia, del 24 al 26 d'octubre, Yecla.

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Rodà, I. «Roma a la Catedral»; organitzat pels Amics de la Catedral de Tarragona, 18 de gener, Tarragona.
- [Xerrada divulgativa] Rodà, I. «Epigrafia romana a la catedral de Tarragona»; organitzat pels Amics de la Catedral de Tarragona, 16 d'abril, Tarragona.
- [Xerrada divulgativa] Rodà, I. «Bacus, no tan sols el déu del vi», en el marc de la XV edició del Festival Romà Magna Celebratio; organitzat pel Museu de Badalona, 25 d'abril, Badalona.

Docència

- [Conferència] Rodà, I. «L'epigrafia cristiana», en el marc del màster en Història i Patrimoni Cultural de l'Església de Facultat (2018-2019); organitzat per la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes, 8 de gener, Barcelona.
- Codirecció de la tesi doctoral d'Armando Cristilli *La statuaría in marmo da Lucus Feroniae: cronologie, tecniche, contesti e società*, defensada el 24 de maig a la Universitat de Roma II Tor Vergata.
- [Conferència] Rodà, I. «L'imperi romà i la seva influència a Catalunya»; organitzat per l'Aula d'Extensió Universitària de Rubí, 11 de juny, Rubí.
- [Conferència] Rodà, I. «Barcino. La ciutat i els habitants», en el marc del curs Relats Urbans. Teoria i pràctica de l'itinerari històric (2019-2020); organitzat pel MUHBA, 8 d'octubre, Barcelona.

Altres

- Catedràtica emèrita de la UAB (des del mes de setembre).
- Membre acadèmic electe de la Reial Acadèmia Catalana de Bones Lletres de Barcelona.
- Membre avaluador extern de l'Agència per a la Qualitat del Sistema Universitari de Catalunya (AQU).
- Membre del tribunal de la convocatòria del concurs de la càtedra d'Art Antic de la UAM.
- Membre del tribunal de la lectura de tesi de M. de Rocafiguera, *El territori dels ausetans*, llegida a la UB.
- Membre del Comitè Científic de la IX Reunió Internacional d'Escultura Romana a Hispània (Yecla, del 28 al 30 de març).
- Membre del Comitè Científic del V Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Xixón, El poder del agua. Captación y almacenamiento en época romana (Xixón, del 2 al 4 d'abril).
- Membre del Comitè Científic del congrés Tàrraco Biennal.
- Membre del Consell Assessor de la revista *Sàpiens*.
- Membre del Consell Científic de les revistes *Marmora. History and Archaeometry of Marbles and Stones*; *Journal of Roman Archaeology*; *Mélanges de la Casa de Velázquez*; *Archivo Español de Arqueología*; *Historia Antiqua*; *Diadora*; *Quaderni di Archeologia del Veneto*; *Faventia*; *Quarhis*; *Gallaecia*; *Auriga*; *Italica*; *Atlante Tematico*; i *Empúries*.
- Membre del Consell Assessor del *Butlletí Arqueològic* de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense.
- Revisora (*peer-reviewer*) de les revistes *Phoenix*, *Pyrenae*, *Zephyrus* i *JRA*.

Subias Pascual, Eva (URV)
Investigadora adscrita (R4)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental
grecoromana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- ArqPaz: Aplicación de imágenes radar del Satelite PAZ en la detección restos arqueológicos, 2019-2021.
IP: Ignacio Fiz (URV-ICAC)
- El poblament visigòtic a Roses: del Puig Rom a l'assentament del Conjunt de la Ciutadella (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00082), 2018-2021.
IP: Eva Subias (URV-ICAC)
- *Exemplum et spolia*: el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania, HAR2015-64386-C4-1-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Ricardo Mar (URV)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Cuesta, R.; Fiz, I.; Subias, E.; Tuset, F.; de la Iglesia, M. A. «Hydraulic and urban management during Roman times based on GIS and remote sensing analysis (Clunia, Spain)», *Revista d'Arqueologia de Ponent* 29, p. 123-146. Carhus+B / 4.4 (ICDS).

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Subias, E. «Further reflections on the Byzantine fortress at Oxyrhynchus: rural domain, Episcopal Church, monastery and Arabic fort?», en el marc de la trobada Coptic Literature in Context. The Contexts of Coptic Literature; organitzat per la Universitat de Roma La Sapienza, del 25 al 27 de febrer, Roma (Itàlia).
- [Comunicació] Subias, E. «Sobre la danza con crótalos en el Egipto tardoantiguo», en el marc de la trobada Schemata e rituali coreutici tra Antichità e Medioevo; organitzat per la URV i la Universitat de Bologna, 11 de març, Tarragona.
- [Comunicació] Subias, E. ; Puig, A. M.; Codina, D.; Fiz, I. «El jaciment fortificat del Puig Rom a Roses: cronologia i identificació», en el marc del II Congrés de l'Espai Català Transfronterer; organitzat per l'Institut d'Estudis Empordanesos, La Casa dels Països Catalans i l'IEC, del 21 al 22 de març, Laroque-des-Albères (França) i Castelló d'Empúries.

- [Comunicació] Constant, A.; Subías, E.; Puig, A. M.; Codina, D.; Guionova, G; Fiz, I. «Ul-trera i Puig Rom, jaciments arqueològics de alta edat mitjana als dos vessants del Piri-neu mediterrani Chronologie, formes et fonctions», en el marc del Congr s Internacional d'Història i Arqueologia; organitzat per la Universitat C te d'Azur, del 19 al 25 d'octubre de 2019, Roquebrune-sur-Argent. Dept Var (Provenza-Alpes-Costa Azul).

Docència

- Professora de l'assignatura Arqueologia i història de Roma del grau d'Història i Història de l'Art de la URV.
- Professora de les assignatures Dibuix i tècniques de restitució de l'arquitectura, Arqueologia de l'arquitectura i Arqueologia de l'Orient grecoromà del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Altres

- Coordinadora acadèmica del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Personal investigador adscrit (en actiu): R2 (postdoctoral)

Aluja Pérez, Roger
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia de la Mediterrània oriental greco-romana

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Grau, S.; Bosch-Veciana, A.; Aluja, R. «La vida dels filòsofs: el diàleg com a forma de pensament»; organitzat per la Secció de Filosofia de l'Ateneu Barcelonès i La casa dels clàssics, 12 de febrer, Barcelona.
- [Conferència] Grau, S.; García Molsosa, A.; Orriols, M.; Aluja, R. «La prostitució en el món antic», en el marc dels Seminaris a quatre bandes: Pròxim Orient antic i món egeu; organitzat per la Universitat de Barcelona, 18 d'octubre, Barcelona.

Activitats de divulgació i transferència

- [Presentació de llibre] Aluja, R.; Prevosti, A. «La primera traducció al català de la *Metafísica* d'Aristòtil», de M. Candel, 18 de setembre, Llibreria Alibri, Barcelona.

Docència

- Professor de l'assignatura Tradició clàssica del grau de Filologia Clàssica de la Facultat de Filologia de la UB.
- Aluja, R. «Els mites clàssics. Versions, interpretacions i pervivències», curs complet sobre mitologia clàssica; organitzat per l'Acadèmia de La Central, del 6 de febrer al 10 d'abril, Barcelona.

Antolinos Marín, Juan Antonio
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
 (ArPA)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la Península Ibérica desde la Antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.

IP: Virginia García-Entero (UNED)

Publicacions

Capítols de llibre

- Antolinos, J. A.; Soler, B. «Las villas romanas en el sureste peninsular», a: Noguera, J. M. (ed.), *‘Villae’. Vida y producción rural en el Sureste de Hispania*, Museu Arqueològic de Múrcia, Múrcia, p. 60-64.

Articles en actes de congrés

- Guillén-Mondéjar, F.; Antolinos, J. A.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B.; Alías, M. A. «Patrimonio geológico y minero y usos tradicionales de la geodiversidad. Las canteras romanas de travertinos del Cerro de la Almagra (Baños de Mula, Murcia)», a: Mansilla, L.; Mata, J. M. (eds.), *Cuadernos del Museo Geominero* 29, Almadén, p. 1195-1207.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Alías, A.; Antolinos, J. A.; Guillén-Mondéjar, F.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B., «Sitios y paisajes de cantera en el sureste peninsular. Un patrimonio por descubrir», en el marc de la trobada Las canteras históricas y su valor patrimonial. Acciones para su conservación y puesta en valor; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre, Múrcia.
- [Comunicació] Guillén-Mondéjar, F.; Antolinos, J. A.; Matilla, G.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B.; Alías, A. «Patrimonio geológico y minero y usos tradicionales de la geodiversidad. Las canteras romanas de basalto del Cabezo de la Viuda (Cartagena, Murcia)», en el marc del XVIII Congreso Internacional sobre Patrimonio Geológico y Minero. XXII Sesión Científica de la SEDPGYM; organitzat per la SEDPGYM, del 26 al 29 de setembre, Ponferrada.
- [Comunicació] Guillén-Mondéjar, F.; Antolinos, J. A.; Matilla, G.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B.; Alías, A. «Patrimonio geológico y minero y usos tradicionales de la geodiversidad. Las canteras romanas de los Baños de Fortuna (Murcia)», en el marc del XVIII Congreso Internacional sobre Patrimonio Geológico y Minero. XXII Sesión Científica de la SEDPGYM; organitzat per la SEDPGYM, del 26 al 29 de setembre, Ponferrada.

Altres

- [Organització] Soler, B.; Antolinos, J. A.; Zapata, J. A. «Reunión Científica: las canteras históricas y su valor patrimonial. Acciones para su recuperación y puesta en valor»; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre.

Canela Gràcia, Joan
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Protohistòrica

Projectes de recerca

- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00098), 2018-2021.
IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-M.
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela
- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015-67946-C2-2-P), 2016-2019.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El canvi sociocultural a la Cessetània oriental durant la Protohistòria i l'època romano-republicana (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00043), 2018-2021.
IP: Joan Sanmartí (UB)
- La formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica al curs inferior de l'Ebre (s. IX-I aC) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00027), 2018 -2021.
IP: Rafel Jornet (UB)

Docència

- Professor de l'assignatura Arqueologia de la mort del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC).

Cecília Conesa, Francesc
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'investigació, transferència de coneixement i posada en valor de l'antiga capella de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles, Osona) (FASE I), 2019-2020.
 IP: Francesc C. Conesa (Universitat de Cambridge - ICAC), Arnau Garcia Molsosa (ICAC); Jaume Oliver (Ajuntament de Sant Martí de Centelles)
- Archaeology, Remote Sensing and Archaeometry: a multidisciplinary approach to Roman and Late Antiquity landscape and pottery in Mallorca (Balearic Islands) (HAR2017-83335-P), 2018-2021.
 IP: Miguel A. Cau (UB)
- Long-term land use and water management strategies in arid margin landscapes (MarginScapes) (MSCA-IF-794711), 2018-2020.
 IP: Francesc C. Conesa (Universitat de Cambridge - ICAC)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «Remote Sensing and Historical Morphodynamics of Alluvial Plains. The 1909 Indus Flood and the City of Dera Gazhi Khan (Province of Punjab, Pakistan)», *Geosciences* 9(1), p. 21. Scopus, CiteScore: 1.82 (Q2, 73%, General Earth and Planetary Sciences) / 9.4 (ICDS).
- Green, A. S.; Orengo, H. A.; Alam, A.; Garcia Molsosa, A.; Green, L. M.; Conesa, F.; Ranjan, A.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Re-Discovering Ancient Landscapes: Archaeological Survey of Mound Features from Historical Maps in Northwest India and Implications for Investigating the Large-Scale Distribution of Cultural Heritage Sites in South Asia», *Remote Sensing* 11(18), p. 1-26. JCR (ISI), Factor d'impacte: 4.118 (Q1, Remote Sensing); Scopus, CiteScore: 4.89 (Q1, 95%, General Earth and Planetary Sciences) / 10.5 (ICDS).
- Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Combining TanDEM-X with multi-temporal, multi-source satellite data for the reconstruction of the Bronze Age landscapes of the Indus Civilisation», *International Geoscience and Remote Sensing Symposium (IGARSS)* July 2019, p. 4581-4584. Scopus, CiteScore: 0.59 (Q3, 38%, General Earth and Planetary Sciences).

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Orengo, H. A.; Conesa, F.; Garcia Molsosa, A.; Petrie, C. A. «Applications of machine and deep learning for the identification and analysis of archaeological sites at

a continental scale using 40 years of multi-source satellite data», en el marc de la jornada Big Data in Archaeology: Practicalities and Possibilities; organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, del 27 al 28 de març, Cambridge (Regne Unit).

- [Comunicació] Conesa, F.; Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «Multi-temporal and multi-sensor data integration for the machine learning detection of archaeological mounds: perspectives from South Asian archaeology», en el marc del simposi ESA Living Planet Symposium; organitzat per l'ESA i l'Agència Espacial Italiana, del 13 al 17 de maig, Milà (Itàlia).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Combining TanDEM-X with multi-temporal, multi-source satellite data for the reconstruction of the Bronze Age landscapes of the Indus civilisation», en el marc del IGARSS 2019; organitzat per la IEEE Geoscience and Remote Sensing Society i IGARSS, del 8 de juliol al 2 d'agost, Yokohama (Japó).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «New Approaches to the Archaeology of the Indus Civilisation Using TanDEM-X in Combination with Multisensor Multitemporal Satellite Data and Machine Learning», en el marc de la trobada TerraSAR-X. TanDEM-X Science Team Meeting 2019; organitzat per TanDEM, del 21 al 24 d'octubre, Oberpfaffenhofen (Alemanya).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Petrie, C. A. «As above so below: artificial intelligence-based detection and analysis of archaeological sites and features at a continental scale», en el marc de la trobada Artificial Intelligence, Machine Learning and Deep Learning in Archaeology; organitzat per la British School a Roma (BSR) i el centre ESRIN a Itàlia de l'Agència Espacial Europea (ESRIN/ESA), del 7 al 8 de novembre, Roma (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Garcia Molsosa, A.; Conesa, F. «How satellites help us to investigate the past?», en el marc del festival Cambridge Science Festival; organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, 16 de març, Cambridge (Regne Unit).

Docència

- Professor del Seminari Internacional GIS, Remote Sensing and Geoarchaeology; organitzat per la Universitat de Kerala, del 14 al 19 de novembre, Kerala (Índia).

Ciurana Prast, Judit
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.
IP: Arnau Garcia i Judit Ciurana

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Gallego, A.; Ciurana, J. «V Reunió Oikos de Bioarqueologia (2019)», en el marc de la V Reunió Oikos de Bioarqueologia; organitzat per l'Associació Catalana de Bioarqueologia (ACBA) i la Universitat Autònoma de Barcelona, 24 i 24 de maig, Barcelona.

Cortés Vicente, Ada
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Poblament i territori en època romana

Projectes de recerca

- La ciutat romana de Iesso (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00099), 2018-2021.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC)
- *Tabula Imperii Romani- Forma Orbis Romani* on line (TIR-FOR), 2015-2022.
IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Marta Prevosti

Participació en projectes d'altres entitats

- Aprofundiment en el coneixement de la xarxa viària romana a Catalunya. Prospeccions arqueològiques a les vies romanes del Perelló, Lluçanès i Selvanera (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00051), 2018-2021.
IP: Pau de Soto i Ada Cortés (Universitat de Roma La Sapienza - ICAC)

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Cortés, A.; de Soto, P. «Who lived in that Roman house? Computational models applied to the differentiation of typologies of Roman houses», en el marc del congrés CAA 2019: Check Object Integrity; organitzat per l'associació CAA, Computer Applications and Quantitative Methods in Archaeology, del 23 al 27 d'abril, Cracòvia (Polònia).
- [Conferència] Cortés, A. «Progetto Tetrastylon: la Casa a Cortile Tetrastilo», en el marc del congrés L'influenza romana sulla casa greca in Magna Grecia e Sicilia: l'introduzione dell'atrio come spazio centrale a carattere distributivo; organitzat per la Universitat de Roma La Sapienza, 25 de juny, Roma (Itàlia).
- [Conferència] Cortés, A. «Urbanisme i arquitectura domèstica d'un enclavament portuari: el cas d'Empòrion», en el marc del 73è Curs d'Arqueologia d'Empúries; organitzat pel Museu d'Arqueologia de Catalunya - Empúries, 23 de juliol, Sant Martí d'Empúries.

Altres

- [Organització] Cortés, A. Congrés L'influenza romana sulla casa greca in Magna Grecia e Sicilia: l'introduzione dell'atrio come spazio centrale a carattere distributivo; organitzat per la Universitat de Roma La Sapienza, 25 de juny, Roma.

Díaz García, Moisés
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII), 2015-2019.
IP: Josep M. Macias
- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Freres (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100), 2018-2021.
IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC)
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)
- Formes d'ocupació del territori i evolució del poblament a la Cessetània occidental durant la protohistòria (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00095), 2018-2021.
IP: M. Carme Belarte (ICREA-ICAC) i Joan Canela (ICAC)

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Domingo, J.; Bravo, P.; Díaz, M.; Fabregat, R.; Menchon, J.; Roig, J. F.; Ynguanzo, D. «Nuevos elementos de escultura arquitectónica visigótica hallados en Tarragona», a: López, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del IV Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispanica*, Universitat Rovira i Virgili i Institut d'Estudis catalans, Tarragona, p. 105-116.
- Díaz, M. «La importación de ánforas ovoides en la Tarraco republicana», a: García Vargas, E.; de Almeida, R. R.; González Cesteros, H.; Sáez Romero, A. M., *The ovoid amphorae in the Central and Western Mediterranean. Between the last two centuries of the Republic and the early days of the Roman Empire*, Archaeopress, Archaeopress Publishing Ltd, Oxford, p. 367-375.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Díaz, M.; Roig, J. F. «El *suburbium* del Francolí. Resultats de les intervencions arqueològiques a l'avinguda de Vidal i Barraquer i al carrer de Manuel de Falla (Tarragona)», en el marc del cicle de conferències Tribuna d'Arqueologia 2018-2019; organitzat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 13 de febrer, Barcelona.

Garcia Molsosa, Arnau
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo i M. Jesús Ortega
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.
IP: Arnau Garcia i Judit Ciurana

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'investigació, transferència de coneixement i posada en valor de l'antiga capella de Sant Julià de Valldaneu (Sant Martí de Centelles, Osona) (FASE I), 2019-2020.
IP: Francesc C. Conesa (Universitat de Cambridge - ICAC), Arnau Garcia (ICAC) i Jaume Oliver (Ajuntament de Sant Martí de Centelles)
- APAX. Archaeological Project at Abdera and Xanthi, 2015-2019.
IP: Constantina Kallintzi (Servei Arqueològic de Xanthi)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «Remote Sensing and Historical Morphodynamics of Alluvial Plains. The 1909 Indus Flood and the City of Dera Gazhi Khan (Province of Punjab, Pakistan)», *Geosciences* 9(1), p. 21. Scopus, CiteScore: 1.82 (Q2, 73%, General Earth and Planetary Sciences) / 9.4 (ICDS).

- Green, A. S.; Orengo, H. A.; Alam, A.; Garcia Molsosa, A.; Green, L. M.; Conesa, F.; Ranjan, A.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Re-Discovering Ancient Landscapes: Archaeological Survey of Mound Features from Historical Maps in Northwest India and Implications for Investigating the Large-Scale Distribution of Cultural Heritage Sites in South Asia», *Remote Sensing* 11(18), p. 1-26. JCR (ISI), Factor d'impacte: 4.118 (Q1, Remote Sensing); Scopus, CiteScore: 4.89 (Q1, 95%, General Earth and Planetary Sciences) / 10.5 (ICDS).
- Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Combining TanDEM-X with multi-temporal, multi-source satellite data for the reconstruction of the Bronze Age landscapes of the Indus Civilisation», *International Geoscience and Remote Sensing Symposium (IGARSS)* July 2019, p. 4581-4584. Scopus, CiteScore: 0.59 (Q3, 38%, General Earth and Planetary Sciences).
- Orengo, Hèctor A.; Garcia Molsosa, A. «A brave new world for archaeological survey: Automated machine learning-based potsherd detection using high-resolution drone imagery», *Journal of Archaeological Science* 112, p. 105013. JCR (ISI), Factor d'impacte: 3.03 (Q2, Geosciences, Multidisciplinary); Scopus, CiteScore: 3.35 (Q1, 99%, Archeology, arts and humanities); Carhus+A.
- Petrie, C. A.; Orengo, H. A.; Green, A. S.; Walker, J. R.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Knox, J. R.; Sing, R. N. «Mapping Archaeology While Mapping an Empire: Using Historical Maps to Reconstruct Ancient Settlement Landscapes in Modern India and Pakistan», *Geosciences* 9(1), p. 11. Scopus, CiteScore: 1.82 (Q2, 73%, General Earth and Planetary Sciences) / 9.4 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Palet, J. M.; Olmos, P.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Orengo, H. A. «Occupation et anthropisation des espaces de haute montagne dans les vallées de Nuria et Coma de Vaca (Gerona, Espagne): résultats des recherches archéologiques et patrimoniales», a: Deschamps, A.; Costamagno, S.; Milcent, P.-Y.; Pétilion, J.-M.; Renard, C.; Valdeyron, N. (dir.), *La conquête de la montagne : des premières occupation humaines à l'anthropisation du milieu. Actes des congrès nationaux des sociétés historiques et scientifiques*, Éditions du Comité des Travaux Historiques et Scientifiques, Open Edition books, Paris, p. 1-25.

Activitats

Activitats científiques

- [Ponència] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A. «Explotación de recursos y formación de paisajes culturales en los Pirineos orientales (alto Segre y Ter): las ocupaciones de alta montaña desde la perspectiva de la arqueología del paisaje», en el marc del seminari Arqueoloxía en áreas de montaña: últimos desenvolvimientos e retos de futuro na Península Ibérica; organitzat per l'Institut de Ciències del Patrimoni (Incipit) del CSIC, 27 de març, Santiago de Compostela.
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Conesa, F.; Garcia Molsosa, A.; Petrie, C. A. «Applications of machine and deep learning for the identification and analysis of archaeological sites at a continental scale using 40 years of multi-source satellite data», en el marc de la trobada Big Data in Archaeology: Practicalities and Possibilities; organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, 27 i 28 de març, Cambridge (Regne Unit).

- [Comunicació] Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Palet, J. M. «Archaeology of High-Mountain Pastoral Campsites in the High-Pyrenees», en el marc de la trobada SAA 84th Annual Meeting; organitzat per la Society for American Archaeology, del 10 al 14 d'abril de 2019, Albuquerque (EUA).
- [Comunicació] Conesa, F.; Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «Multi-temporal and multi-sensor data integration for the machine learning detection of archaeological mounds: perspectives from South Asian archaeology», en el marc del simposi ESA Living Planet Symposium; organitzat per l'ESA, i l'Agència Espacial Italiana, del 13 al 17 de maig, Milà (Itàlia).
- [Comunicació] Garcia Molsosa, A. «Look below by looking above: contributions of the combination of aerial survey and computational methods for archaeological surveys», en el marc de IberoArchUK 2019; organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, 17 de maig, Cambridge (Regne Unit).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Singh, R. N.; Petrie, C. A. «Combining TanDEM-X with multi-temporal, multi-source satellite data for the reconstruction of the Bronze Age landscapes of the Indus civilisation», en el marc del congrés IGARSS 2019; organitzat per la IEEE Geoscience and Remote Sensing Society i IGARSS, del 8 de juliol al 2 d'agost, Yokohama (Japó).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Pescini, V.; Fossati, M.; Colominas, L.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Euba, I. «Charcoal macro-remains analysis in an integrated landscape research: land-use in a long-term and multidisciplinary perspective (Ter High Mountain Valleys, Eastern Pyrenees, Spain)», en el marc de la trobada 7th International Anthracology Meeting; organitzat per la Universitat de Liverpool, del 2 al 6 de setembre, Liverpool (Regne Unit).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Colominas, L.; Orengo, H. A.; Pescini, V.; Fossati, M. «Land-use and human occupation in Ter high mountain valleys (Eastern Pyrenees, Spain): a long-term and multidisciplinary landscape research», en el marc de la trobada Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Green, A. S.; Petrie, C. A. «New Approaches to the Archaeology of the Indus Civilisation Using TanDEM-X in Combination with Multisensor Multitemporal Satellite Data and Machine Learning», en el marc de la trobada TerraSAR-X. TanDEM-X Science Team Meeting 2019; organitzat per TanDEM, del 21 al 24 d'octubre, Oberpfaffenhofen (Alemanya).
- [Comunicació] Orengo, H. A.; Garcia Molsosa, A.; Conesa, F.; Petrie, C. A. «As above so below: artificial intelligence-based detection and analysis of archaeological sites and features at a continental scale», en el marc de la trobada Artificial Intelligence, Machine Learning and Deep Learning in Archaeology; organitzat per la British School a Roma (BSR) i el centre ESRIN a Itàlia de l'Agència Espacial Europea (ESRIN/ESA), 7 i 8 de novembre, Roma (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Xerrada divulgativa] Garcia Molsosa, A.; Conesa, F. «How satellites help us to investigate the past?», en el marc del festival Cambridge Science Festival; organitzat pel McDonald Institute for Archaeological Research, 16 de març, Cambridge (Regne Unit).

Docència

- Professor del seminari internacional GIS, Remote Sensing and Geoarchaeology; organitzat per la Universitat de Kerala, del 14 al 19 de novembre, Kerala (Índia).
- Professor del seminari Seminar for future undergraduate students; organitzat per la Peterhouse Archaeology Summer School del McDonald Institute for Archaeological Research, Cambridge (Regne Unit).

Huguet Enguita, Esperança
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria), 2016-2020.
IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet, Miquel Rosselló

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Huguet, E. «Una mostra de col·lapse urbà a València al segle III dC: les ceràmiques del carrer del Mar, núm. 19 (València, Espanya)», *Saguntum* 51, p. 197-214. Scopus, CiteScore: 0.0 (Q4, 3%, Archeology, arts and humanities); Carhus+D / 10.0 (ICDS).

Llibres

- Huguet, E; Ribera, A. (eds.). *En temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València.

Capítols de llibre

- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «València la Vella», a: Huguet, E.; Ribera, A., *El temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 97-103.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «València la Vella. Un yacimiento todavía por descubrir», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 97-104.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Economía productiva i comerç», a: Huguet, E.; Ribera, A., *El temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 177-183.
- Huguet, E.; Macias, J. M.; Rodríguez, F.; Rosselló, M. «Economía productiva, sociedad y comercio», a: Huguet, E.; Ribera, A., *En tiempos de los visigodos en el territorio de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 177-184.

Articles en actes de congrés

- Huguet, E.; Arasa, F. «Cerámicas de uso culinario y comensalidad en una domus de la ciudad de Lesera (Forcall, Castellón)», a: Coll, J., *Opera Fictiles. Estudios transversales sobre cerámicas antiguas de la Península Ibérica*, La Ergastula ediciones, Madrid, p. 249-262.

- Huguet, E.; Asón, I.; Carrera, J. C. «Una deposición ritual de época flavia en el ager saguntino», a: Coll, J., *Opera Fictiles. Estudios Transversales sobre cerámicas antiguas en la Península Ibérica*, La Ergastula ediciones, Madrid, p. 109-120.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Ribera, A.; Escrivà, I.; Escrivà, V.; Macias, J. M.; Rosselló, M. «Los *spolia* en la formación del nuevo paisaje urbano en torno a *Valentia* y *Edeta* durante los siglos VI al VIII», en el marc del congrés internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la URV, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Comunicació] Huguet, E.; Rosselló, M. «València la Vella (Riba-roja de Túria) i els cursos d'Arqueologia Cristiana i Visigoda. Un projecte d'excavació, formació i posada en valor», en el marc de les VIII Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana; organitzat per la Secció d'Arqueologia del Col·legi de Llicenciats en Filosofia i Lletres de València, 13 de desembre, València.
- [Conferència] Huguet, E. «En temps de visigots al territori de València», en el marc de la inauguració de l'exposició En temps de visigots al territori de València; organitzat pel Museu de Prehistòria de València, 18 de desembre, València.

Activitats de divulgació i transferència

- [Comissariat d'exposició] Huguet, E.; Macias, J. M.; Ribera, A. «En temps dels visigots al territori de València»; organitzat pel Museu de Prehistòria de València, del 18 de desembre de 2019 al 28 de juny de 2020, València.

Mateo Corredor, Daniel (UA)
 Investigador postdoctoral adscrit (R2)
 Equip de recerca: Alimentació, economia i comerç al món antic
 (Aecm)

Projectes de recerca

- *Figlinae Hispanae* (FIGHISP). Catálogo en red de las alfarerías hispanorromanas y estudio de la comercialización de sus productos, PGC2018-099843-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2023.

IP: Ramon Járrega

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Mateo, D. «Epigrafía anfórica grecolatina de la antigua Baria (Villaricos, Almería)», *Hispania Antiqua. Revista de Historia Antigua* 43, p. 103-152. Carhus+C / 10 (ICDS).
- Mateo, D.; Pastor, M. «La desigualdad entre hombres y mujeres en la antigua Roma: un estudio sobre sus concepciones y conocimiento en el alumnado de Historia», *Cuadernos de Arqueología de la Universidad de Navarra* 28, p. 1-20. Carhus+D / 6.4 (ICDS).
- Pastor, M.; Mateo, D. «Trabajo y roles de género durante la Prehistoria. Un estudio sobre su percepción en el alumnado de Historia», *Panta Rei* 2019, p. 37-53. / 9.9 (ICDS).

Capítols de llibre

- Mateo, D. «Tráfico comercial de Lucentum y su entorno durante el periodo tardorrepublicano y augusteo», a: Coll, J. (coord.), *Opera fictiles. Estudios transversales sobre cerámicas antiguas de la península ibérica*, Monografías Ex Officina Hispana 4, Ediciones La Ergástula, Madrid, p. 233-248.
- Mateo, D.; Molina, J. «Ovoid amphorae in Hispania Citerior/Tarraconensis: consumption contexts and main trade areas», a: García, E.; Almeida, R. R.; González, H.; Sáez, A. M. (eds.), *The Ovoid Amphorae in the Central and Western Mediterranean. Between the last two centuries of the Republic and the early days of the Roman Empire*, Roman and Late Antique Mediterranean Pottery 13, Archaeopress, Oxford, p. 346-366.
- Pastor, M.; Mateo, D. «¿Cazadores y recolectoras? Prehistoria y roles de género desde la opinión del estudiantado de Historia», a: Roig-Vila, R. (coord.), Antolí, J. M.; Lledó, A.; Pellín, N. (eds.), *Redes-Innovaestic 2019. Libro de actas*, Universitat d'Alacant, Alacant, p. 223-224.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Mateo, D.; Gavini, V.; Molina, J. «Il carico del relitto della Mariposa E - Alghero, Italia», en el marc del congrés VI Convegno nazionale di archeologia subacquea; organitzat per Beni Culturali della Regione Siciliana / Parco archeologico di Naxos e Taormina, del 10 al 12 d'octubre, Taormina (Itàlia).

- [Comunicació] Álvarez, J. F.; Mateo, D.; Bujalance, R. «Santa Pola. Una aproximación arqueológica a la historia antigua y medieval de una ciudad portuaria», en el marc del congrés III Congreso de Patrimonio Histórico-cultural del Vinalopó: Comercio y Comunicaciones en el Corredor del Vinalopó; organitzat per l'Ajuntament d'Elda, del 15 al 17 de novembre, Elda.
- [Comunicació] Álvarez, J. F.; Mateo, D.; Molina Vdal, J. «Portus Ilicitanus. Proyecto de excavación arqueológica y puesta en valor», en el marc de les VIII Jornades d'Arqueologia de la Comunitat Valenciana; organitzat pel Col·legi de Doctors i Llicenciats de València, Castelló i Alacant, del 13 al 15 de desembre, València.

Matteazzi, Michele
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Santa Marta Project, 2017-2019.
IP: Stefano Campana (Universitat de Siena) i Emanuele Vaccaro (Universitat de Trento)
- Philosophiana Project.
IP: Emanuele Vaccaro (Universitat de Trento) i F. G. La Torre (Universitat de Messina)
- Roman Alps Project.
IP: Emanuele Vaccaro (Universitat de Trento)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Marchi, A. R.; Matteazzi, M.; Serchia, I. «Il sistema di smaltimento delle acque a Parma in epoca romana: nuovi dati dallo scavo di via del Conservatorio», *Antichità Altoadriatiche* 87, p. 225-236.

Llibres

- Matteazzi, M. *Il paesaggio trasformato. La pianura a sud di Padova tra Romanizzazione e Tarda Antichità*, International Series, British Archaeological Reports, Oxford.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Matteazzi, M. «Tra Retia e Venetia: definizione, costruzione ed evoluzione del paesaggio rurale Alto Vicentino tra seconda età del Ferro e Altomedioevo», en el marc de la conferència internacional Land Experience in Antiquity. Costruire. Ridefinire. Abitare; organitzat per la Universitat de Roma, del 15 al 17 de maig, Roma (Itàlia).

Docència

- Curs «Estudi, catalogació i disseny de materials ceràmics de l'època romana» per al grau de Patrimoni Cultural (50 h).
- «Vies romanes» (4h), en el marc del Curs d'Arqueologia Clàssica del prof. E. Vaccaro, del grau de Patrimoni Cultural.

Altres

- Director tècnic del laboratori d'Arqueologia Clàssica del Departament de Lletres i Filosofia de la Universitat de Trento (Itàlia).

Muñoz Melgar, Andreu (MBT)
Investigador postdoctoral asdcrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- TarrACrO-Polis: un viatge científic de 2.000 anys de història (FCT-18-13482), 2019-2020.
IP: Josep M. Macias
- Excavacions a l'entorn de la catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00102), 2018-2021.
IP: Andreu Muñoz (MBT-ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya - ICAC)
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Muñoz, A.; Gómez Pallarès, J.; Armentano, N. «Avances en el estudio de la arqueta-osario dedicada al obispo Cipriano de Tarragona. Estudio de los restos antropológicos y su interpretación en contexto», *Archivo Español de Arqueología* 92, p. 271-286.

Articles en actes de congrés

- Godoy, C.; Muñoz, A. «La basílica del anfiteatro, el Oracional de Verona y el culto a los mártires Fructuoso, Augurio y Eulogio en la Tarragona del siglo VII», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic / VII Reunió d'Arqueologia cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives*, Tarragona Biennal, URV i IEC, Tarragona.
- López Vilar, J.; Muñoz, A. «L'arqueologia cristiana de Tarragona. Balanç dels darrers 25 anys (1993-2018)», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic / VII Reunió d'Arqueologia cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i IEC, Tarragona, p. 35-48.

Activitats

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Macias, J. M.; Fortuny, K.; Muñoz, A.; Rodríguez, F.; Teixell, I. «Visita comentada a les estructures romanes del Museu Bíblic Tarraconense», en el marc del Festival Tarraco Viva 2019, 11 de maig, Tarragona.

Docència

- Professor del curs Simbologia i patrimoni paleocristià a Catalunya; organitzat pel Sindicat Associació Mestres de Religió de Catalunya (AMRC).
- Professor del curs Didàctica i Patrimoni: l'acròpolis eclesiàstica de Tarragona; organitzat per l'Institut Superior de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona.

Padrós Gómez, Carles
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- L'Ausetania romana abans de la fundació d'Auso (ARFA) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00094), 2018-2021.
IP: Antoni Naco (ICREA-UdG)
- Puig Ciutat, descripció i anàlisi d'una destrucció i el seu context al món romà tardorèpublicà (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00089), 2018-2021.
IP: Eduard Ble Gimeno (ICAC)
- Espacios de integración en la Roma republicana: el NE de la Hispania Citerior (133-72 a.C.) (PGC2018-098991-B-I00), 2015-2021.
IP: Toni Naco del Hoyo (ICREA-UdG)

Publicacions

Articles en revistes indexades

- Sabaté, V.; Pujol, A.; Padrós, C. «Una nueva fusayola con inscripción ibérica procedente de Puig Ciutat (Oristà, Barcelona)», *Palaeohispanica. revista sobre lenguas y culturas de la Hispania antigua* 19, p. 197-210. Carhus+D / 9.7 (ICDS).

Capítols de llibre

- Padrós, C.; Pujol, À.; Sala, R.; Tamba, R. «Puig Ciutat (Cataluña). Localización, excavación y museización de un *castellum* romano republicano en el nordeste peninsular», a: Bellón, J. P.; Rueda, C.; Vallori, B., *Accampamenti, guarnigioni e assedi durante la Seconda Guerra Punica e la conquista romana (secoli III-I aC): prospettive archeologiche*, Quasar, Roma, p. 83-96.
- Pujol, À.; Fernández-Götz, M.; Sala, R.; Padrós, C.; Ble, E.; Tamba, R.; Rubio-Campillo, X. «Romans against Romans: The destruction of Puig Ciutat (Catalonia, Spain) and Caesar's campaign in Ilerda (49 BC)», a: Fitzpatrick, A. P.; Haselgrove, C. (eds.), *Julius Caesar's Battle for Gaul. New Archaeological Perspectives*, Oxbow Books, Oxford, p. 227-240.

Activitats

Activitats científiques

- [Organització] V Seminari Internacional Paleogenètica i Arqueologia a Debat; organitzat per l'Associació Cultural del Camp de les Lloses, 12 de desembre, Tona.

Perna, Simona

Investigadora postdoctoral adscrita (R2)

Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques (ArPA)

Projectes de recerca

- El mensaje del mármol: Prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del imperio romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania, PGC2018-099851-A-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Anna Gutiérrez García-M.

Participació en projectes d'altres entitats

- Art Networks: interaction and artisans mobility in stone-based crafts in the Roman Period, 2019-2020.
IP: Simona Perna
- Mille Genera Marmoris. The aesthetics of marble decoration in Roman public buildings and bath complexes, 2017-2019.
IP: Simona Perna
- Alabaster. Quarrying and trade in the Roman World, 2014-2019.
IP: S. J. Barker (Ludwig-Maximilian University) i Simona Perna

Publicacions

Articles en altres revistes

- Perna, S. «Elementi di arredo lapideo da interno ed esterno a Iasos», *Bollettino Iasos di Caria* 25, p. 11-16.

Articles en actes de congrés

- Perna, S. «The social value of funerary art. Burial practices and tomb owners in the provinces of the Roman empire», a: Porod, B.; Scherrer, P. (eds.), *Benefactors, Dedicants and Tomb Owners. Society, Iconography and Chronology. Proceedings of the XV Colloquium on Roman Provincial Art*, Schild von Steier Beihefte, Graz, p. 284-297.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Perna, S. «Art Networks and Craftsmen Mobility. Towards a Network Model of Foreign Artisans and their Impact on Early Imperial Provincial Art», en el marc del col·loqui internacional People Abroad. XVI. International Colloquium on Roman Provincial Art; organitzat per l'Institut d'Arqueologia Clàssica de Tübingen (Alemanya), del 9 al 13 abril, Tübingen (Alemanya).
- [Comunicació] Perna, S.; Barker, S. Prochaska, W. «Fluid Analysis and Icp-MS Analysis for Determining Alabaster Provenance», en el marc de la trobada «Alabaster: an interdisciplinary workshop on the sources and uses of calcitealabaster across archaeological

contexts»; organitzat pel Norwegian Institute in Rome i la Universitat d'Olso, 9 de maig, Roma (Itàlia).

- [Comunicació] Perna, S.; Barker, S. «Uses and Symbolism of Calcite Alabaster from Antiquity to The Renaissance», en el marc la trobada «Alabaster: an interdisciplinary workshop on the sources and uses of calcitealabaster across archaeological contexts»; organitzat pel Norwegian Institute in Rome i la Universitat d'Olso, 9 de maig, Roma (Itàlia).
- [Comunicació] Perna, S.; Barker, S.; Villa, I. M. «Ancient Alabaster, New Provenance Methods and Quarry Data», en el marc la trobada «Alabaster: an interdisciplinary workshop on the sources and uses of calcitealabaster across archaeological contexts»; organitzat pel Norwegian Institute in Rome i la Universitat d'Olso, 10 de maig, Roma (Itàlia).
- [Conferència] Perna, S; Barker, S. «International Workshop», en el marc de la trobada «Alabaster: an interdisciplinary workshop on the sources and uses of calcitealabaster across archaeological contexts»; organitzat pel Norwegian Institute in Rome i la Universitat d'Olso, 10 de maig, Roma (Itàlia).

Ravotto, Alessandro
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Ravotto, A. «La primera muralla de Barcelona, entre Urbanitas y Securitas», *Castellum* 4, p. 44-51.
- Ravotto, A. «Le mura di Barcellona tra tarda antichità e alto medioevo: dati archeologici», *Temporis Signa. Archeologia della tarda antichità e del medioevo* (2017) 12, p. 253-268.

Activitats

Activitats científiques

- [Pòster] Turcanu, D.; Ravotto, A.; Ion, R.-M., Tincu, S. «Ancient and Medieval monuments from Romania and Spain as an opportunity for transdisciplinarity. Methodological and scientific aspects», en el marc de la trobada SAA 84th Annual Meeting; organitzat per la Societat Americana d'Arqueologia (EUA), del 10 al 14 d'abril, Albuquerque (EUA).
- [Pòster] Turcanu, D.; Ravotto, A.; Tincu, S.; Schroder, V.; Ion, R.-M. «The importance of geoarchaeology to deepen the knowledge of ancient monuments: sustainable research and development. Cases studies from Basarabi, Adamclisi, Lower Silvas (Romania) and Barcelona (Spain)», en el marc de la trobada GAMB19 - GeoArchaeological Meeting. Soils as records of Past and Present: the geoarchaeological approach; organitzat per Office du Patrimoine et de l'Archéologie Neuchâtel, Flemish Land Agency, Raakvlak: Intermunicipal Heritage Service for Bruges and the Ommeland Region, 6 i 7 de novembre, Bruges (Bèlgica).

Docència

- Professor de l'assignatura Introducció a l'arqueologia del grau de Ciències de l'Antiguitat de la UAB.

Riera Rullan, Mateu
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

Participació en projectes d'altres entitats

- Projecte d'excavació, consolidació, adequació i preparació per a les visites del Jaciment de l'Antiguitat Tardana de Son Peretó de Manacor, 2016-2020.
IP: Mateu Riera (UAB-FAGHE-ICAC)
- Recuperació, consolidació i museïtzació del monestir bizantí de Cabrera, 2016-2020.
IP: Mateu Riera (UAB-FAGHE-ICAC) i Magdalena Riera Frau

Publicacions

Articles en altres revistes

- Ruiz, J. I.; Román, J. M.; Riera Rullan, M. «La placa cerámica decorada de época tardoantigua del Museo de Historia de Manacor (Mallorca - Islas Baleares)», *Bolleti de la Societat Arqueològica Luliana* 75, p. 43-63.

Capítols de llibre

- Riera Rullan, M. «Las Islas Baleares de los siglos V al VIII d. C. Algunos datos nuevos aportados por la arqueología del siglo XXI», a: Huguet, E., Ribera A. V. (coords.), *En tiempos de los visigodos en el territorio de Valencia*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 164-169.
- Riera Rullan, M. «Les Illes Balears dels segles V a VIII dc. Algunes noves dades aportades per l'arqueologia del segle XXI», a: Huguet, E., Ribera A. V. (coords.), *En temps dels visigots al territori de València*, Museu de Prehistòria de València, València, p. 164-169.

Articles en actes de congrés

- Riera Rullan, M.; Cau, M. A.; Salas, M. «Noves dades sobre la cronologia dels baptisteris i del Sector Sud de Son Peretó (Mallorca - Illes Balears)», a: López Vilar, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat tardana. Noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i IEC, Tarragona, p. 323-333.

Activitats

Activitats científiques

- [Pòster] Riera, M.; Cau, M. A. «Cerámicas de finales del siglo VII y del siglo VIII de Son Peretó (Mallorca - Illes Balears)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.
- [Pòster] Riera, M.; Riera, M.; Cau, M. A. «Cerámicas de los siglos VII y VIII del Pla de ses Figueres (isla de Cabrera- Illes Balears)», en el marc del congrés internacional LRCW7. 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware; organitzat per l'ICAC, l'ERAAUB i l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, del 15 al 19 d'octubre, València, Riba-roja de Túria i Alacant.

Activitats de divulgació i transferència

- [Visita guiada] Riera, M.; Alapont, Ll. «Jornada de portes obertes al jaciment arqueològic de Son Peretó», en el marc de les activitats entorn el jaciment arqueològic de Son Peretó; organitzat pel Museu d'Història de Manacor, 20 de juny, Manacor.

Docència

- Professor de les assignatures Anàlisi i estudi dels materials arqueològics i Arqueologia medieval del grau d'Arqueologia de la UAB.
- Professor del Curs pràctic d'arqueologia cristiana: la basílica de Son Peretó de Manacor; organitzat per la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de Barcelona - Ateneu Universitari Sant Pacià.
- Professor de l'assignatura El monaquisme antic i el cristianisme tardoantic a la Tarraconesa del màster en Història i Patrimoni cultural de l'Església de la Facultat Antoni Gaudí d'Història, Arqueologia i Arts Cristianes de Barcelona - Ateneu Universitari Sant Pacià.
- Professor de l'assignatura Arqueologia de la conquesta a l'Antiguitat i a l'Edat Mitjana del màster en Prehistòria, Antiguitat i Edat Mitjana de la UAB.

Roig Pérez, Josep Francesc
Investigador postdoctoral adscrit (R2)
Equip de recerca: Arqueologia Cristiana i de l'Antiguitat Tardana

Projectes de recerca

- El port de *Tarraco* a la desembocadura del riu Francolí (segles VII-VIII), 2015-2019.
IP: Josep M. Macias
- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarracense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015-64392-C4-2-P), 2016-2019.
IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV-ICAC)

Publicacions

Articles revistes indexades

- Roig, J. F.; Moros, J. «L'atelier de production d'amphores et de céramiques d'époque romaine d'El Vila-sec (Alcover, Tarragona, Catalunya)», *Revue Arqueologique de Narbonnaise* 50-51 (2017-2018), p. 257-274. Carhus+D / 6.5 (ICDS).

Articles en actes de congrés

- Domingo, J.; Bravo, P.; Díaz, M.; Fabregat, R.; Menchon, J.; Roig, J. F.; Ynguanzo, D. «Nuevos elementos de escultura arquitectónica visigótica hallados en Tarragona», a: López, J. (ed.), *Tarraco Biennal. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic. VII Reunió d'Arqueologia cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives*, Tarraco Biennal, URV i IEC, Tarragona, p. 105-116.

Activitats

Activitats científiques

- [Conferència] Díaz, M.; Roig, J. F. «El *suburbium* del Francolí. Resultats de les intervencions arqueològiques a l'avinguda de Vidal i Barraquer i al carrer de Manuel de Falla (Tarragona)», en el marc del cicle de conferències Tribuna d'Arqueologia 2018-2019; organitzat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 13 de febrer, Barcelona.

Soler Huertas, Begoña
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Arqueometria i Produccions Artístiques
(ArPA)

Projectes de recerca

- *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis (I+D HAR2015-65319-P), 2016-2019.
IP: Diana Gorostidi (URV-ICAC)

Participació en projectes d'altres entitats

- El ciclo productivo del *marmor* en la península ibérica desde la antigüedad: extracción, elaboración, comercialización, usos, reutilización, reelaboración y amortización, 2019-2020.
IP: Virginia García-Entero (UNED)
- Paisaje Cultural de Formentera. Estudio de las dinámicas de explotación y uso de la piedra a lo largo de la historia, 2019-2019.
IP: Anna Artina (investigadora independent)
- *Exemplum et spolia*: el legado monumental de las capitales provinciales romanas en Hispania, HAR2015-64386-C4-1-P (MINECO/FEDER, UE), 2016-2019.
IP: Ricardo Mar (URV)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Martínez, A.; Martínez, V.; Soler, B. «Un brasero epigrafiado en el Museo Arqueológico de Lorca (Murcia)», *Alberca* 17, p. 93-110.

Capítols de llibre

- Soler, B. «La pars urbana en las villas romanas del sureste. Arquitectura y decoración», a: Noguera, J. M. (ed.), *Villae. Vida y producción rural en el Sureste de Hispania*, Museu Arqueològic de Múrcia, Múrcia, p. 66-73.
- Antolinos, J. A.; Soler, B. «Las villas romanas en el sureste peninsular», a: Noguera, J. M. (ed.), *Villae. Vida y producción rural en el Sureste de Hispania*, Museu Arqueològic de Múrcia, Múrcia, p. 60-64.
- Soler, B. «Canteras históricas de la Región de Murcia. Balance y perspectivas de futuro», a: Álvarez, E.; Baltuille, J. M.; Utrero, M. A. (eds.), *Espacios de Canteras Históricas*, Recursos minerales, Instituto Geológico y Minero de España (IGME), Madrid, p. 59-65.

Articles en actes de congrés

- Guillén-Mondéjar, F.; Antolinos, J. A.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B.; Alías, M. A. «Patrimonio geológico y minero y usos tradicionales de la geodiversidad. Las canteras romanas de travertinos del Cerro de la Almagra (Baños de Mula, Murcia)», a: Mansilla, L.; Mata, J. M. (eds.), *Cuadernos del Museo Geominero* 29, Almadén, p. 1195-1207.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Noguera, J. M.; Madrid, M. J.; Velasco, V.; Soler, B. «Spolia en Carthago Nova. Re-uso y resiliencia urbana en la ciudad del alto Imperio», en el marc del congrés internacional *Exemplum et Spolia*. La reutilització arquitectònica en la transformació del paisatge urbà de les ciutats històriques; organitzat per l'Institut d'Arqueologia de Mèrida (CSIC), la URV, la Universitat de Còrdova i la Universitat de Múrcia, del 26 al 28 de juny, Mèrida.
- [Ponència] Soler, B. «Las canteras históricas de La Puebla de Mula y el empleo del travertino rojo durante la Antigüedad», en el marc de la trobada Las canteras históricas y su valor patrimonial. Acciones para su conservación y puesta en valor; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre, Múrcia.
- [Ponència] Alías, A.; Antolinos, J. A.; Guillén-Mondéjar, F.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B. «Sitios y paisajes de cantera en el sureste peninsular. Un patrimonio por descubrir», en el marc de la trobada Las canteras históricas y su valor patrimonial. Acciones para su conservación y puesta en valor; organitzat per l'ICAC i la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre, Múrcia.
- [Comunicació] Guillén-Mondéjar, F.; Antolinos, J. A.; Matilla, G.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B.; Alías, A. «Patrimonio geológico y minero y usos tradicionales de la geodiversidad. Las canteras romanas de basalto del Cabezo de la Viuda (Cartagena, Murcia)», en el marc del XVIII Congreso Internacional sobre Patrimonio Geológico y Minero. XXII Sesión Científica de la SEDPGYM; organitzat per la SEDPGYM, del 26 al 29 de setembre, Ponferrada.
- [Comunicació] Guillén-Mondéjar, F.; Antolinos, J. A.; Matilla, G.; Noguera, J. M.; Rosillo, J. F.; Soler, B.; Alías, A. «Patrimonio geológico y minero y usos tradicionales de la geodiversidad. Las canteras romanas de los Baños de Fortuna (Murcia)», en el marc del XVIII Congreso Internacional sobre Patrimonio Geológico y Minero. XXII Sesión Científica de la SEDPGYM; organitzat per la SEDPGYM, del 26 al 29 de setembre, Ponferrada.
- [Ponència] Noguera, J. M.; Ruiz, L.; Soler, B. «El programa ornamental marmóreo de la villa de Los Torrejones (Yecla, Murcia)», en el marc del Seminario Internacional Programas ornamentales en las villae de la Hispania romana; organitzat per la Universitat Internacional del Mar (Universitat de Múrcia), del 24 al 26 d'octubre, Yecla (Múrcia).
- [Ponència] Soler, B. «El significado del color. A propósito de algunos *marmora* policromos originarios del sur de Hispania», en el marc de la Reunió Internacional *Barcino-Tarraco-Roma*. Poder i prestigi en marbre; organitzat per l'ICAC, la URV i el MUHBA, del 21 al 23 de novembre, Barcelona.
- [Ponència] Noguera, J. M.; Madrid, M. J.; Vizcaino, J.; García-Aboal, V.; Velasco, V.; Soler, B. «Spolia y resiliencia urbana: el paradigma de Carthago Nova (siglos I a.C.-VII d.C.)», en el marc de la reunió científica *Spolia in urbe et agro*. El ocaso de la arquitectura y ur-

banismo romanos en la fachada mediterránea peninsular; organitzat per la Universitat de València, 28 de novembre, València.

Activitats de divulgació i transferència

- [Assessorament] Gutiérrez García-M., A.; Soler, B. Participació en la constitució de la Mesa interdisciplinària sobre Pedra Natural i Pedreres Històriques; organitzat per l'Institut Geològic i Miner d'Espanya (IGME), 8 d'abril, Madrid.

Altres

- [Organització] Soler, B.; Antolinos, J. A.; Zapata, J. A. Organització de la reunió científica Las Canteras Históricas y su valor patrimonial. Acciones para su recuperación y puesta en valor; organitzat per l'ICAC i la Facultat de Lletres de la Universitat de Múrcia, del 19 al 21 de setembre.
- Organització de Noguera, J. M.; Ruiz, L.; Soler, B. «Seminario Internacional: Programas ornamentales en las villae de la Hispania romana», Universitat Internacional del Mar, Universitat de Múrcia. del 24 al 26 d'octubre, Yecla (Múrcia).

Terrado Ortuño, Patricia
Investigadora postdoctoral adscrita (R2)
Equip de recerca: Seminari de Topografia antiga (SETOPANT)

Publicacions

Articles en altres revistes

- Gutiérrez García-M., A.; López Vilar, J.; Martí, G.; Terrado, P. «Evidències de dues antigues infraestructures portuàries: els embarcadors de la Roca Plana i del Miracle a Tarragona», *Butlletí Arqueològic* 41, p. 127-142.

Llibres

- Terrado, P. *El puerto de Tarraco en época romana. Fuentes, arqueología e historiografía (s. II aC - III dC)*, Port de Tarragona, Tarragona.

Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Lasheras, A.; Macias, J. M.; Salomon, F.; Strutt, K.; Terrado, P. «Urban evolution of the harbour area of Tarraco: a proposal based upon the evidence of geophysics, geoarchaeology and excavation», en el marc de la trobada Roman Ports in Time and Space: Reflections upon Issues raised by the PortusLimen Project; organitzat per la British School a Roma, 29 i 30 de gener, Roma (Itàlia).

Activitats de divulgació i transferència

- [Presentació de llibre] Terrado, P. Presentació del llibre de Terrado, P. *El puerto de Tarraco en época romana. Fuentes, arqueología e historiografía (s. II aC - III dC)*; organitzat pel Port de Tarragona, 2 d'octubre, Tarragona.

Docència

- Professora de l'assignatura Mòdul II. La Tàrraco romana, del curs interuniversitari Ethe-ria. 1a edició. Patrimoni de la Humanitat; organitzat per la Xarxa Vives d'Universitats, la Universitat Jaume I i la URV, Lleida, Andorra i Barcelona.

Personal investigador adscrit (en actiu): R1 (predoctoral)

Polonio Alamo, Tania
Investigadora predoctoral adscrita (R1)
Equip de recerca: Arqueologia del Paisatge (GIAP)

Projectes de recerca

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo, PGC2018-093734-B-I00 (MCIU/AEI/FEDER, UE), 2019-2021.
IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo
- Espais agraris i ocupació del territori a la plana de l'Empordà: arqueologia d'un paisatge cultural (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00097), 2018-2021.
IP: Hèctor A. Orengo i M. Jesús Ortega
- Rere les passes de la transhumància a l'antiguitat: estudi de les pràctiques ramaderes i dels paisatges culturals als Pirineus Orientals a través de l'arqueozoologia, 2017-2020.
IP: Lúdia Colominas
- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00101), 2018-2021.
IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas
- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018-2021.
IP: Arnau Garcia i Judit Ciurana

Publicacions

Articles en actes de congrés

- Palet, J. M.; Olmos, P.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Orengo, H. A. «Occupation et anthropisation des espaces de haute montagne dans les vallées de Nuria et Coma de Vaca (Gerona, Espagne) : résultats des recherches archéologiques et patrimoniales», a: Descamps, A.; Costamagno, S.; Milcent, P.-Y.; Pétillon, J.-M.; Renard, C.; Valdeyron, N. (dir.), *La conquête de la montagne : des premières occupation humaines à l'anthropisation du mi-*

lieu. Actes des congrès nationaux des sociétés historiques et scientifiques, Éditions du Comité des Travaux Historiques et Scientifiques, Open Edition Books, Paris, p. 1-25.

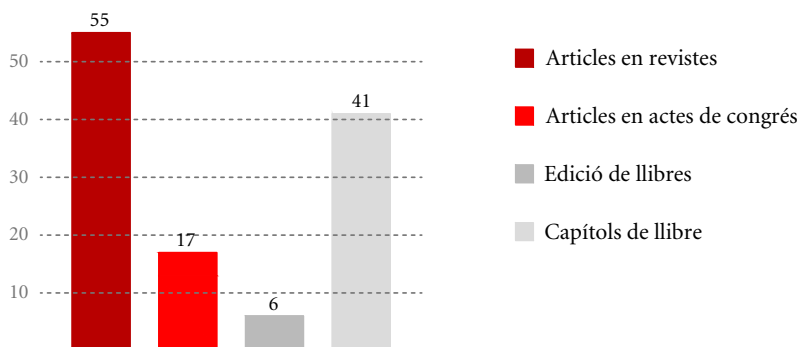
Activitats

Activitats científiques

- [Comunicació] Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Palet, J. M. «Archaeology of High-Mountain Pastoral Campsites in the High-Pyrenees», en el marc de la trobada SAA 84th Annual Meeting; organitzat per la Societat Americana d'Arqueologia (EUA), del 10 al 14 d'abril, Albuquerque (EUA).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Garcia Molsosa, A.; Polonio, T.; Colominas, L.; Orengo, H. A.; Pescini, V.; Fossati, M. «Land-use and human occupation in Ter high mountain valleys (Eastern Pyrenees, Spain): a long-term and multidisciplinary landscape research», en el marc de la reunió internacional Beyond Paradigms. 25th Annual Meeting of the European Association of Archaeologists (EAA 2019); organitzat per l'Associació Europea d'Arqueòlegs (EAA), del 4 al 7 de setembre, Berna (Suïssa).
- [Comunicació] Palet, J. M.; Pescini, V.; Fossati, M.; Colominas, L.; Garcia Molsosa, A.; Orengo, H. A.; Polonio, T.; Euba, I. «Charcoal macro-remains analysis in an integrated landscape research: land-use in a long-term and multidisciplinary perspective (Ter High Mountain Valleys, Eastern Pyrenees, Spain)», en el marc de la reunió internacional 7th International Anthracology Meeting; organitzat per per la Universitat de Liverpool, del 2 al 6 de setembre, Liverpool (Regne Unit).

Resum de publicacions

Publicacions del personal investigador de l'ICAC

Distribució dels articles en revistes

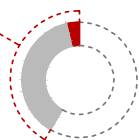

Articles indexats:	32	58,2 %
Altres articles:	23	41,8 %
Total:	55	100 %

Distribució dels articles indexats

JCR, Scopus C+A:	23	71,9 %	(41,8 % del total d'articles en revistes)
Carthus+B, C i D:	9	28,1 %	(16,4 % del total d'articles en revistes)
Total:	32	100 %	(58,2 % del total d'articles en revistes)

JCR, Scopus C+A:	23	8,7 %	(dels indexats JCR, Scopus Carthus+A)
Q1 de JCR:	2	3,6 %	(del total d'articles en revistes)

JCR, Scopus C+A:	23	52,2 %	(dels indexats JCR, Scopus Carthus+A)
Q1 Scopus:	12	21,8 %	(del total d'articles en revistes)

Centre de documentació i biblioteca

Disposa d'un **fons documental** de 24.409 ítems, dels quals 379 han arribat durant l'any 2019. El fons està integrat per monografies, publicacions periòdiques, materials audiovisuals i bases de dades. Compta també amb dues col·leccions singulars: el llegat del Dr. Pere de Palol <fonspalol.icac.cat>, i la biblioteca i el llegat fotogràfic del Dr. Gustav A. Gamer.

Entre les principals **tasques** del Servei, destaquen:

- Suport bibliogràfic als equips de recerca i punt de referència per al personal investigador.
- Gestió i manteniment de l'arxiu documental intern de l'Institut.
- Custòdia de la informació científica generada pel personal investigador.
- Custòdia dels llegats bibliogràfics.
- Cooperació amb altres biblioteques de centres especialitats en arqueologia i establiment de sistemes d'intercanvi bibliogràfic.
- Difusió de les publicacions entre els principals distribuïdors nacionals i internacionals.
El servei de préstec ha realitzat durant l'any 186 transaccions, un 63 % de les quals correspon a peticions externes.

L'arxiu històric i administratiu de l'Institut ha incrementat en un 1 % el nombre de documents i ha arribat així als 32.851 ítems.

L'**intercanvi** de publicacions es manté amb 265 centres, una activitat que esdevé fonamental per a incrementar el fons bibliogràfic de l'Institut i augmentar la visibilitat de les publicacions pròpies. Enguany la distribució ha estat de 2.522 exemplars. Cal destacar la bona acollida que han tingut les promocions especials per a l'alumnat del grau d'Història de la URV i del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), amb què s'ha volgut contribuir a la creació de la seva primera biblioteca personal d'arqueologia.

El **fons del Dr. Pere de Palol** continua sent motiu de consulta d'investigadors de tot arreu. En total, s'han consultat 696 documents i s'ha sol·licitat la reproducció de 67. Destaca la petició de material iconogràfic del Bovalar per a la producció d'un documental sobre el municipi de Seròs que forma part de la segona temporada del programa *Carrarius* de TVE i que es farà el 2020.

Una activitat destacada de 2019 ha estat la participació en el treball de recerca *Ciència oberta i humanitats digitals: una aproximació des de l'arqueologia catalana*, de l'estudiant de la UOC Laura Tomàs Valldepérez, guardonat amb la distinció de millor treball de recerca 2019 del grau d'Informació i Documentació de la UOC. El treball analitza la situació actual de l'arqueologia catalana en relació a la ciència oberta i les humanitats digitals, i fa una valoració de les accions desenvolupades des de les biblioteques universitàries, els dos centres CERCA d'arqueologia (ICAC i IPHES) i el personal investigador.

El Servei ha participat també en activitats de **divulgació** científica. El mes de setembre, amb una xerrada divulgativa en el marc de la celebració de la II Nit Europea de la Recerca a Tarragona (URV-ICIQ-IPHES-IISPV-ICAC), «Mujeres divulgadoras: ciencia con voz de mujer». El mes d'octubre, amb la visita dels alumnes del CFGS en Animació Sociocultural i Turística de l'Institut Vidal i Barraquer de Tarragona, que van venir a conèixer els fons i el funcionament de la Biblioteca i el Centre de documentació de l'ICAC, en el marc d'un programa pilot de formació i transferència pioner a Europa endegat per l'organització del Festival Tàrraco Viva.

Accés obert, Recercat i el Portal de la Recerca de Catalunya

El Portal de la Recerca (PRC) és una iniciativa de la Generalitat de Catalunya per a mostrar i difondre en accés obert i en una única plataforma tota la recerca que es duu a terme a Catalunya. Actualment hi participen 25 institucions i 12.294 investigadors/es. Els continguts de l'ICAC són de 92 investigadors/es, 1.469 publicacions, 33 tesis, 8 grups de recerca i 180 projectes de recerca.

Visita guiada dels alumnes de l'Institut Vidal i Barraquer de Tarragona al Centre documentació i biblioteca de l'ICAC, amb Lydia Gil, responsable del servei, 29 d'octubre. Foto: ICAC.

El Recercat és un repositori cooperatiu, també iniciativa de la Generalitat de Catalunya, en què es pot consultar la literatura de recerca de les universitats i centres d'investigació de Catalunya. L'any 2019 ha estat un bon any per a l'ICAC al Recercat: amb 1.080 documents en accés obert, es manté com el primer centre CERCA al repositori en nombre de documents.

Les descàrregues han pujat un 41 % (arribant a 41.469) i la ràtio de descàrregues/consulta gairebé s'ha duplicat (passant del 39 % al 71 %). Aquestes dades indiquen un interès important per la producció científica de l'ICAC.

D'altra banda, la difusió de les col·leccions editades per l'ICAC continua creixent i, fruit d'un acord signat entre l'ICAC i la Universitat Rovira i Virgili, a partir de 2019 també es troben disponibles al repositori institucional d'aquesta universitat.

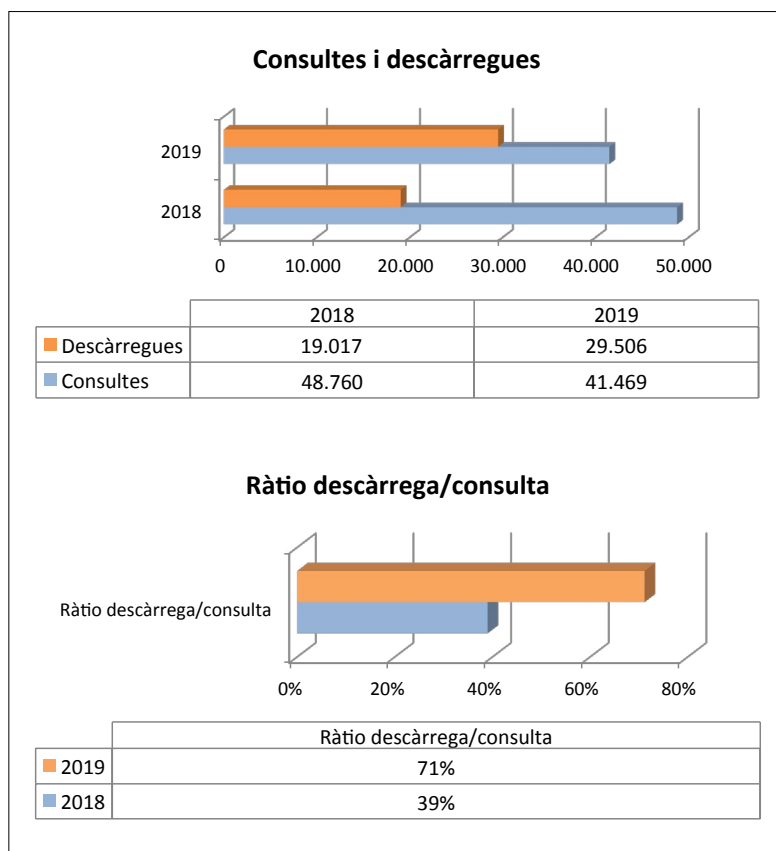

FIGURA 1. L'ICAC a Recercat

Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG)

En la reunió del Consell de Direcció del dia 19 de desembre de 2019 es va aprovar un nou organigrama de l'ICAC que afecta especialment l'organització dels serveis científicotècnics.

En el nou organigrama, l'antiga Unitat de Documentació Gràfica (UDG) passa a denominar-se Tecnologies de Documentació Gràfica (TDG). Cadascun dels seus membres ha estat assignat a un equip de recerca, del qual dependrà orgànicament i funcional i amb què durà a terme la seva activitat sota la supervisió de l'investigador responsable, en cada cas.

Aquesta nova organització vol fomentar la col·laboració entre els membres d'aquest servei científicotècnic i els equips de recerca de l'Institut, i facilitar la innovació en els camps metodològic i tecnològic de la documentació gràfica.

L'antiga UDG va ser creada a l'inici de l'ICAC amb la voluntat de prestar serveis i la idea que la cartera de comandes externes fos l'eix principal de la seva actuació. Actualment, i atesa l'experiència de funcionament dels darrers anys, s'ha fet una reorientació del servei perquè doni preferència al suport tècnic de recerca als equips d'investigació de l'ICAC.

Un canvi necessari per a enfortir els equips de recerca de l'Institut i la seva activitat investigadora i, alhora, facilitar que la innovació tecnològica sigui continuada. En conseqüència, l'atenció a comandes externes ha passat a ser gestionada en funció dels interessos de recerca dels equips.

Col·laboracions en projectes de recerca de personal investigador de l'ICAC

- Parámetros analíticos-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la *Tarraconense* en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (I+D HAR2015–64392–C4–2–P). IP: Josep M. Macias i Josep M. Toldrà (URV–ICAC).

Tasques [Josep M. Puche]: redacció de diversos capítols per al llibre *El circ romà de Tarragona* (pendent de publicació); coorganització i participació del seminari La rehabilitació del patrimoni: intervenir i viure amb el patrimoni (COAATT–ETSA/URV–ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: suport a la documentació fotogramètrica del jaciment visigòtic del Bòvalar (Lleida).

- Caracterización de los asentamientos urbanos en la costa de la Iberia septentrional (siglos VI-III a.C.): teledetección, documentación y restitución de estructuras constructivas (I+D HAR2015–67946–C2–2–P). IP: M. Carme Belarte (ICREA–ICAC).

Tasques [Paloma Aliende]: documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment de Burriac (Cabrera de Mar, Barcelona); documentació topogràfica i planimetria de tres sitges localitzades als afores de Nulles (Alt Camp, Tarragona); documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment del Coll del Moro (Gandesa, Terra Alta, Tarragona).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment de Burriac (Cabrera de Mar, Barcelona).

- TransLands. Paisajes mediterráneos transportados: un análisis integrado de las dinámicas de ocupación a largo plazo a ambos lados del Mediterráneo (I+D PGC2018–093734–B–I00). IP: Josep M. Palet i Hèctor A. Orengo.

Tasques [Paloma Aliende]: documentació fotogramètrica en la zona de Santadi (Sardenya); obtenció del títol oficial de pilot professional de drons, habilitació pràctica i certificat oficial de radiofonista professional d'AESA.

- TarrAcro-Polis: un viaje científico de 2.000 años de historia (FCT-18-13482). IP: Josep M. Macias.

Tasques [Josep M. Puche]: documentació fotogramètrica i modelatge 3D de diferents elements històrics del Museu Bíblic Tarraconense (MBT).

- Els aqüeductes romans de Tàrraco (Projecte quadriennal CLT009/18/00098). IP: Jordi López Vilar i Anna Gutiérrez García-M.

Tasques [Josep M. Puche]: prospecció i posicionament dels diferents trams de l'aqüeducte; planimetries pertinents i estudi de pendents, cabals i recorregut.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria de les restes de l'aqüeducte romà excavat als Pallaresos.

- La Ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats (Projecte quadriennal CLT009/18/00099). IP: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria de la Ciutat romana de *Iesso* (Guissona).

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès) (Projecte quadriennal CLT009/18/00100). IP: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC).

Tasques [Josep M. Puche]: planimetria de les excavacions de 2019.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica de la vil·la romana de Mas dels Frares (Constantí).

- Arqueologia dels paisatges culturals de muntanya a les capçaleres del Ter i del Segre (Ripollès-Cerdanya) (Projecte quadriennal CLT009/18/00101). IP: Josep M. Palet i Lúdia Colominas.

Fotogrametria i topografia a la Ciutat romana de *Iesso* (Guissona).

Tasques [Paloma Aliende]: documentació gràfica de la memòria de les intervencions a Coma de Vaca i Vall de Núria (Queralbs, Ripollès), 2016–2017.

- Excavacions a l'entorn de la Catedral de Tarragona (II Fase) (Projecte quadriennal CLT009/18/00102). IP: Andreu Muñoz (MBT–ICAC) i Imma Teixell (Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya – ICAC).

Tasques [Josep M. Puche]: documentació fotogramètrica i modelatge 3D de diferents elements històrics del Museu Bíblic Tarraconense.

Tasques [Ivan Fernández (autònom)]: treballs de documentació gràfica.

- El primer mil·lenni AC als territoris del curs inferior de l'Ebre: la formació, desenvolupament i dissolució de la cultura ibèrica (Projecte quadriennal 2014/100756). IP: Joan Sanmartí (UB–IEC). Col·labora: M. Carme Belarte (ICREA–ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica i planimetria del poblat ibèric del Castellot de la Roca Roja (Benifallet), corresponent a la campanya d'excavacions de 2017.

- Recerca arqueològica al jaciment de les Colomines (Llívia, Cerdanya): excavació 2019. IP: Josep Guitart (ICAC–UAB).

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica del jaciment de *Iulia Libica* (Llívia, Cerdanya).

- La conquesta romana a la Catalunya interior: l'exemple de Puig Castellar (Biosca). IP: Esther Rodrigo (UAB–ICAC), Cèsar Carreras (UAB) i Joaquim Pera (UAB).

Tasques [Josep M. Puche]: planimetria de les excavacions de 2019.

- El jaciment romà de Can Tacó i el seu entorn (Montmeló – Montornès del Vallès, Vallès Oriental). IP: Josep Guitart (UAB–ICAC).

Tasques [Iñaki Matias]: planimetria de l'excavació de 2017 al jaciment de Can Tacó.

- Excavacions arqueològiques a València «la Vella» (Riba roja de Túria, València). IP: Josep M. Macias, Albert Ribera, Esperança Huguet i Miquel Rosselló.

Tasques [Josep M. Puche]: suport a les tasques de documentació gràfica.

Tasques [Ivan Fernández (autònom)]: treballs de dibuix arqueològic.

- L'església de la Mussara. Guia de l'actuació arqueològica al temple medieval. IP: Jordi López Vilar.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogràfica per a la publicació *L'església de la Mussara. Guia de l'actuació arqueològica al temple medieval* (ICAC, 2019).

- Tesi doctoral «Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación». IP: Karen Fortuny.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica al Museu Bíblic Tarraconense.

- Conveni de col·laboració entre la UAB i l'ICAC. Projecte Kom el-Khamasi (Egipte). IP: Josep Cervelló (IEPOA/UAB).

Tasques [Josep M. Puche]: suport topogràfic i cartogràfic i planimetria del jaciment, mitjançant conveni de col·laboració amb la UAB.

- Conveni de col·laboració entre l'empresa EMATSA, la URV i l'ICAC. Pla estratègic per a la protecció, estudi i difusió del patrimoni històric vinculat a la captació i portada de l'aigua als municipis de Tarragona, la Canonja, el Catllar i els Pallaresos.

Tasques [Anna Ferré (contractada)]: elaboració del catàleg de béns patrimonials del Pla estratègic.

Treballs de topografia i dibuix a l'àrea de Sakkara. Projecte Kom el-Khamasi.

- Treball experimental sol·licitat pel Dr. Josep M. Macias (ICAC) per la seva aplicació en projectes.

Tasques [Iñaki Matias]: documentació fotogramètrica dels sarcòfags del MNAT (Tarragona).

- Estand institucional de l'ICAC a la XXI edició del Festival Tàrraco Viva.

Tasques [Ivan Fernández (autònom)]: presentació dels models 3D elaborats pel Servei de TDG (publicats a la plataforma SketchUp) a l'estand institucional de l'ICAC a la XXI edició del Festival Tàrraco Viva.

Encàrrecs externs

- Documentació fotogramètrica, dibuix i estudi del segment occidental de l'aqüeducte Celi-montano (Roma) situat a l'Ospedale Militare di Roma, per encàrrec del Ministero dei Beni Culturali (Itàlia).
[Iñaki Matias i Josep M. Puche].
- Excavació, documentació fotogramètrica i planimetria del seguiment arqueològic fet al Polígon Vila-rodona/Alió (1a Fase i 2a Fase); Documentació fotogramètrica i planimetria de la delimitació del jaciment arqueològic de Planes del Porta (Vila-rodona), per encàrrec de l'Institut Català del Sòl (INCASÒL).
[Iñaki Matias].
- Suport tècnic en 3D i patrimoni a la Direcció General de Patrimoni Cultural (DGPC), per encàrrec de la DGPC.
[Josep M. Puche].
- Aixecament topogràfic en 3D de l'Amfiteatre de Tarragona i estudi geomètric comparatiu amb el model del 2013, per encàrrec de l'Ajuntament de Tarragona.
[Josep M. Puche].
- Documentació fotogramètrica i planimetria de la zona de les termes del jaciment dels Munts (Altafulla), per encàrrec del MNAT (Tarragona).
[Paloma Aliende].

- Aixecament topogràfic en 3D de *Iesso* per a l'exposició Ciutats romanes de Ponent, per encàrrec del Museu de Lleida.
[Josep M. Puche i Ivan Fernández (autònom)].
- Documentació fotogramètrica del poblat ibèric Les Maleses (Montcada i Reixac, Barcelona), per encàrrec del Museu Municipal de Montcada i Reixac.
[Iñaki Matias].
- Models 3D dels objectes romans de la Catedral de Barcelona, per encàrrec del Bisbat de Barcelona.
[Josep M. Puche].
- Model digital del terreny i replanteig del nou vial d'accés del jaciment de l'Assut de Tivenys, per encàrrec del grup de recerca GRESPEIA (URV).
[Josep M. Puche].
- Documentació fotogramètrica i planimetria del jaciment de l'antiguitat tardana de Son Peretó de Manacor (Mallorca) durant la campanya d'excavació de 2019, per encàrrec del Dr. Mateu Riera (UAB).
[Iñaki Matias].
- Documentació fotogramètrica i planimetria al recinte de l'Amfiteatre de Tarragona, per encàrrec de l'arqueòloga Marta Brú (CODEX).
[Paloma Aliende].
- Documentació fotogramètrica dels murs de l'edifici de Ca la Garsa (Tarragona), per encàrrec de l'empresa Catarqueòlegs.
[Iñaki Matias i Josep M. Puche].

Tasques de documentació topogràfica al jaciment del Coll del Moro (Gandesa).

Unitat d'Estudis Arqueomètrics (UEA)

L'arqueometria es basa en l'aplicació de les tècniques analítiques pròpies d'altres disciplines científiques (geologia, química, física, biologia, etc.) a l'estudi del patrimoni. Els últims anys ha anat agafant importància en el conjunt de la recerca arqueològica del nostre país.

Actualment, els estudis arqueomètrics són imprescindibles per a obtenir un tipus de dades que, un cop interpretades, amplien de forma significativa la informació històrica que proporcionen els materials arqueològics. La caracterització de materials inorgànics ha estat un dels pioners, ja que aquests materials, sobretot ceràmics però també lapidis i metàl·lics, són els que més sovint perviuen en el registre arqueològic o com a suport de produccions artístiques.

L'activitat de la UEA es divideix en tres grans àrees: suport a la recerca, recerca i innovació, i docència.

Objectius

Al llarg de 2019 s'ha implementat la reorientació de la UEA iniciada en els anys precedents (2017–2018), que ha vingut a consolidar la recerca com el principal objectiu de la unitat, amb la voluntat de conservar i reforçar el seu lideratge científic com a centre de referència en l'estudi dels materials lapidis hispans i els utilitzats a la península ibèrica.

Així, la UEA s'orienta específicament a l'estudi interdisciplinari, des d'un punt de vista històrico-arqueològic i arqueomètric, de les restes patrimonials (arqueològiques, escultòriques o epigràfiques) elaborades en marbres i altres pedres; així com dels aspectes econòmics, socials i polítics lligats a l'explotació, ús i circulació o comercialització dels recursos petris a l'antiguitat.

A més, també treballa en l'optimització de les tècniques analítiques en la seva aplicació a materials arqueològics, i en l'experimentació de noves tècniques per a valorar-ne la utilitat i rendibilitat arqueomètrica.

Paral·lelament, la UEA dona suport a professionals de l'arqueologia i ofereix els seus serveis a institucions públiques (nacionals i internacionals) i a empreses privades relacionades amb la gestió del patrimoni, l'arqueologia o la restauració.

La Unitat participa igualment en la docència avançada de manera habitual en el màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC) i organitza periòdicament cursos especialitzats relacionats amb les tècniques arqueomètriques.

Activitats

Enguany la UEA ha incrementat la seva captació de finançament competitiu per la recerca, gràcies a l'obtenció d'un nou projecte de recerca de I+D, dirigit per la Dra. Anna Gutiérrez Garcia-M. (directora de la Unitat) i finançat pel Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats (AEI/FEDER): El Mensaje del mármol: Prestigio, simbolismo y materiales locales en las provincias occidentales del Imperio Romano entre época antigua y alto-medieval a través del caso de Hispania y Aquitania (PGC2018-099851-A-I00).

La concessió d'aquest projecte, que compta amb la participació d'investigadors d'altres institucions tant nacionals (MAN, UniZar, UAB, URV...) com europees (Université Bordeaux-Monta-

igne, CNRS...), ha permès dur a terme el mostreig dels diversos elements que conformen el Trofeu de Pompeu (Saint-Bertrand-de-Comminges, França), l'estudi de caracterització geològica de diversos marbres pirinencs (iniciat amb mostres de la pedrera de Gère-Bélesten, França) i esbrinar la procedència de diversos elements en marbre de les zones en estudi (placa amb inscripció procedent d'Auso, Vic –estudi en col·laboració amb J. Morera, de la UAB; sarcòfag amb iconografia de Noé exposat al MNAR-Mérida –estudi en col·laboració amb S. Vidal, del MAN; i un fragment d'inscripció trobada a Basturs (Isona) –estudi en col·laboració amb I. Garcés, de la UB).

D'altra banda, cal destacar l'obtenció d'un ajut per a la contractació de personal investigador novell (FI) per part de la doctoranda Laura Galán Palomares, sota la direcció de la Dra. Anna Gutiérrez García-M. (directora de la UEA).

La Unitat ha continuat treballant en el projecte de recerca de R+D+i *Officinae lapidariae Tarraconenses*. Canteras, talleres y producciones artísticas en piedra de la Provincia Tarraconensis, dirigit per la Dra. Diana Gorostidi (URV-ICAC). Dins d'aquest projecte destaquen les anàliques per a esbrinar la procedència de marbre del cap d'Apol·lo en marbre blanc trobat a les termes romanes de Caldes de Montbui, de la pica baptismal romànica en marbre de la Catedral de Barcelona, d'un conjunt de retrats del MNAT i dels elements en marbre utilitzats en el Pòrtic de la Gloria de la Catedral de Santiago de Compostela. A més, s'ha començat l'estudi de diversos elements marmoris de Girona, en col·laboració amb J. Olivé.

Fase de mostreig del cap d'Apol·lo trobat a les termes romanes de Caldes de Montbui (foto: A. Gutiérrez García-M.).

Al mateix temps, la UEA ha seguit col·laborant amb altres projectes de l'ICAC i amb equips de recerca d'altres institucions i universitats, entre les quals cal destacar:

- Projecte de recerca sobre el Fòrum de Llivia (CLT009/18/00093), dirigit per Cèsar Carreras (UAB), amb què es van fer les anàlitzes de fragments escultòrics i arquitectònics en marbre i la coautoria d'un article científic (en premsa).
- Projecte de recerca sobre el jaciment de Turuñuelo de Guareña (PE I+D HAR2015–63788–P), dirigit per S. Celestino, amb què es va dur a terme l'anàlisi d'una base d'escultura en marbre.
- Projecte de recerca sobre el jaciment de Carranque i el seu context (SBPLY/18/180801/000068), dirigit per V. García-Entero, amb què s'estan fent les anàlitzes d'un conjunt de materials lapidis (en curs).
- Estudi de José Miguel Noguera (Universitat de Múrcia) de l'escultura de sàtir trobada durant les excavacions a la plaça Amador de los Ríos de Toledo, amb què la Unitat va fer un estudi de procedència del marbre.
- Estudi d'A. Catafau (Universitat de Perpinyà, França) dels materials lapidis utilitzats a la façana de la capella del Palau dels reis de Mallorca a Perpinyà, amb què es va dur a terme l'autòpsia *in situ* i el mostreig (anàlisis en curs).

Els resultats d'aquests treballs (i d'altres anteriors) han estat presentats en diverses reunions científiques, amb un total de deu ponències, dotze comunicacions i dos pòsters.

Dues activitats molts destacades i rellevants han estat la col·laboració en l'organització del IV Seminari Interdisciplinari d'Epigrafia i Arqueometria de l'ICAC. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera» (ICAC, Tarragona, 31 de maig); i la coorganització de la Reunió Internacional Barcino-Tarraco-Roma. Poder i prestigi en marbre. Homenatge a Isabel Rodà

Sessió inaugural de la Reunió Internacional Barcino-Tarraco-Roma: poder i prestigi en marbre, en homenatge a Isabel Rodà. D'esquerra a dreta: Anna Gutiérrez García-M., Diana Gorostidi (URV-ICAC), Josep M. Palet (director e. f. de l'ICAC), Carme Miró (Servei d'Arqueologia de Barcelona), Josep Bracons (MUHBA) i Carles Vicente (director de Memòria, Història i Patrimoni).

(MUHBA, Barcelona, del 21 al 23 de novembre), que ha comptat amb ponents de la talla del Dr. Simon J. Keay, Patrizio Pensabene, Antonio Sartori, José Miguel Noguera, Trinidad Nogales i Pilar Lapuente entre molts d'altres.

D'altra banda, dos membres de la Unitat han estat convidades a formar part dels comitès científics de dos congressos internacionals: la Dra. Isabel Rodà, a la IX Reunió Internacional sobre Escultura Romana a Hispània (Yecla, del 28 al 30 de març); i la Dra. Anna Gutiérrez Garcia-M., al XIII Congrés Ibèric d'Arqueometria (Faro, del 16 al 19 d'octubre).

La Dra. Anna Gutiérrez Garcia-M. ha participat, també, en la constitució de la Mesa Interdisciplinària sobre Pedra Natural i Pedreres Històriques, organitzada per l'Institut Geològic i Miner d'Espanya (Madrid, 9 d'abril).

Pel que fa a la vessant docent, la Unitat ha impartit l'assignatura Arqueometria. Materials transformats/no-transformats del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (UAB-URV-ICAC) i ha participat en el màster en Història i patrimoni cultural de l'església de la Facultat Antoni Gaudí, amb la presentació «L'epigrafia cristiana», a càrrec de la Dra. Isabel Rodà (el 8 de gener).

Finalment, la UEA ha participat en les següents activitats de divulgació:

- Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència (11 de febrer). Participació en la Trobada amb científiques de Tarragona (URV), organitzada per l'Associació Divulga TGN, en col·laboració amb l'Observatori de la Igualtat de la URV.
- Entrevista/reportatge «Reivindicar a la mujer en la ciencia», publicada al Diari de Tarragona el 10 de febrer.
- Entrevista al capítol 2 del programa de ràdio *Ones de ciència* (dedicat a l'arqueologia) de Radio Cambrils. Cambrils, 9 d'octubre.
- Xerrada divulgativa «La decoració de la vil·la romana dels Munts: escultura i revestiments parietals», a càrrec de Julio C. Ruiz, Anna Gutiérrez Garcia-M. i Laura Galán. Organitzada pel MNAT (Tarragona) i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (9 de novembre).
- Conferència «Roma a la Catedral», a càrrec de la Dra. Isabel Rodà, a la seu de l'associació Amics de la Catedral de Tarragona (18 de gener).

Formació avançada

Màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica

Impartit per la URV, la UAB i l'ICAC, aquest projecte docent posa el focus en l'estudi de les societats mediterrànies antigues. L'objectiu del màster és aprofundir en les civilitzacions proto-històrica, grecoromana i de l'antiguitat tardana, a través d'una formació metodològica específica en línies de recerca transversals en arqueologia del paisatge i del territori, arqueologia de la ciutat antiga i l'arquitectura, i arqueologia de la cultura material.

El màster s'imparteix de manera ininterrompuda des del curs 2006-2007 i enguany ha arribat a la 14a edició. Des del curs 2013-2014, s'imparteix amb un pla d'estudis nou de 90 crèdits ECTS (mentre que en el pla anterior la càrrega lectiva era de 120 crèdits).

A la fi del curs 2018-2019 la Comissió de coordinació del màster va avaluar dotze treballs de fi de màster (TFM), corresponents a alumnes de la cinquena edició del nou pla d'estudis.

Per al curs 2019-2020 (setena edició del nou pla d'estudis del màster) hi ha un total de catorze alumnes matriculats, dels quals sis són alumnes de nou ingrés i tres són estudiants del programa ERASMUS+.

Programa d'Iniciació a la Recerca (PIR)

El PIR és un programa de formació de l'ICAC adreçat a l'alumnat de segon curs del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), amb l'objectiu de complementar la seva formació avançada mitjançant la col·laboració en els equips de recerca de l'ICAC i, especialment, la iniciació a la recerca a través del treball de final de màster (TFM), reforçant així els coneixements pràctics en el món de l'arqueologia clàssica.

El programa consta de dues etapes: la primera, es destina a col·laborar activament en projectes de recerca actius dels equips d'investigació de l'ICAC; la segona, es destina a l'elaboració del TFM, que cada alumne desenvoluparà en el marc de la recerca de l'equip amb què col·labori. El curs 2018-2019 es van atorgar vuit ajudes PIR i per al curs 2019-2020 se n'han convocat set de noves.

Doctorat en Arqueologia Clàssica i altres programes

La formació avançada del programa de màster té continuïtat en el doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB), coordinat per la URV. El personal investigador de l'ICAC hi participa en la direcció de tesis doctorals. També, es dirigeixen i codirigeixen tesis doctorals en el marc d'altres programes de doctorat.

Direcció de tesis doctorals per investigadors/es de l'ICAC durant 2019:

	<i>Tesis llegides</i>	<i>Tesis en curs</i>	<i>Total</i>
Doctorat interuniversitari en Arqueologia Clàssica	5	26	31
Altres programes de doctorat	1	4	5
Total	6	30	36

Tesis doctorals llegides el 2019 dirigides per personal investigador de l'ICAC:

- *Alexandria in Classical Antiquity: A Topographical Reconstruction.*
Amr Abdo. Dirigida per: César Carreras (UAB) i Josep Guitart (UAB-ICAC).
- *An alternative history: a maritime archaeological study of Menorca as a key ancillary in the Roman epoch.*
Margaret A. Amundson. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Josep Anton Remolà (MNAT-URV-ICAC).
- *Sintaxis del espacio de los complejos forenses de las ciudades de fundación romana en Italia y su influencia en el urbanismo de las fundaciones romanas en Hispania hasta época Julio-Claudia.*
Dario Canino. Dirigida per: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Luisa Migliorati (Universitat de Roma La Sapienza).
- *El món funerari bizantí a Egipte. El cas d'Oxirrinc.*
Dolors Codina. Dirigida per: Eva Subias (URV-ICAC).
- *La statuaria in marmo da Lucus Feroniae: cronologie, tecniche, contesti e società.*
Armando Cristilli*. Dirigida per: Isabel Rodà (UAB-ICAC) i Margherita Bonanno (Universitat de Roma Tor Vergata).
- *The Iconography of the Tyrrhenian Group of the Black-Figure Vases.*
Julia Janicka. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).

Tesis doctorals en curs dirigides per personal investigador de l'ICAC:

- *Explotación, usos y difusión de rocas ornamentales (marmora) entre la Antigüedad Tardía y la Alta Edad Media en la Mitad Norte de la Península Ibérica.*
Raúl Aranda. Dirigida per: Virginia García Entero (UNED) i Anna Gutiérrez García-M. (ICAC).
- *La explotación de canteras locales en época Romana y la producción de columnas y otros elementos arquitectónicos y decorativos pétreos en las ciudades Romanas de la provincia de Cuenca.*
Javier Atienza. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Anna Gutiérrez García-M. (ICAC).
- *Subsistence activities in Tunisia during the antiquity: Zooarcheological study of Zama (Siliana).*
Mohamed Azaza. Dirigida per: Lúdia Colominas (ICAC).
- *Antropologia dels espais agropecuaris al curs inferior de l'Ebre durant la Protohistòria.*
Laura Bricio. Dirigida per: Jordi Diloli (URV-ICAC).

*Tesi matriculada en un altre programa de doctorat.

- *La participación de las mujeres libertas en el sistema honorífico en el 'Occidente' romano (provincias 'Hispania', 'Galia' e 'Italica')*.
Teresa Buey. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Métrica del orden corintio tardoantiguo*.
Óscar Caba. Dirigida per: Eva Subias (URV-ICAC) i Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Arquitectura doméstica de las clases altas en las regiones X y XI, desde el s. I d.C. hasta la antigüedad tardía*.
Caterina Caligari. Dirigida per: Eva Subias (URV-ICAC).
- *El vampiro romántico: el nacimiento de un mito moderno*.
Cristiano Casà*. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- *'Figlinae Hispaniae': caracterización tipológica y arqueométrica de las ánforas hispanas en relación con los centros de producción*.
Enric Colom. Dirigida per: Ramon Járrega (ICAC).
- *Arquitectura i urbanisme ibèric al nord-est peninsular: models i representació digital*.
Ivan Cots. Dirigida per: Jordi Diloli (URV-ICAC).
- *Caracterització de les fortificacions ibèriques a Catalunya*.
Oriol Cuscó. Dirigida per: Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- *L'evolució de la cultura material a la Vall d'Aosta en època pre-romana i romana a partir de la fundació d'Augusta Praetoria*.
Noemí Escayola. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- *Els pedestals tripartits de 'Tarraco': definició, difusió i evolució d'un model epigràfic*.
Hugo Feliu. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Transformacions del territori i el paisatge dels Ports durant el primer mileni aC*.
Marc Fontanet. Dirigida per: Jordi Diloli (URV-ICAC).
- *Arquitectura de la Antigüedad tardía en el nordeste hispánico: procesos, técnicas y materiales edilicios de una sociedad en transformación*.
Karen Fortuny. Dirigida per: Josep Maria Macias (ICAC).
- *Els revestiments marmoris a la 'Hispania Tarraconensis': materials, models i tallers a partir dels opus sectilia i altres decoracions pavimentals i parietals*.
Laura Galán. Dirigida per: Begoña Soler (UM-ICAC) i Anna Gutiérrez Garcia-M. (ICAC).
- *La gestió dels ramats ovins en època romana. Estudi de la seva alimentació a través de la tècnica del microdesgast dentari a l'Empordà*.
Abel Gallego. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Lúdia Colominas (ICAC).
- *Objets et techniques. Aux origines de la métallurgie du fer en Méditerranée occidentale (IXe-VIIe s. av. n. è.): circulations, échanges et emprunts. Premiers résultats*.
Anne-Laure Grevey*. Dirigida per: Eric Gailledrat (CNRS) i Carme Belarte (ICREA-ICAC).
- *La documentació geomètrica i gràfica del patrimoni arqueològic: Un canvi de paradigma en el segle XXI. Metodologia i noves perspectives acadèmiques*.
Pere Manel Martín. Dirigida per: Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Dinámicas del poblamiento rural y del territorio en zonas del noroeste de la cuenca del Duero entre época romana y la Alta Edad Media a través de la arqueología del paisaje*.
Jesús Martínez. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Enrique Ariño (USAL).

- *El territori i poblament al Lesera.*
Pablo Medina. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Fernando Arasa Gil (UV).
- *La iconografía del coro y el espacio público en la Grecia antigua.*
Marta Nicolás. Dirigida per: Jesús Carruesco (URV-ICAC).
- *Els processos constructius de l'arquitectura romana a gran aparell i l'ús de roques ornamentals en els programes edilicis del nord-est del conventus Tarraconensis (actual província de Girona).*
Jordi Oliver. Dirigida per: Ricardo Mar (URV) i Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- *La crisis Siria y el expolio del Patrimonio.*
Luisa Pérez. Dirigida per: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC).
- *Territori i paisatge a la Terra Alta durant la Protohistòria. Anàlisi dels models d'ocupació entre els segles VIII i I aC.*
Marc Prades. Dirigida per: Josep Maria Palet (ICAC) i Jordi Diloli (URV).
- *El comerç mediterrani a la Tarraconesis a les portes de l'Islam (segles VII-VIII dC).*
Francesc Rodríguez. Dirigida per: Josep Maria Macias (ICAC) i Miquel Àngel Cau (ICREA-UB).
- *Les fundacions romanes de Ileso, Aeso i Ilerda. Estudi dels antecedents i l'establiment de nous assentaments urbans en un espai indígena.*
Josep Ros. Dirigida per: Josep Guitart (UAB-ICAC).
- *Paisajes epigráficos de la 'Tarraco' tardorrepública y altoimperial: las inscripciones públicas y sus contextos topográficos originales.*
Julio César Ruiz. Dirigida per: Diana Gorostidi (URV-ICAC).
- *Las estrategias de comunicación digital en el museo participativo y modelo aplicativo: la presencia web 2.0 de los museos de Tarragona.*
Federica Satta*. Dirigida per: Antonio Salcedo (URV) i Ignacio Fiz (URV-ICAC).
- *Les marbres du Nord-Ouest de l'Espagne (actuelle Galice) : contribution à sa caractérisation archéométrique et à l'étude de leur exploration et usage à l'époque romaine et haut-médiévale.*
Marie-Claire Savin*. Dirigida per: Anna Gutiérrez García-M. (ICAC), Pilar Lapuente (Unizar-ICAC) i Rémy Chapoulie (Universitat Burdeus-Montaigne - IRAMAT).

*Tesi matriculada en un altre programa de doctorat.

Publicacions

L'ICAC disposa d'un servei de publicacions a través del qual dona a conèixer la tasca investigadora, pròpia i aliena, en el camp de l'arqueologia clàssica en sentit ampli.

Des de 2019, l'ICAC compta amb dos organismes independents que vetllen per la qualitat, el rigor científic i el prestigi de les publicacions de l'ICAC.

A nivell intern, la **Comissió editorial** està formada per representants de les diferents àrees de recerca de l'Institut i amb el personal de l'ICAC responsable del procés editorial intern. Les seves funcions principals són l'aprovació de les propostes de publicació i l'assessorament científic en l'activitat editorial de l'Institut.

Aquest 2019 la Comissió editorial ha renovat i ampliat el nombre de membres a nou (incloent personal de recerca i altre personal), per tal que totes les línies de recerca de l'Institut hi fossin representades i, també, per a garantir que la composició de la Comissió fos paritària. Una decisió destacada de la Comissió ha estat el tancament de la col·lecció *Hic et Nunc*, amb la voluntat de donar més impuls a la col·lecció digital Trama.

A nivell extern, el **Consell editorial** i el sistema de revisió per parells (*peer review*) garanteixen el rigor i l'aportació científica de les publicacions editades per l'Institut. Enguany el Consell editorial, format per vuit especialistes de reconegut prestigi i trajectòria internacionals, ha renovat també els seus membres i ara en formen part:

Juan Manuel Abascal (Univ. d'Alacant, Espanya), Susan E. Alcock (Univ. de Michigan – Ann Arbor, EUA), Achim Arbeiter (Univ. de Göttingen Georg-August, Alemanya), Dario Bernal (Univ. de Cadis, Espanya), Yannis Maniatis (Centre Nacional de Recerca Científica Demokritos, Grècia), Luisa Migliorati (Univ. de Roma La Sapienza, Itàlia), Rosa Plana-Mallart (Univ. Paul-Valéry Montpellier 3, França) i Lucrezia Ungaro (Sovrintendenza Capitolina, Direcció de Museus de Roma, Itàlia).

Seguint la política d'accés obert de l'Institut (2015), totes les publicacions estan disponibles en accés obert (format PDF) al cap de nou mesos d'haver-se presentat, mitjançant la participació de l'ICAC al repositori cooperatiu Recercat.

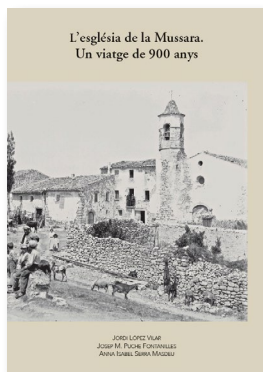
L'ICAC figura al rànquing d'editorials de llibres científics SPI (Scholarly Publishers Indicators), en l'àmbit d'arqueologia i prehistòria, que publica el Centre de Ciències Humanes i Socials del CSIC. L'ICAC també coedita i col·labora en publicacions d'altres entitats.

“Figlinae Hispaniae”. Nuevas aportaciones al estudio de los talleres cerámicos de la Hispania romana. Ramon Járrega i Enric Colom, editors científics.

Col·lecció Trama, 6 (235 pàgines). ISBN: 978-84-949747-1-7

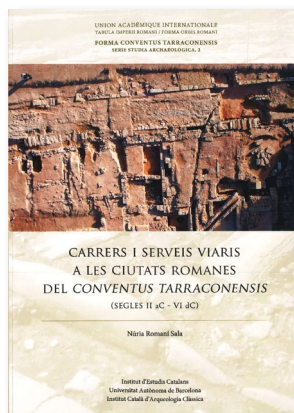
Edició de les actes del congrés *Figlinae Hispaniae*. Noves aportacions a l'estudi dels tallers ceràmics de la Hispània romana, que es va celebrar a Tarragona el setembre de 2018. La publicació presenta dotze articles (en castellà, català i portuguès) de tallers ceràmics de Portugal, el sud d'Espanya, Alacant i Catalunya. Inclou un *in memoriam* (de Ramon Járrega) a José Antonio Mínguez Morales, investigador que va participar al congrés i que ens va deixar prematurament el 2019.

L'església de la Mussara. Un viatge de 900 anys. Jordi López Vilar, Josep M. Puche Fontanilles i Anna Isabel Serra Masdeu.

Coedició amb l'Ajuntament de Vilaplana (63 pàgines). ISBN: 978-84-946298-9-1.

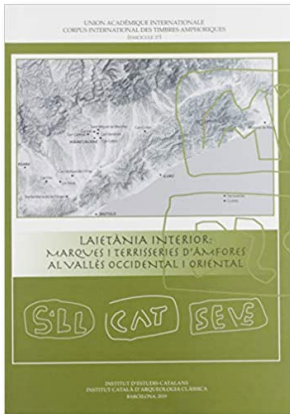
Publicació divulgativa sobre la primitiva església medieval de la Mussara, avantpassada de l'actual, que es va poder conèixer a partir dels treballs d'excavació arqueològica que va dur a terme l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica l'any 2018 per encàrrec de l'Ajuntament de Vilaplana i sota els auspicis de la Diputació de Tarragona.

Carrers i serveis viaris a les ciutats romanes del Conventus Tarracensis (segles II aC – VI dC). Núria Romaní Sala.

Coedició amb l'IEC i la UAB (401 pàgines). ISBN: 978-84-9965-471-3.

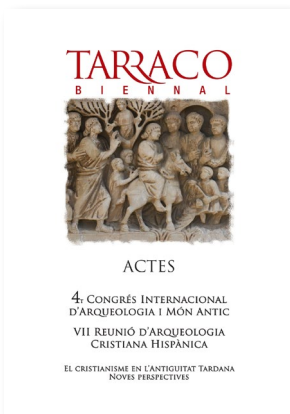
El volum planteja un estudi aprofundit sobre les vies urbanes romanes dins l'àrea que engloba des de l'antiga *Emporiae* fins a *Valentia*. Recull i contrasta dades en un catàleg descriptiu de cadascuna de les ciutats investigades. Pròleg de Luisa Migliorati. Inclou un DC-ROM.

Laietània interior: marques i terrisseries d'àmfores al Vallès Occidental i Oriental. Edició a cura de Cèsar Carreras, Joaquim Folch i Josep Guitart.

Coedició amb l'IEC. Col·lecció Corpus internacional des timbres amphoriques, 27 (255 pàgines). ISBN 978-84-949747-2-4 (ICAC).

Fascicle 27 del Corpus International des Timbres Amphoriques, una col·lecció de referència a nivell internacional, sota els auguris de la Unió Acadèmica Internacional i editat conjuntament per l'Institut d'Estudis Catalans i l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Tarraco Biennial. Actes del 4t Congrés Internacional d'Arqueologia i Món Antic / VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. El cristianisme en l'Antiguitat Tardana. Noves perspectives. Edició a cura de Jordi López Vilar.

Edició de la URV i l'IEC, amb la col·laboració de l'ICAC (494 pàgines). ISBN: 978-84-8424-820-0.

Des de l'any 2012 les diferents institucions implicades en la tutela i la recerca arqueològica del patrimoni monumental romà de Tarragona, amb el patrocini de la Fundació Privada Mútua Catalana, realitzen les reunions Tàrraco Biennial. L'any 2018, a més, es va fer coincidir amb la VII Reunió d'Arqueologia Cristiana Hispànica. Les sessions científiques van tenir lloc a la Sala d'Actes del Campus Catalunya de la Universitat Rovira i Virgili entre els dies 21 i 24 de novembre de 2018. El volum recull una cinquantena de contribucions, organitzades en set eixos temàtics.

Activitats científiques

- II Workshop de coordinació estratègica. Paràmetres analítico-evolutivos de las técnicas constructivas del noreste de la Tarraconense en época tardoantigua: homogeneización, criterios de representación y calibración (PARTAR). Organitzat en el marc del projecte I+D HAR2015-64392-C4-2P. Tarragona, 15 de gener.
- Lectura de la tesi doctoral *Sintaxis del espacio de los complejos forenses de las ciudades de fundación romana en Italia y su influencia en el urbanismo de las fundaciones romanas en Hispania hasta época Julio-Claudia*, del doctorand Dario Canino, en el marc del programa de doctorat en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB). Directors de tesi: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Luisa Migliorati (Universitat de Roma La Sapienza). Tarragona, 11 de març.
- Lectura de la tesi doctoral *El món funerari bizantí a Egipte. El cas d'Oxirrinc*, de la doctoranda Dolors Codina, en el marc del programa de doctorat en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB). Directora de tesi: Eva Subias (URV-ICAC). Tarragona, 27 de març.
- Lectura de la tesi doctoral *The Iconography of the Tyrrhenian Group of the Black-Figure Vases*, de la doctoranda Julia Janicka, en el marc del programa de doctorat en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB). Director de tesi: Jesús Carruesco (URV-ICAC). Tarragona, 4 d'abril.
- VI Seminari Epigrafia i Societat a Tarraco. Tendències actuals en la recerca epigràfica: el cas de la Hispània meridional. Organitzat en el marc de l'assignatura Fonts textuais per a la recerca històrica. Epigrafia i papirologia del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC), impartida per la Dra. Diana Gorostidi. Tarragona, 6 de maig.
- Conferència de la investigadora predoctoral Katie Tardio (Fulbright Research Fellowship). Organitzada per l'equip de recerca GIAP-ICAC. Tarragona, 22 de maig.
- IV Seminari interdisciplinari en Epigrafia i Arqueologia. Homenatge a Rosa M. Mercado: «Arqueologia de trinxera». Organitzat en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 31 de maig.

Lectura pública dels TFM a la Sala d'actes de l'ICAC, 21 de juny. Foto: ICAC

- Conferència «Integrating the skyline in ancient Greek religious experience», a càrrec de la professora Efrosyni Boutsikas (Universitat de Kent). Organitzat per l'equip de recerca GIAP-ICAC. Tarragona, 19 de juny.
- Presentació pública dels Treballs de Fi de Màster (TFM) del curs 2018-19. Organitzada en el marc del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 26 de juny i 9 de setembre.
- Lectura de la tesi doctoral *An alternative history: a maritime archaeological study of Menorca as a key ancillary in the Roman epoch*, de la doctoranda Margaret A. Amundson, en el marc del programa de doctorat en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB). Directors de tesi: Joaquín Ruiz de Arbulo (URV-ICAC) i Josep Anton Remolà (MNAT-URV-ICAC). Tarragona, 5 de juliol.
- IV Curs pràctic d'Arqueologia Cristiana i Visigoda. Excavació arqueològica a València «la Vella». Organitzat per l'Ajuntament de Riba-roja de Túria i l'ICAC. Riba-roja de Túria, del 29 de juliol al 16 d'agost.
- 7th International Conference on Late Roman Coarse Ware, Cooking Ware and Amphorae in the Mediterranean: Archaeology and Archaeometry (LRCW 7). Organitzat per l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, l'ICAC, la UB i el MARQ. València, del 15 al 19 d'octubre.
- Lectura de la tesi doctoral *Alexandria in Antiquity. A topographical reconstruction*, del doctorand Amr Abdo, en el marc del programa de doctorat en Arqueologia Clàssica (URV-ICAC-UAB). Directors de tesi: Cèsar Carreras (UAB) i Josep Guitart (UAB-ICAC). Tarragona, 28 d'octubre.
- Cicle de seminaris La rehabilitació del patrimoni: intervenir i viure amb el patrimoni. Organitzat per l'ICAC, el COAATT (Col·legi d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics i Enginyers d'Edificació de Tarragona) i la URV. Tarragona, 30 d'octubre i 6, 13, 20 i 27 de novembre.
- Reunió internacional Barcino-Tarraco-Roma. Poder i prestigi en marbre. Homenatge a Isabel Rodà de Llanza. Organitzat per l'ICAC i amb la col·laboració del MUHBA. Barcelona, 22 i 23 de novembre.
- Conferència «Aspectivitat, performativitat, simbolisme i cosmovisió en les produccions artístiques de l'Egipte faraònic», impartida per la Dra. Núria Torras. Organitzada en el marc l'assignatura Iconografia i produccions artístiques del màster interuniversitari en Arqueologia Clàssica (URV-UAB-ICAC). Tarragona, 12 de desembre.

Imatge del IV Seminari interdisciplinari en Epigrafia i Arqueologia. Homenatge a Rosa M. Mercado, a la Sala d'actes de l'ICAC, 31 de maig. Foto: ICAC.

Activitats de divulgació

- Visita guiada: Itinerari sobre el paisatge arqueològic de Barcino i el seu territori. Organitzada, en el marc de l'exposició Rec Comtal, pel Centre d'Estudis Ignasi Iglésias i l'Associació de recerca i divulgació de la memòria històrica de Trinitat Vella, amb la participació de l'equip de recerca GIAP-ICAC. Barcelona, 9 de febrer.
- En el marc del Dia Internacional de la Dona i la Nena en la Ciència:
 - Xerrades divulgatives a centres de secundària, organitzades pel Comitè d'igualtat de l'ICAC.
 - * «Arqueologia i desigualtats», amb Lúdia Colominas. Reus, 6 de febrer.
 - * «El secreto del Dr. Barry», amb Maite Salagaray. Tarragona, 11 de febrer.
 - Trobades amb científiques de Tarragona i xerrades a les biblioteques públiques. Organitzades per l'Associació de Divulgació Científica del Camp de Tarragona, amb la participació de l'ICAC.
 - * Xerrada «El secreto del Dr. Barry», amb Maite Salagaray. Cunit, 8 de febrer.
 - * Debat Trobada amb científiques de Tarragona, amb Anna Gutiérrez. Tarragona, 11 de febrer.

IX passejada al Teatre romà de Tarragona, amb Jordi López. 15 de maig. Foto: ICAC.

- En el marc del Cicle Recerca en curs. Programa de difusió de la recerca al MNAT, organitzat pel MNAT, amb la col·laboració de l'ICAC:
 - Xerrada «Antínous. La tecnologia 3D al servei del patrimoni», amb *Julio C. Ruiz*. Tarragona, 13 de març.
 - Xerrada «Cadàvers fora de lloc», amb Diana Gorostidi i Judit Ciurana. Tarragona, 5 de juny.
 - Xerrada «La decoració de la vil·la romana dels Munts: escultura i revestiments parietals», amb Anna Gutiérrez, Laura Galán i Julio C. Ruiz. Altafulla, 9 d'octubre.
- I Taula sobre transferència del coneixement al Pla de Barcelona. Organitzat per l'ICAC, el Centre Cívic Trinitat Vella i l'Associació Càtedra. Barcelona, 20 de març.
- Presentació del model 3D del porticat i exedra oriental del Recinte de Culte Imperial (Museu Bíblic Tarraconense). Organitzat pel Museu Bíblic Tarraconense, amb la col·laboració de l'ICAC i la Universitat d'Alacant. Tarragona, 25 d'abril.
- Presentació del llibre *Rabassats (Nulles, Alt Camp): una granja a l'antiga Cessetània ibèrica. Guia arqueològica*. Organitzat per l'ICAC i l'Ajuntament de Nulles. Nulles, 11 de maig.
- En el marc de la XXI edició del Festival de Tàrraco Viva:
 - XXII Jornades gastronòmiques Tàrraco a Taula. Organitzades pel Patronat Municipal de Turisme i el col·lectiu Tàrraco a Taula, amb la participació de l'ICAC. Tarragona, del 3 al 19 de maig.
 - XII Cicle de documentals arqueològics. Organitzats per l'ICAC, amb la col·laboració del FICAB, Festival de Cine Arqueològic del Bidasoa en Itinerància i el Museu d'Oïasso. Tarragona, del 7 al 9 de maig.
 - IX Passejada arqueològica pel teatre romà de Tarragona. Organitzada per l'ICAC i l'APLEC. Tarragona, 15 i 17 de maig.
 - Lliurament dels Premis Odissea. Organitzat per l'APLEC, amb la col·laboració de l'ICAC. Tarragona, 17 de maig.
 - Estand institucional a la Fira internacional de museus i jaciments arqueològics d'època romana, amb la participació de l'ICAC. Tarragona, del 17 al 19 de maig.
- En el marc del Festival Internacional Pint of Science Tarragona:
 - Xerrada «*Spolium*: reutilizar elementos romanos en la Edad Media ¿Necesidad o moda vintage?», amb Raúl Aranda. Activitat coordinada per l'Associació de Divulgació Científica del Camp de Tarragona, amb la participació de l'ICAC. Tarragona, 21 de maig.
- XIII Curs d'Arqueologia. Ciutat romana de Iesso. Organitzat pel Museu de Guissona i la UAB, amb la participació de l'ICAC, l'Ajuntament de Guissona i l'IEC. Guissona, del 8 al 19 de juliol.
- En el marc de la celebració de la Nit Europea de la Recerca: la recerca, l'element clau, organitzat per la URV, l'IISPV, l'IPHES, l'ICIQ i l'ICAC:
 - Taller «Troba un jaciment!», amb Hèctor A. Orenge i Merkourios Georgiadis. Tarragona, 27 de setembre.
 - Taller «Amb els ossos d'animals responem preguntes bestials», amb Lúdia Colominas, Abel Gallego i Katie Tardio. Tarragona, 27 de setembre.
 - Taller «El trencaclosques de la ceràmica», amb Josep M. Macias i Francesc Rodríguez. Tarragona, 27 de setembre.

- Taller «Experimenta amb el patrimoni en 3D», amb Josep M. Puche, Ivan Fernández i Karen Fortuny. Tarragona, 27 de setembre.
- Xerrada «Mujeres divulgadoras: ciencia con voz de mujer», amb Lydia Gil. Tarragona, 28 de setembre.
- Presentació del llibre *L'església de la Mussara. Un viatge de 900 anys*. Organitzat per l'ICAC i l'Ajuntament de Vilaplana. Vilaplana, 12 d'octubre.
- Cicle Patrimoni Ramon Foguet: la Il·lustració a la Tarragona del segle XVIII. Organitzat per l'ICAC, la Biblioteca Hemeroteca Municipal de Tarragona, la Biblioteca Pública de Tarragona, la URV, l'Arxiu Històric de Tarragona. Tarragona, del 22 d'octubre a l'11 de novembre.
- En el marc de la 13a Festa de la Ciència de Barcelona. Organitzada per l'Ajuntament de Barcelona, amb la participació de l'ICAC.
 - Xerrada *Arqueologia amb drons, satèl·lits i supercomputadors*. Barcelona, 26 d'octubre.
- Visita a la Biblioteca i Centre de documentació de l'ICAC dels alumnes del CFGS Animació Sociocultural i Turística de l'Institut Vidal i Barraquer (Tarragona) a la Biblioteca i el Centre de documentació, amb una xerrada informativa de Lydia Gil. Organitzada per Tàrraco Viva amb la col·laboració de l'ICAC, en el marc d'un programa pilot de formació i transferència, pioner a Europa, iniciativa de l'organització del Festival Tàrraco Viva. Tarragona, 29 d'octubre.

Grup d'investigadors i investigadores de l'ICAC que van participar als tallers de la Nit Europea de la Recerca. Tarragona (plaça Corsini), 27 de setembre. Foto: ICAC.

Transferència del coneixement

- TarrACrO-Polis: un viaje científico de 2.000 años de Historia (FCT-18-13482), 2019–2020. Investigador principal: Josep M. Macias.

L'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i el Museu Bíblic Tarraconense (MBT) han iniciat la creació d'un museu virtual de l'acròpolis de Tàrraco i d'un espai d'interpretació permanent a les instal·lacions del MBT, per a la difusió, socialització i foment de vocacions científiques centrades en l'anàlisi històrica, urbanística i ideològica de l'evolució de les nostres creences religioses.

La proposta és conseqüència d'una dilatada experiència de recerca i difusió en el marc del projecte «Catedral i Acròpolis de Tarragona», un projecte pedagògic a llarg termini que pretén cohesionar aquests treballs i crear estructures permanents i sostenibles que posin en valor el treball científic en el camp de les humanitats i des de l'àmbit de la difusió. Així, la proposta posa l'èmfasi en la transversalitat de disciplines com l'arqueologia, la història, la història de l'art, o l'arquitectura, entre altres.

- ARREL: Aplicació de jocs seriosos en entorns col·laboratius per a la transmissió del patrimoni cultural de Catalunya. 2016–2019. Investigadors principals: Josep M. Macias i Juan J. Ramos (UAB).

Aquest és un projecte interdisciplinari finançat a través del programa RecerCaixa. L'objectiu principal és crear una plataforma de prototips de *Serious Games* (jocs seriosos, en anglès) per a institucions educatives interessades en la docència sobre el patrimoni cultural de Catalunya.

Arrel és una mirada rigorosa i entretinguda al nostre passat que trenca les barreres conceptuals dels museus i fa de l'estudiant el protagonista com a agent de descobriment, més que com a simple espectador. En aquest sentit, Arrel no "ensenya", sinó que fomenta la capacitat d'aprendre en el camp de les Humanitats.

Prenent com a referència el circ romà de Tàrraco (un patrimoni mundial de la UNESCO i un espai cultural urbà viu completament integrat a la ciutat), la plataforma introdueix els jocs seriosos com una eina de suport als processos d'aprenentatge basats en l'entreteniment. Així, mitjançant el joc intel·ligent, Arrel vol despertar la curiositat pel coneixement del nostre passat i activar l'interès per a comprendre'l.

- Projecte Iulia Libica (Llívia, Cerdanya): el fòrum i el territori de la ciutat (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00093), 2018–2021. Investigadors principals: Cèsar Carreras (UAB) i Jordi Guàrdia.

Projecte de recerca iniciat el 2013, dut a terme juntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona i finançat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Llívia. Ha significat el coneixement de la ciutat romana de Iulia Libica, situada al municipi de Llívia, a la plana pirinenca de La Cerdanya. Les excavacions arqueològiques al centre del poble han posat al descobert el fòrum i el temple de la ciutat romana, l'únic conegut al Pirineu.

L'objectiu principal del projecte és posar en valor la importància d'aquest excepcional patrimoni arqueològic en el marc del Pirineu, aprofitant el potencial de les tecnologies TIC. Iulia Líbia podria convertir-se en un pol d'interès educatiu per a estudiants, així com un espai de difusió del patrimoni de gran interès per a la regió.

- Estudi i difusió de la vil·la romana del Mas dels Frares (Constantí, Tarragonès). (Projecte Quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00100). 2018 - 2021. Investigadors principals: Josep M. Macias i Moisés Díaz (CODEX-ICAC).

Projecte de recerca i de difusió arqueològica de llarg recorregut sobre la vil·la romana del Mas de Frares (Constantí), situada a l'ager Tarraconensis. A partir d'indis arqueològics previs s'ha elaborat un pla d'excavacions arqueològiques sobre aquesta vil·la romana, que pot comptar amb una premsa de vi. Hi participen la Facultat d'Enologia de la URV, el Consell Regulador de la Denominació d'Origen vi de Catalunya i l'Ajuntament de Constantí. Un dels objectius principals del projecte és que la recerca científica derivi en una actuació de museïtzació del jaciment en base a la promoció de les arrels històriques i culturals del conreu del vi al nostre país.

- L'Alt Congost entre l'antiguitat tardana i l'alta edat mitjana: recerca arqueològica, transferència de coneixement i proposta de socialització de resultats (Projecte quadriennal. Generalitat de Catalunya. CLT009/18/00096), 2018–2021. Investigadors principals: Arnau Garcia i Judit Ciurana.

El projecte inclou un seguit d'actuacions que volen potenciar els resultats de la recerca com a recurs patrimonial i cultural. Dites accions es desenvolupen conjuntament amb els ajuntaments d'Aiguafreda i Sant Martí de Centelles. Més enllà de les accions bàsiques de protecció i conservació dels jaciments intervinguts en el marc del projecte, la proposta patrimonial es basa fonamentalment en la socialització dels coneixements generats, tant a nivell interinstitucional com vers el gran públic i la societat en general.

Investigadors treballant al jaciment de la vil·la romana del Mas de Frares (Constantí). Foto: ICAC.

Així, l'equip de recerca ha participat activament en els projectes d'activació patrimonial del conjunt monumental d'Aiguafreda de Dalt i el jaciment del Pla de Sant Julià a Sant Martí de Centelles. Les intervencions previstes en aquests espais donaran visibilitat a elements arqueològics excavats i incorporaran material interpretatiu creat pels membres del projecte.

Des de 2014, l'equip d'investigadors de l'ICAC implicats en el projecte ha participat activament en les activitats de difusió patrimonial engegades pels ajuntaments. Destaca el suport en l'elaboració de la *Guia Infantil del Patrimoni d'Aiguafreda* (promoguda per l'Ajuntament d'Aiguafreda i elaborada pels alumnes de l'Escola La Muntanya, a través del Consell d'Infants), a més d'altres activitats recollides a la [pàgina web del municipi](#).

- La Ciutat romana de *Iesso* (Guissona). L'urbanisme i l'articulació dels espais públics i privats. 2018 - 2021. Investigadors principals: Josep Guitart (UAB-ICAC) i Núria Romaní (UAB-ICAC).

El jaciment, configurat com un parc arqueològic museïtzat i visitable, disposa d'un museu i centre d'interpretació: el Museu de Guissona Eduard Camps. Des del gran projecte de renovació de la proposta museística de 2011, finançada gràcies al suport dels fons FEDER de la Unió Europea, el Museu de Guissona, amb la col·laboració estreta de l'equip de recerca de *Iesso*, s'ha convertit en un dels puntals de la socialització de la recerca sobre la ciutat romana, amb una forta aposta per la comunicació 2.0; i, a la vegada, en un equipament cultural dinamitzador de primer ordre per al territori.

Comunicació

Butlletí electrònic

L'ICAC publica el butlletí electrònic *Archeonea*, un butlletí electrònic de novetats de l'Institut, en català i en castellà, que està registrat com a publicació periòdica (ISSN 2013-8490).

L'any 2019 s'han publicat els números 87 al 97. El butlletí segueix una periodicitat mensual, a excepció del període de vacances d'estiu.

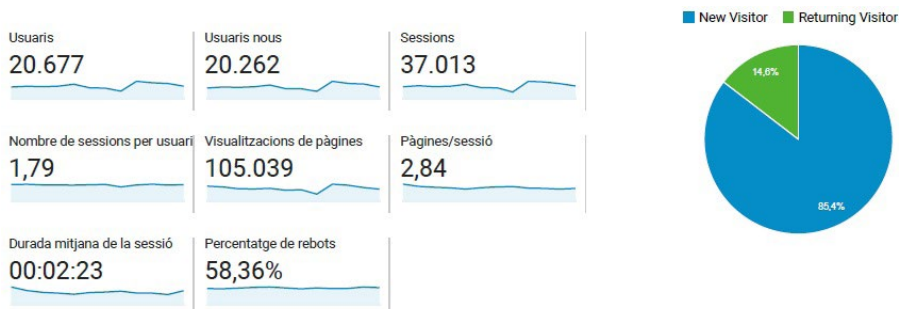
archeonea

El butlletí (i altres comunicacions de l'ICAC) s'envia a una llista de subscriptors de més d'un miler de persones. En compliment del Reglament general de protecció de dades (Reglament UE 2016/679), durant el 2019 s'ha actualitzat la llista de subscriptors i eliminat aquelles persones que no han renovat el seu consentiment per al tractament de dades personals, entre altres tasques de manteniment.

Presència als mitjans de comunicació i a Internet

La principal eina de comunicació de l'Institut a Internet durant 2019 ha estat la seva pàgina web, en què es publiquen notícies, informació d'activitats (a través de l'agenda) i aquella relacionada amb el funcionament del centre, els projectes de recerca i el personal investigador.

La pàgina web de l'Institut ha rebut el 2019 més de 20.000 usuaris (la majoria, usuaris nous), que han visitat més 105.000 pàgines, en més de 37.000 sessions. Els continguts més consultats han estat la secció de Treballar a l'ICAC, la secció de notícies i la secció de personal de recerca. En menor mesura, també la intranet i la secció de recerca. Com a continguts específics, aquest 2019 destaquen les visites relacionades amb el congrés LRCW7, el Festival Tàrraco Viva i la publicació de les XI Jornades de Joves en Investigació Arqueològica.

Informe de visió general del públic de la web de l'ICAC, per Google Analytics, corresponent a l'any 2019.

En paral·lel, durant el 2019 s'han activat pàgines web pròpies per al Comitè d'Igualtat, el projecte de recerca *Figlinae Hispanae*, FIGHISP (IP: Ramon Jàrrega) i el projecte de recerca Viator-e (IP: Pau de Soto), com a subdominis de la pàgina web de l'Institut.

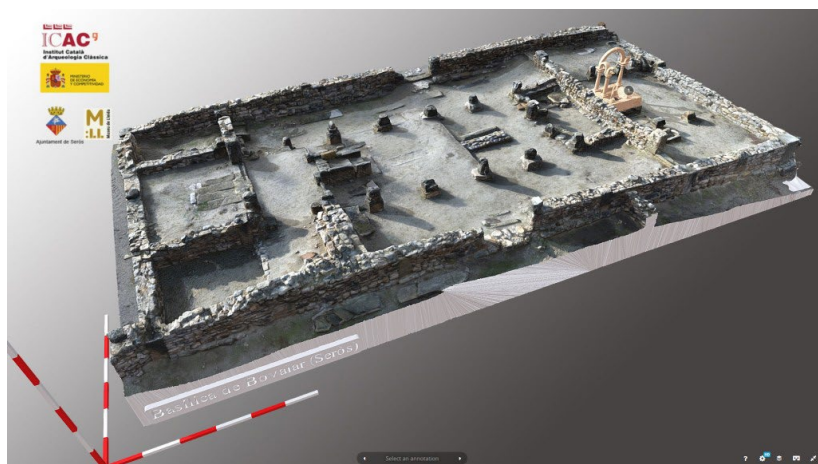
La presència a xarxes socials durant 2019 s'ha centrat en dos mitjans. D'una banda, el canal YouTube de l'Institut, on es publiquen vídeos propis, les reproduccions virtuals de patrimoni en 3D, així com vídeos on apareix contingut relacionat amb l'ICAC i la seva activitat (mentions en premsa, entrevistes, reportatges, etc.).

El canal compta amb una trentena de subscriptors i els vídeos han tingut prop de 450 visualitzacions durant el 2019. Els vídeos més vistos han estat el que mostra la reproducció en 3D de les Esglésies de Sant Pere de Terrassa, el vídeo sobre l'escanejat en 3D del centre de Tarragona, i el vídeo sobre la presentació pública dels TFM en la convocatòria de juny.

D'altra banda, l'ICAC compta també amb un canal a la plataforma internacional Sketchfab, coneguda com "el YouTube dels models 3D" i que posa a l'abast de tothom, en accés obert, el resultats dels projectes de creació de models virtuals que du a terme l'ICAC, amb la participació del servei de Tecnologies de Documentació Gràfica. Actualment, el canal compta amb 121 seguidors i hi ha disponibles 53 models virtuals que, en total, han obtingut més de 14.000 visualitzacions. Durant el 2019 els models més populars han estat el detall de les voltes de l'església de Sant Miquel de Terrassa, la secció longitudinal de la mateixa església, i el circ romà de Tarragona.

A fi de millorar la comunicació i divulgació de resultats, així com la interacció amb la ciutadana, durant el 2019 l'ICAC ha elaborat un Pla de xarxes socials que permetrà l'engegada, el gener de 2020, d'un compte a la xarxa social de Twitter.

Pel que fa al recull de premsa, l'ICAC ha tingut aquest 2019 més de 200 aparicions en premsa, sumant premsa digital i escrita, ràdio i televisió. Majoritàriament, es tracta de mitjans de comunicació de l'àmbit de Tarragona i Catalunya.

Imatge del model 3D de l'assentament visigòtic del Bòvalar, una de les últimes incorporacions a la plataforma Sketchfab de l'ICAC.

Institut Català d'Arqueologia Clàssica
Plaça d'en Rovellat, s/n - 43003 Tarragona
Telèfon: 977 24 91 33 / @ICAC_cat
www.icac.cat / info@icac.cat

